הסורים משתמשים בהגנת טנקים ישראלית

מאת דליה רפאל, כתבתנו בוושינגטון

ה„ניו־יורק־טיימס" מוסר היום, כי המצאה ישראלית להגנת טנקים נמצאת בשימוש בידי הסורים.

מתקן ישראלי להגנה אנטי־טילית נפל בידי הסורים בזמן מלחמת לבנון, כשתפסו טנקים מסוג אם־60 עליהם היו מותקנים מתקנים אלה. כיום מותקנים אמצעים אלה על טנקים סוריים מסוג טי־72 וטי־80, ומקנים להם יתרון על כוחות השריון של נאטו. הטנקים של צבא ארה"ב אינם מצוידים באמצעי הגנה אלה.

יום ב', ט"ז בתמוז תשמ"ז, 13 ביולי 1987 / שנה מ"ד מס' 13392 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

נסים ביקש ומטה המאבק נענה: השביתה מסתיימת הבוקר

המו"מ על השכר יתחדש מחר

הברפלד מזהיר: אם יבוא האוצר בידיים ריקות – יתחדש המאבק ואף יוחרף ■ ההשבתה במיגזר הציבורי היתה מלאה ■ מחלוקת בהסתדרות: הפקידים רצו להמשיך ■ ייתכנו מחר שביתות סלקטיביות

מאת כתבנו לענייני עבודה וכתבנו הכלכלי בירושלים

בעקבות פניית שר האוצר, משה נסים, לחדש את המו"מ מחר, החליט אתמול מטה המאבק הבינאגפי, המשותף להסתדרות ולאיגודים המקצועיים במיגזר הציבורי, לסיים הבוקר בשעה 6 את שביתת־האזהרה בת־היממה ולחזור לעבודה תקינה בכל שלוחות המשק הציבורי.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, הזהיר אתמול, שאם אין ממש בהצעות ניסים, יתחדש המאבק ואף יוחרף.

על־פי הידיעות שזרמו אל מטה המאבק בוועד הפועל בת"א ממועצות הפועלים וממוקדים אחרים, היתה השביתה מלאה.

מו"מ ענייני

ניסים פנה כבר בשעות הצהריים המוקדמות אל מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, והציע להכנס למשא ומתן ענייני בראשותו. הפגישה עם ניסים וצוות המו"מ המשותף לאוצר ולמעסיקים הציבוריים אמורה להתקיים מחר אחרי־הצהריים, בלשכת השר בירושלים. מטעם ההסתדרות ישתתפו המזכ"ל, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, סגניו וראשי האיגודים המקצועיים.

מחלוקת חריפה

במטה המאבק התגלעה מחלוקת חריפה בין ראשי הסתדרויות הפקידים והמדינה לבין שאר האיגודים. הראשונים דרשו להמשיך בשביתה הכללית או לפחות להתיר להם להמשיך לשבות סלקטיביות במספר מקומות עבודה. בשעות הבוקר, התכנסו ראשי ועדים מכל רחבי הארץ, הכפופים לשתי הסתדרויות אלה, ותבעו במפגיע להמשיך ואף להחריף את המאבק.

ראשי חמשת הוועדים הארציים, המשתייכים להסתדרות עובדי המדינה: רשות הדואר, עובדי משרד העבודה והרווחה, עובדי בתי־החולים הממשלתיים, עובדי המסים ועובדי בתי־המשפט, יתכנסו הבוקר בתל־אביב לישיבת חירום ויתכן שיחליטו להמשיך מחר בבוקר בשביתה.

מזכ"לי הסתדרויות הפקידים ועובדי המדינה, משה בית־דגן וראובן בן־עמי, פירסמו אמש הודעה משותפת, על־פיה תחודש העבודה הבוקר בשעה שש ביחידות השונות.

(המשך בעמוד 4)

שביתה. גם סניפי הדואר סגרו אתמול את שעריהם (צילום: יונתן סלינגר / ישראל סאן)

רבין ומצנע בבית מוזס

מאת כתבנו הצבאי

שר הביטחון, יצחק רבין, בא אתמול לבית משפחת מוזס בירושלים כדי לנחם את אבי המשפחה על מות בנו טל שנפטר מפצעו לפני פחות משבוע, שלושה חודשים לאחר מות אימו, עופרה מוזס.

ליצחק רבין נלוו אלוף פקוד המרכז, עמרם מצנע, ומתאם פעולות הממשלה בשטחים, שמואל גורן.

אחד ממשתתפי הפגישה הגדיר אותה כנרגשת ועצובה. השיחה בין שר הביטחון למשפחה נמשכה למעלה משעה. האב הרבה לשאול את השר שאלות ויצחק רבין השיב עליהן באריכות. (ראה ידיעה בעמוד 15).

הקיבוץ הארצי עם המושבים נגד הריבית ● עמוד 4

צעדים משפטיים נגד החרמת תשלילים מצלם עיתונות ● עמוד 4

בפרקליטות שוקלים לבקש הסרת חסינות דקל ● עמוד 2

צעירה הותקפה בנווה ים — מצבה קריטי

צעירה בת 19 וחצי הותקפה על שפת הים באיזור קיבוץ נווה ים על־ידי אלמוני שחתך את צווארה.

הצעירה הצליחה להגיע לאחר התקיפה לקיבוץ נווה ים ומשם הועברה לבי"ח רמב"ם ומצבה קריטי. ממשטרת חיפה נמסר, כי סמוך לחצות הוכנסה לחדר הניתוחים.

הרקע למעשה טרם ידוע. במשטרת חיפה הוקם צוות חקירה מיוחד ונערכים חיפושים אחר התוקף.

הצעירה עובדת בעתלית ושהתה בשפת הים ליד קיבוץ נווה ים. במשטרה מעריכים כי ההתקפה סמוך לשעה 8 בערב. (עתים)

אדלשטיין לא איש־בשורה

יורי אדלשטיין, אסיר־ציון לשעבר בברית המועצות, הגיע אתמול ארצה לאחר מאבק של שנים למען קבלת היתר יציאה. יורי אדלשטיין הוא כנראה אחרון אסירי־ציון. בחודשים האחרונים, בזכות מדיניותו של גורבצ'וב, שוחררו מספר אסירי־ציון גם במסגרת המדיניות הכללית של שחרור אסירים פוליטיים בברית־המועצות. בכך תם המאבק הציבורי הכלל־יהודי בסיוע גורמים בין־לאומיים לשחרור אסירי־ציון. אך עדיין נותרה הבעייה הגדולה של מסורבי העלייה וחופש יציאת היהודים מברית־המועצות בכלל. אכן קיימים סימנים לכך שלשלטונות מוסקווה משנים באופן הדרגתי גם את יחסם למסורבי העלייה. חללו, אם כי לא במספרים גדולים, החלו לקבל היתרי יציאה וייתכן, כי מעגל היוצאים יתרחב בעתיד הקרוב ביותר.

אך כאן אנו ניצבים בפני אכזבה מרה, שבה לא נוכל כבר להאשים את הממשלה הסובייטית. רובם המכריע של מסורבי העלייה אינו עולה לארץ, אלא מחפש אחיזה לחיים חדשים בארצות הברית, או בארצות מערב אחרות. יורי אדלשטיין עצמו, כאשר רואיין בווינה בדרכו לישראל, אישר בעצב את העובדה הזאת וההסבר היחידי שניתן היה, כי הקשר של יהודי ברית המועצות עם היהדות התרופף לחלוטין. אך קשה לקבל את ההסבר המעורפל הזה. אולי הוא נכון לגבי כלל יהודי ברית המועצות, או של רובם, אך אין הוא תופס לגבי אלה המכונים „מסורבי העלייה". הרי מדובר ביהודים אשר בגלל הפנייה לקבלת היתר־עלייה לישראל פוטרו מעבודתם וספגו עלבונות, ובכל זאת עמדו במאבקם על האפשרות לעלות לישראל.

כאן אי־אפשר לתרץ את נשירתם בווינה „בהתרופפות קשריהם עם היהדות". שכן המאבק היה חייב דווקא לחשל אותם. ההסבר ההגיוני היחיד הוא, כי יהודים אלה, מסיבות אלה או אחרות, אינם רוצים לבוא היום לישראל. ייתכן מאד שהם מעדיפים סיכוי חומרני משופר יותר בארצות־הברית, וייתכן שהם נרתעים מהמציאות הנוכחית בישראל, כפי שמגיעה לידיעתם — היעדר סיכוי לשלום בארץ, אווירה כללית רוויית ניגודים חברתיים, השתלטות הדתיים וכו'.

עתה ברור, כי אפילו תותר יציאת יהודים במספרים גדולים, ישראל לא תזכה מכך בנתח גדול, אולי בחמישית. זהו המחדל הגדול של מדינת ישראל ושל ממשלתה, אשר יצרה לעצמה תדמית כה בלתי מושכת בעיני אותה יהדות, שעל עלייתה בנינו תקוות כה גדולות.

הכומתה תרד היום מהראש לכותפת

החמרה באכיפת המשמעת ● הודחו שני קצינים בכירים

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

פורום המטה הכללי של צה"ל אמור לאשר היום, בישיבתו השבועית, שורת צעדים חדשים בנושא אכיפת המשמעת ופקודות הצבא.

קודמה לדיון במטה הכללי עבודת מטה גדולה, שבחנה מחדש את עקרונות המשמעת בצבא ואת הפקודות באופן פרטני. היוזמה לנושא זה באה מהרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון, ואת עבודת המטה ריכז ראש אכ"א, האלוף מתן וילנאי, ואיתו קצין משטרה צבאית ראשי, פרקליט צבאי ראשי, מפקד חיל התחזוקה, קצין חינוך ראשי, ראש מחלקת פרט בצה"ל ונוספים.

בראש ההחלטות שאמור לקבל היום המטה הכללי, נמצאת הפקודה החדשה המורה על ביטול חובת חבישת הכומתה והעברתה לכותפת. בצה"ל חששו כי פקודה זו עשויה להתפרש אצל החיילים

(המשך בעמוד 2)

אוקונור יגלה את „כל האמת" על קשרי עו"ד שפטל והתביעה

מאת כתב „על המשמר" לענייני משפט וכתב עתי"ם

החלטתו של ג'ון דמיאניוק לפטר את פרקליטו הבכיר מארק אוקונור תידון מחרתיים בישיבה מיוחדת של בית־המשפט המיוחד, הדן את דמיאניוק.

על־פי חוק סדר הדין הפלילי,

(המשך בעמוד 4)

אבלים פורצים לעבר קברו של אבי רן, בעת הטמנת הגופה. (צילום: מאיר פרטוש)

15,000 איש ליוו את אבי למנוחות

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

כחמישה־עשר אלף איש ליוו אתמול את שוער קבוצת מכבי חיפה ונבחרת ישראל, אבי רן, בדרכו האחרונה.

כבר בשעות הבוקר המוקדמות התגודדו אלפים מאוהדי מכבי חיפה בקבוצות בפינות שונות בעיר ובבתי הקפה בהם הם נוהגים להיפגש. ברחובי העיר נראו קבוצות של

(המשך בעמוד 4)

עוד על הלוויית אבי רן וחקירת מותו — עמודים 13, 15 ועמוד־אחורי

ציורמצב

מן הכורסא / ממני

תרבות החאנטריש

על סף יציאתו לחופשה, הבה נאחל לו שתארך. כמעט כרה מני פאר קבר לעצמו. האסון עמד להתחולל לעיני מיליוני צופים, שלשום, בתוכנית הטלוויזיה „ממני", במהלך הראיון עם פיטר יוסטינוב.

בראיון הזה איים המרואיין, איש חכם ותרבותי על־פי קני־מידה אוניברסליים, להעמיד באור חדש את חכמתו ותרבותו של פאר, שמידותיהן מקומיות בהחלט.

לו אני פאר, הייתי סוגר חשבון עם המפיקים על המוקש שהניחו אצלו באולפן. פאר, שכוחו רב בפלירטוט מאצ'ואי עם נשים יפות, בדיאלוג סחבקי עם עושי כותרות בעיתונים, ובהתבדחויות עבות כקורת בית הבד עם אורחים מחו"ל, נזהר בדרך־כלל ומכל מקום, אינו נוטה לארח בתוכניתו אנשים במשקלו של יוסטינוב. אנשים כאלה, יודע ודאי פאר, עלולים לשים לאל, בקלילות מרגיזה, את מאמצי ההתבלטות שלו: להעמיד באור מגוחך את התחכמויותיו ולעבור על כללי המשחק שקבע, האומרים: „אני כוכב. אני מקסים, חצוף, נועז, שובב, שנון, תפקידכם, האורחים, לנוע סביבי במסילותיכם". בא יוסטינוב זה וכאנדרסטייטמנטס אנגלי ובכמה אימפופים וכמה העוויות, העמיד, כאמור, באור חדש את המנחה והעלה בקרב מיליוני צופיו ראשיתו של חשד, שמא מה שנחשב בעיניהם עד כה כתוכנית יוקרתית שאין להחמיצה של כוכב טלוויזיה מן השורה הראשונה, אינה, בעצם, אלא נוסף לתרבות החאנטריש

מני פאר, לקראת חופשה

הרווחת במדינתם.

חסר נעשה עם פאר, שלא [illegible] גברא־רבא, יוסטינוב, [illegible] תוכניתו האחרונה טרם צא[illegible] לחופשה, אלא סכנתא, [illegible] כולן אחיות רחמניות, [illegible] אל האולפן מן העמק כדי שישיבו, מה ההבדל בין [illegible] של פעם לבין האחות של [illegible] ומה מותר ומה אסור [illegible] ממרואיינות כאלה, בנושאים כאלה, ועם צופים כמונו, [illegible] אין ויכוח, הוא במיטבו.

ארנון ל[illegible]

"על המשמר" בשטח / למען השלום

חותמים בצנעה

שבת. 11 לפנה"צ בירידה לחוף הסלע בבת־ים. אלי יריב מהמשמרת הצעירה של משמרת העבודה יחד עם מוטי ושגיא מהקן המקומי של הנוער העובד, מחתימים למען השלום. זה השבוע השלישי שהם עושים זאת, כמו אחרים בכל רחבי הארץ. המטרה — 400 אלף חתימות. הקצב עד היום מעיד, כי הדרך עוד ארוכה.

29 מעלות שהחזאי הבטיח כבר מכים בראשו החשוף של מוטי וגברת שחותמת דואגת: „למה אתה בלי כובע?" מוטי, מזיע, גבו אל מי הים הקרירים, עסוק בדריג חותמים פוטנציאליים. „אדוני, תחתום למען השלום", הוא קורא לאחר עם כרס משתפלת ונענה בתנועת יד מבטלת. „מאיזה מפלגה זה?". מתקרב אחר מנומנם, אשתו והילדים אחריו. „זה לא מפלגתי זה למען השלום", מסביר מוטי. „זה מערך?" — מתלבט האיש. לבסוף חותם. „אבל תדע, ערפאת אף פעם לא ידבר אתך".

צעירי מפלגת העבודה מחתימים למען המשך יוזמת השלום של פרס, בחוף ת"א, מול מלון דן (צילום: מאיר פרטוש)

זוג צעיר עם תינוק על הידיים. שניהם חותמים. הבעל: „לא רוצה שהבן שלי ישרת בצבא". הילד: „אפשר לקבל מדבקה?" „למען השלום? ולמען פרס", צועק צעיר שחרחר וממהר לרדת לחוף. החותמים למען השלום חותמים בצנעה. אין תור משתרך ליד הדוכן. לאחר כשעתיים במקום בו עברו בדרך לחוף הים וממנו לפחות 10 אלפים איש, יש כ־120 חתימות למען השלום. אלי יריב בספק אם יגיעו למספר שעוזי ברעם נקב בו — 400 אלף. הם מצידם ימשיכו להחתים ועם ישראל ימשיך ללכת לים ולחלום על שלום.

דווית מורגנשטרן

לו יהי / צפוי השבוע

אכזבה בבית־ג'אן

● תיקו: לבית־ג'אן צפויה כבר השבוע אכזבה כשיתברר שפרס מסוגל לממש את הסכם האדמות עם הכפר, כמו את רעיון הוועידה הבין־לאומית. הנזק האלקטוראלי למערך יתאזן, מפני שארנס לא יצליח לממש את החזרת עקורי בירעם ואיקרית.

● הפסד בסיבוב השני: מוקדם לצהול על הניצחון שהיה בכנסת. השבוע או בשבוע הבא, יעלה חוק בתי־הדין הרבניים. אין איזון: הדתיים, בפעם המי יודע כמה, הפסידו ניסיון לשנות את „מיהו יהודי". אם ינצחו פעם אחת, יזכו בכל הקופה ולתמיד.

● מופע השבוע: שביתת עובדי המדינה. מפיק: שר האוצר נסים. במאי־שחקן: קיסר. עוזר במאי: הברפלד. צלמים: הרבה, בהתנדבות, מהתקשורת. עשרות־אלפי ניצבים: עובדי המדינה. התסריט: שר האוצר מוליך לשביתה כדי לרדת מעץ הסירוב. ההסתדרות נענית ושובתת כדי להרגיע איגודים זועמים. האיגודים שובתים כדי להרגיע את העובדים. צפוי סיום פושר. יתנו לעובדים חלק ממה שמגיע להם. ביקורת: נדוש.

● סיוע לזאמביה: משלחת מאוזנת של הרבנות הראשית, גדולי התורה וחכמי התורה, תצא לזאמביה אחרי שהתברר שב־72 שבטים שם גורם מינהג ה„היטהרות" — מגע מיני בין אלמנה לאחי בעלה — להתפשטות מואצת של האיידס. „יש לנו 12 שבטים יהודיים שפתרו את הבעייה", אומרים הרבנים. „במקום מגע מיני — חליצת סנדל וריקה בפרצוף. נכון שגם ברוק יש איידס. אבל אפשר לשים ניילון על הגיס".

עודד ליפשיץ

מסך אחרון / אבי רן

נקטע החלום

שוערים גדולים כבר ידע הכדורגל הישראלי, אם כי לא רבים מהם היו בשיעור־קומתו של אבי רן. אבל לפגוש אישיות כה מקסימה בכדורגל הישראלי, זוהי משימה קשה, אפילו בלתי־אפשרית.

אבי רן

אבי רן היה רמות יחידת־סגולה. כה שונה מזו של הכדורגלן הישראלי המצוי: צנוע, עניו, חביב על הבריות וחבר אמיתי. גם כאשר נגע בתהילה נותר אותו אדם, ליבו לא גבה ופיו נותר חתום כשהיה.

קשה לפגוש כדורגלן אשר כה ברח מזרקורי הפרסום. שוב ושוב דחה ראיונות, הן בעיתונות והן בטלוויזיה, משאת־נפשו של כל כדורגלן.

במכבי חיפה אהבוהו יותר מאשר כל שחקן אחר. מעולם לא היה מעורב בסיכסוך כלשהו עם חבר בקבוצה או עם ההנהלה. כל העניינים הכספיים נסגרו תמיד בשקט, לא כמו אצל רבים משחקני קבוצתו.

זינוקו לפיסגה היה מטאורי. התקדמותו בשנתיים האחרונות הייתה חסרת־תקדים. כל מנג'ר או שוער מהולל שהגיע מחו"ל גמר עליו את ההלל.

דווקא כאשר דלתות היבשת האירופית כמו נפתחו בפניו, נקטע החלום.

יוסף גלזר

אזמל / חג כפוי

קול דממה דקה

עם ישראל התעורר הבוקר לקול דממה דקה: אין „קול ישראל", לא תהיה טלוויזיה, אי אפשר לרוץ למס־ההכנסה, הדואר סגור, אי־אפשר לנסוע ברכבת — בקיצור שלוות־קיץ, והכל כדי להרשים את שר האוצר.

ואנחנו, השובתים והלא־שובתים, מה נעשה?

אשר לתקשורת אין בעיה. יש גל"ץ, ולמי שחובב רדיו עוד יותר טוב מגל"ץ (תחנה שאין בכוונתי להשמיץ, גם משום שהיא חביבה עלי, וגם משום שאני משתתף בשידוריה לעיתים קרובות), יסובב את הכפתור לכיוון ה„בי.בי.סי." ויבוא על סיפוקו.

יש, כמובן, פתרונות שגרתיים למלא את פסק־הזמן הזה, את השבתון הכפוי, כגון לטייל, ללכת לים, לצפות בקסטות וידיאו.

אבל אפשר לנצל יום זה לכמה מטרות, שתמיד מתכוונים להתקרב אליהן, אבל הן חומקות להן, כי יש תירוצים טובים.

יום כזה ממש נועד לנער את האבק מהספרים שבמדפים העליונים של הספרייה, שאפשר להגיע אליהם רק בעזרת סולם.

היתרון שבניגוב האבק מהמדפים הוא בכך, שבלי ספק נגלה שם ספר, שכבר שנים התכוונו לקרוא, אבל לא נמצא לכך הזמן המתאים. עכשיו הוא לפתע בידנו, קורץ ומבקש להיקרא.

ואולי זקוק הכלב לאמבטיה?

את כל אלה אי־אפשר, כמובן, לבצע ביום שביתה אחד. אבל ישנם סיכויים טובים שזו לא השביתה האחרונה...

גיורא מנור

החסתדרות הכללית של העובדים בא"י — משרד־העבודה

הוועד־הפועל

האגף לדמוקרטיה תעשייתית
המחלקה להשכלה גבוהה
המחלקה לשיתוף

טקס סיום וחלוקת תעודות של הסמינרים האוניברסיטאיים לנציגי עובדים בהנהלות באוניברסיטאות תל־אביב, חיפה ובאר־שבע

יתקיים היום, יום א' 12.7.87 בשעה 15.00, בבית הוועד־הפועל, רח' ארלוזורוב 93, בת"א, באולם הישיבות קומה [illegible]

בתכנית:

התכנסות וכיבוד

ברכות:

★ הח' רעיה רטיג – יו"ר האגף לדמוקרטיה תעשייתית
★ מר נחמן אורי – הממונה הראשי על יחסי עבודה – משרד העבודה והרווחה.
★ נציגי האוניברסיטאות.
★ נציגי הסטודנטים.
★ ח"כ ישראל קיסר – מזכ"ל ההסתדרות: שיתוף עובדים הלכה ומעשה.
★ חלוקת תעודות.
★ מנחה: הח' שמעון אביזמר – יו"ר המחלקה להשכלה גבוהה.

הזמנה זוגית ● הטקס יתקיים גם במקרה של שביתת המיגזר הציבורי

מדף/סיפורת

הרפתקאות גנן ו„פיה"

י. קורן, „איש בלבבי"; ספרית פועלים; 1987.

מיקו, גנן בן 29, איש רפה־שכל, משמש גיבורו של „איש כלבבי", בשותפות עם ילדה בת 8 (דווקא נורמאלית), המתלווה אליו בחלקים ניכרים של הסיפור.

הצירוף הזה — ביכולתו להוות מנגנון רב־עוצמה, באמצעותו „תפוצתנה" תופעות חיים שונות: בחלקן יתוארו מזווית של טיפש טוב־לב, בחלקן — על־ידי „נסיכתו", שכוודאי תעניק מצידה פירושים אחרים, לאורדווקא אובייקטיביים יותר, לאותן התרחשויות. כל זאת טרם יערכו שניהם „חילוף החומרים" ביניהם, הווה אומר: שיתוף־פעולה סביב אותם ארועים, שמשמעותם לכל אחד מהם שונה בתכלית.

במציאות הסיפור לובשים הדברים אופי אחר. מיקו בורח מן המוסד בו מאושפז ויוצא צפונה, לחוות בפריחה. תחנתו הראשונה האיכותית ביותר מבחינת הכתיבה, „עוצרת" בבית־משפחתו. העימות בין הצדדים חושף רבדים רגשיים והתנהגותיים מעניינים. אבל ההמשך כבר אינו מטפח את התקוות שהבטיח: מיקו נודד ממקום למקום עם ה„פיה" אליה מתוודע, והספר הופך למעין פרשת הרפתקאות נוסח „ג'ינג'י": ג'ינג'י מבקר אצל..., ג'ינג'י נוסע צפונה, ג'ינג'י התמים וכיו"ב.

אבי ידידיה

עורך „עמוד־אחורי": אפי לנדאו

בפרקליטות יחליטו אם לבקש הסרת חסינותו של דקל

מאת כתבת "על המשמר"

לאחר יותר משנה וחצי ובעקבות משפטו של סוחר הקרקעות שמואל עינב, העבירה היחידה לחקירת פשעים במטה הארצי במשטרה את תיק החקירה בפרשת סגן שר הביטחון, מיכאל דקל, לידי פרקליטות מחוז המרכז.

המשטרה צרפה חוות־דעתה, לפיה יש מקום להעמיד לדין את סגן השר דקל.

חוקרי היחידה לחקירות פשעים בראשותו של תת־ניצב שמעון סביר, החליטו להעביר את תיק החקירה בפרשה, לאחר שבית־המשפט המחוזי בתל־אביב הרשיע את סוחר הקרקעות במתן שוחד לעוזר סגן שר החקלאות לשעבר, אבי צור, ולאחר שמתווך הקרקעות אחמד עורה, הורשע ונדון בבית־המשפט הצבאי בשכם ל־4.5 שנות מאסר בפועל.

הוחזר למשטרה

תיק החקירה בפרשה זו כבר היה בעבר מספר פעמים בידי הפרקליטות והוחזר למשטרה להשלמות. הפרקליטות המתינה, ככל הנראה, להחלטת בית־המשפט המחוזי במשפטו של שמואל עינב. כזכור, מתח שופט בית־המשפט המחוזי, בהחלטתו להרשיע את עינב, ביקורת על רה"מ, יצחק שמיר, ועל סגן שר הביטחון, מיכאל דקל. הוא קבע, כי "פוליטיקאים חייבים לנהוג רגישות ציבורית בנושא התרומות למפלגות, במיוחד סיעה או מפלגה שהשררה נתונה בידיה בעת שהיא מתמודדת לבחירות חדשות. על המנהיגים להקפיד על ניתוק בין מלאכת התרומה לבין תלותו של האורח המבקש לתרום, או הציבור שבקרבו מתבצעת ההתרמה.

"צר לי לומר," קבע השופט, "שפעולות ההתרמה שנעשו בלשכת סגן השר דקל לא עלו בקנה אחד עם אותן אמות מידה של ניתוק והפרדה שנתחייבו בנסיבות העניין." השופט הוסיף, כי "ההתרמה במסגרת הלשכה שבה מילא סגן השר תפקידו הייתה לדעתי פסולה".

לאחר שניתנו פסק וגזר הדין, החלו לבדוק בפרקליטות הגשת כתב־אישום. בנושא מתן תרומות לליכוד, שבהן מעורב על־פי החשד סגן השר דקל, הוגשו כתבי־אישום נגד כמה יזמים וסוחרי קרקעות, בהם אלי ישראלי, יצחק ינאי, ועוזר שר החקלאות לשעבר, אבי צור. לאחר הרשעתו של עינב באחת הפרשיות שבכתב האישום, יישמעו ככל הנראה האישומים האחרים.

עדי הגנה

דקל ורה"מ שמיר היו עדי הגנה במשפט עינב והעידו על הפגישה של סוחרי הקרקעות והיזמים עם רה"מ שמיר, ביוזמת אבי צור ומיכאל דקל, שבה נתרמו תרומות לליכוד. דקל, כזכור, נחקר ארוכות במתקן המשטרה "נעורים" בקשר לפרשיות אלה. את העדות שהיה צריך לתת בבית־המשפט מסר דקל בביתו בגלל מחלה.

סגן השר דקל עמד, בעת שהיה סגן שר החקלאות, בראש תנופת ההתיישבות ביהודה ושומרון. לשכתו הוציאה מכתבי כוונות להקמת היישובים ביהודה ושומרון לשימוש היזמים והסוחרים.

מורן בדרך הבייתה

מושתלת־הכבד מורן קדוש, בת 4 (משמאל), עם אביה ציון ואחותה ליאת (בת שנה), בנמל־התעופה היתרו, בלונדון, אתמול, בטרם המריאו בדרכם חזרה לישראל. (צילום איי.פי.)

הבוקר תוגש בקשה לפירוק "מספנות ישראל"

מאת קובי מגרל, כתב "על המשמר"

מנכ"ל "מספנות ישראל", זאב אלמוג, יזמן הבוקר את נציגי העובדים לבית־המשפט המחוזי בירושלים, שם הוא מתכוון להגיש בקשה לפרק את "מספנות ישראל", מאחר ומזה עשרה חודשים טרם נחתם הסכם עבודה קיבוצי חדש במפעל.

נציגי עובדי המפעל קיבלו אמש בפליאה את זימונם. לדבריהם, אמנם עדיין לא נחתם הסכם עבודה קיבוצי במפעל מזה עשרה חודשים, בשל אי־הסכמה בינם לבין ההנהלה, אולם חילוקי הדעות ניתנים לגישור. הנקודות השנויות במחלוקת קשורות בחוסר ההבהרות עד כמה יהיה הסכם העבודה מודרש צמוד להסכם העבודה ב"כור". תשלומי פרמיה בעת מחלה של עובדים מעל ל־7 ימים ומעבר לפרמיה קבוצתית כפי שדורש מנכ"ל המספנות.

בהקשר לנקודות מחלוקת אחרונה זו נמסר, כי מנכ"ל המספנות מתנה את אישור כל ההסכם בהשגת פרמיה קבוצתית.

שמשי יסיים עבודתו כמזכיר אגודת העיתונאים

יונה שמשי, מזכיר אגודת העיתונאים בת"א מזה שנים רבות, יסיים את תפקידו תוך חודש וחצי.

כך החליט ביום ו' האחרון ועד האגודה החדש שנבחר לפני שבועיים, בראשות עיתונאי "הארץ", זאב יפת. חלק מחברי הוועד הנוכחי ביקרו קשות את תיפקודו של שמשי כמזכיר, בייחוד בשנה האחרונה.

אתמול נשלחו לכל חברי אגודת העיתונאים בת"א טופסי מכרז לתפקיד מזכיר האגודה, המזמינם להציג מועמדות לתפקיד עד 24.7.87.

● ח"כ אלעזר גרנות ממפ"ם חבר ועדת חוץ ובטחון של הכנסת, שיגר מברק דחוף ליו"ר ועדת החוץ והבטחון של הכנסת והוא דורש זימון מיידי של הרמטכ"ל לוועדה, כדי שיסביר את המחדל החמור בשמירה על מחנות צה"ל.

המשכים

הכומתה תרד היום

(סוף מעמוד ראשון)

כסימן להקלה במשמעת. כאשר הכוונה הינה החמרה באכיפה. לסיכך מוצע, כי בכל היחידות יתקיימו אסיפות הסברה בהן יסבירו המפקדים לחיילים את הקשר ההדוק בין המשמעת המנהלתית (לבוש, תעבורה וכו') לבין המשמעת המבצעית ומילוי הפקודות במלואן בשדה הקרב.

על־פי התוכנית החדשה, מטיל המטה הכללי את האחריות לאכיפת המשמעת על מפקדי היחידות עצמם. מפקד שיחידתו וחייליו יצברו כמות מסוימת של עבירות, ייקרא להופיע בפני דרג צבאי בכיר, לתת הסברים ולעמוד לדין. נגדי משמעת (רס"רים) בבסיסים אשר תוגש נגדם תלונה כלשהי בתחום המשמעת, יורה הרמטכ"ל על התרת החוזה שלהם ועל שחרורם מצבא הקבע.

צה"ל יקים מטה מעקב ממוחשב שיצבור נתונים על כמות עבירות המשמעת המנהלתית והמבצעית ויתריע בפני מפקדים שיחידותיהם חרגו מהנורמות החדשות.

בבסיס עבודת המטה שביצע צה"ל בעניין, עמד העיקרון שיש לבדוק מחדש את הפקודות שלא מולאו ולשנותן מבלי לפגוע בצה"ל ובכושר המבצעי. כך למשל, הוחלט לבטל את הנהגת "נעלי הגולדה" לחיילות ולהקציב לכל חיילת מתגייסת סכום של 50 ש"ח לרכישת נעליים על־פי בחירתה.

פקודות חדשות נוספות בתחום זה. בהן ידון היום המטה והכללי של צה"ל:

● ביטול התנועה בבסיסים וביחידות עורפיות בבגדי עבודה (מדי ב'). פקודה זו כבר עובדת בבסיס מחנה המטכ"ל בת"א, על־פי הוראת הרמטכ"ל. ועתה יוחלט אם לנהוג כך בבסיסים נוספים.

● הגברת מבצעי "המלביש" של המשטרה הצבאית בשערי הבסיסים, בריכוזי חיילים ובטרמפיאדות. ושיפוט מהיר לעוולינו עבריני לבוש ותעבורה. יצוין, כי קצין משטרה צבאית, תת־אלוף אמיל אלימלך, התנגד במהלך הדיונים להגברת מבצע "המלביש" בטענה, כי יש להתמקד בתחום ההסברה והחינוך למשמעת.

● בנושאי אנשי מילואים מוצע, כי אכיפת חוקי המטכ"ל ופקודות בנושא המשמעת תכלול גם את רבבות אנשי המילואים. בנושא המדים מוצע, כי צה"ל ינפק לאיש המילואים את מדיו רק בהגיעו לבסיס ויקח אותם ממנו בטרם יציאה לצרכי חופשה או לצורך אחר. כך מנסה הצבא להתמודד עם תופעה נפוצה של אנשי מילואים בהופעה צבאית חלקית ומרושלת.

בתוכנית המשמעת החדשה של צה"ל סעיפים נוספים הקשורים לעיקרון האכיפה ולמשמעת המבצעית. יוזכר כי הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון, בהגיבו על דו"ח מבקר המדינה בנושא המשמעת בצה"ל הודיע, כי הדו"ח קשה וכי צה"ל יעשה מאמצים לתקן את תלקויים.

אלוף פיקוד הצפון, האלוף יוסי פלד, העביר לפני מספר שבועות שני קצינים בכירים מתפקידים. במקרה ראשון מדובר בקצין בכיר בדרגת אלוף־משנה שנשפט על ניהול כושל של יחידתו. לאחר שקיבל נזיפה החליט להשתחרר מצה"ל בהסכמת אלוף הפיקוד. במקרה שני הודח מפקד גדוד בדרגת סגן־אלוף על ליקויים שנתגלו ביחידתו במהלך הביקורת. שתי ההדחות אושרו על־ידי הרמטכ"ל והובאו לידיעת שר הבטחון.

צלצול מהיר — אתי רונאל

עו"ד מתי עצמון, יועצו האישי של עו"ד אוקונור

אוקונור היה השכפ"ץ של דמיאניוק

כמי ששימש בחודשים האחרונים יועצו האישי של סניגורו של דמיאניוק, מה דעתך על פיטוריו בגלל "התנהגות מביישת בבית המשפט"?

דעתי היא, שהופעתו היתה מכובדת ביותר ושעשה עבודה יוצאת מהכלל. יתרה מזו, כמו אזני שמעתי אישיות משפטית מן המעלה הראשונה, ששיבחה אותו על הופעתו בבית־המשפט.

מהו, אם כן, ההסבר לפיטורים?

בעניין זה אני יכול רק לנחש, כי היה מי שאמר לו, לדמיאניוק, שאוקונור איננו מנהל את המשפט כמו שצריך. מאחר שמדובר באדם הנמצא במדינה זרה, שבה מתנהל משפט בשפה שאין הוא מבין, וכל שמפריד בינו לבין עמוד־התלייה הוא עו"ד אחד, שהוא צריך לתת בו אמון בלתי־מסוייג, הרי מי שהצליח להשפיע עליו הוא שזוכה.

אתה מתכוון לעו"ד יורם שפטל?

אין תגובה. אבל ברור, ששיקול־הדעת של דמיאניוק בעניין זה איננו מקצועי, והוא איננו מסוגל לשפוט באופן אובייקטיבי מי באמת טוב יותר בשבילו.

צעדו של, דמיאניוק עשוי, אם כן, לפגוע בהגנה?

ישנו כלל האומר, שלא מחליפים סוסים במעלה ההר, אלא אם קו־ההגנה כולו אינו נראה לנאשם. אבל, נראה לי שדמיאניוק איננו בקיא בקו־ההגנה, ומסופקני אם הוא מודע לחומרת צעדו. על כל פנים, אוקונור עדיין אינו מפוטר, מפני שהיחיד שיכול להחליט על פיטוריו הוא בית־המשפט, שקבע ישיבה מיוחדת ליום ד' בבוקר כדי לדון בסוגיית הפיטורין.

מצב מביש ביותר לגבי אוקונור...

כן. מצבו מביש, מפני שזה שלושה חודשים שהוא מתהלך עם כאב־בטן בגלל דרך ניהולה של ההגנה על־ידי חבריו להגנה. הוא שקל, אמנם, את האפשרות לפטרם — שהרי הוא שמינה אותם לשותפיו — אלא שלא עשה זאת, מפני שחשש שהדבר יזיק לנאשם. עכשיו הוא משלם את המחיר.

מה הניע אותו להירתם להגנה בתיק מעין זה?

האיש, שהיה בחמש השנים האחרונות השכפ"ץ של דמיאניוק בפני עמוד־התלייה, מאמין באמונה שלמה שדמיאניוק אינו האשם, ושבהגינו עליו, הוא מבצע שליחות. אני רוצה להוסיף ולציין, שהוא סגר את משרדו, ובשלוש השנים האחרונות הוא מתעסק רק במשפט הזה, ועושה זאת תמורת מעט מאוד כסף.

בעתונות פורסם, שיוצאי אוקראינה אספו כ־500 אלף דולר לצרכי ההגנה על דמיאניוק.

אוקונור היה שמח לקבל ולו גם עשירית מהסכום הזה. כל שאני יודע הוא, שלא היו לו אפילו 230 השקלים שנדרשו על־מנת לשלם בעבור מסיבת־העיתונאים שקיים אתמול בעניין הפיטורין.

● יותר מ־7,000 אנשי־הוראה מצריים ישוגרו ל־11 מדינות ערביות בשנת הלימודים הקרובה — נמסר ממקור רשמי.

● גבר בן 36 הרג בירויות שבעה מבני משפחתו את הוריו, אשתו, שני ילדיו וגיסים — ואחר־כך התאבד בירייה — מסרה משטרת טאקומה, במדינת וושינגטון.

אנו אבלים

במות האם־הסבתא

פייגה (פבי) רישר

ההלוויה ביום ג' 14.7.87 בשעה 15.00

בבית העלמין של קיבוץ ברקאי

דוד רישר והמשפחה

וקיבוץ ברקאי

אנו מודיעים על פטירתה של

דודתנו היקרה

ציפורה כץ

ממייסדות קיבוצנו שהלכה לעולמה בשיבה טובה.

ההלוויה תתקיים בקיבוץ מורן היום, יום שני, ט"ז תמוז תשמ"ז 13.7.87, בשעה 15.00.

המשפחה

וקיבוץ מורן

ביום חמישי, י"ט תמוז תשמ"ז, 16.7.87, בשעה 16.30

במלאות ששים יום לפטירתה של

גוטה קרא ז"ל

יקירתנו ואהובת נפשנו

נערוך אזכרה ונקים מצבה על קברה, בבית הקברות החדש ברמת־השרון

(צומת מורשה — כביש גהה)

בשעה 16.00 נפגש בבית המנוחה סמטת דליה 12, נוה רסקו רמת־השרון.

המשפחה

"המשמר" עתון יומי — על המשמר

חמו"ל: עתון וספר בע"מ

עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: סבר פלוצקר

עורך משנה: ישראל זמיר

מרכז המערכת: רוביק רוזנטל

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833

חשבון בבנק הדואר 3—43360—4

המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121, טל' 233161—3. המען למכתבים: ת"ד 1210 ירושלים 91008, חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

מסר מבריה"מ לפרס: המגעים עם ישראל יתחדשו באוגוסט

לשיחות צפויות אלה שייערכו כנראה באירופה אין קשר עם בואה של המשלחת הקונסולרית לישראל □ הסובייטים הבהירו: חידוש היחסים עם ישראל בד בבד עם התקדמות התהליך המדיני

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

בריה"מ מתכוונת להמשיך את הדו־שיח עם ישראל על מכלול נושאים בעלי עניין משותף לשתי המדינות. הדו־שיח יתחדש בשבועות הקרובים. מסר ברוח זו הועבר ביומיים האחרונים לשר החוץ, שמעון פרס.

יתכן, כי המגעים הישירים בין בריה"מ לישראל יימשכו באוגוסט באירופה, לשיחות אלה אין קשר עם בואה הצפוי של המשלחת הקונסולרית הסובייטית לישראל.

שגריר ארה"ב בישראל, תומס פיקרינג, והשגריר האמריקני המיוחד, ואט קלוואריוס, נפגשו אתמול לשיחות נפרדות עם ראש הממשלה, יצחק שמיר ועם שר החוץ, שמעון פרס, והשלימו את הדיווח על שיחות מרפי־פוליאקוב, שנערכו בשבוע שעבר בז'נווה.

שיחות רב־צדדיות

במהלך השיחות, הבהירה המשלחת הסובייטית, בראשות ולאדימיר פוליאקוב, כי מקובל עליה, שלועידה בין־לאומית לא תהיה ועידה כופה על הצדדים. עם זאת, היו הרוסים בדעה, כי יש להותיר סמכויות כלשהן לפורום הוועידה. הם לא פירטו את הסמכויות שאליהן הם מתכוונים, אך אמרו, שהוועידה צריכה לקיים "מגעים רב־צדדיים", וכי הנושא הפלשתיני צריך גם הוא להידון בפורום רב־צדדי.

ראש המשלחת האמריקנית, ריצ'ארד מרפי, הגיב על כך בשלילה והבהיר, כי בתנאים כאלה לא תבוא ישראל לוועידה.

על חידוש היחסים הדיפלומטיים עם ישראל אמרו הרוסים, כי לבריה"מ יש נכונות לכך, אך הדבר יבוא בד בבד עם התקדמות התהליך המדיני.

על מתן היתרי־יציאה ליהודים לא היתה תגובה סובייטית ולא התקיים דיון.

מידה של פתיחות

בישיבת הממשלה אתמול, אמר פרס, כי האמריקנים סבורים, בעקבות שיחות מרפי־פוליאקוב, שיש מידה של פתיחות בעמדה הרוסית, אם כי באופן מעשי, לא היה שינוי־עמדות ניכר.

האמריקנים ציינו, למשל, כי בשיחות בז'נווה, דיברו בדיון מספר חברים במשלחת הרוסית, לעומת הנוהג בעבר, שרק ראש המשלחת מוסמך לדבר.

פרס דיווח על שיחותיו בז'נווה, לרבות הפגישה עם הנשיא מובארק (ראה ידיעה נפרדת), והזכיר את שיחתו הקצרה עם נשיא יוגוסלביה.

אותו פגש בקבלת־הפנים שערך נשיא שווייץ למשתתפי ועידת האו"ם למסחר ולפיתוח. פרס אמר, כי נשיא יוגוסלביה התעניין בשיתוף־פעולה עם ישראל בתחומי האנרגיה והחקלאות. כן אישר באוזני פרס, שהסובייטים מעוניינים ביצירת קשר עם ישראל.

מודעי תמה

השר יצחק מודעי הביע תמיהה על השיחות שקיים פרס בז'נווה. הוא אמר, שמטרת הנסיעה של פרס, כפי שהוצגה לפני הממשלה ואושרה על־ידה, היתה השתתפות בוועידת האו"ם בלבד.

מספר שרים מן המערך הזכירו למודעי, כי גם נסיעתו המדינית של פרופ' משה ארנס לוושינגטון הוצגה לשרים, כדי לקבל את אישורם, כנסיעה להופעות מטעם הבונדס.

פרס עצמו אמר, כי אינו רוצה להשיב ישירות למודעי, הנוהג לתקוף אותו בכל הזדמנות, אך הוא חולק על התבטאויותיו. השיחות שקיים, אמר פרס, הן בסמכותו והוא דיווח עליהן לראש הממשלה.

הנשירה גוברת

שר הקליטה, יעקב צור, אמר, כי הנשירה מקרב יוצאי בריה"מ גוברת ומגיעה עתה ל־80 עד 85 אחוז. הוא אמר, כי במסגרת השיחות עם הרוסים, יש להגיע איתם להסדר בסוגיה זו.

על כך השיב פרס, כי הרוסים רמזו, שאם תתקיים ועידה בין־לאומית, יסייע הדבר לחדש את הטיפול גם בנושאים אחרים.

ראש הממשלה שמיר העיר, כי אין קשר בין הנשירה לבין המו"מ המדיני.

שרי "השוק"

שרי החוץ של השוק המשותף האירופי עומדים לדון היום בקופנהאגן בסיכויים לשלום במזה"ת.

מקורות דיפלומטיים בשוק האירופי מסרו, כי 12 שרי־החוץ ידונו בנושאים שלא נידונו, מחוסר זמן, על־ידי ראשי המדינות או הממשלות בעת ועידת הפיסגה האחרונה של השוק, שנערכה בסוף יוני בבריסל.

הם יתמקדו בעיקר בסכסוך הישראלי־הערבי, במלחמת איראן־עיראק ובמצב בלבנון. השרים ישובו ויכריזו על תמיכתם ברעיון של ועידת־שלום בין־לאומית למזה"ת.

מקור דיפלומטי אמר, כי 12 המדינות יזכירו, שהן דורשות את כיבוד זכויות האדם בשטחים הכבושים.

תבוסה לשרון במרכז החרות; התקפות בוטות על פרס ומהלכיו

מאת דורית גמן, כתבתנו לענייני מפלגות

השר אריק שרון לא הצליח להעביר אמש במרכז תנועת החרות שהתכנס בירושלים את בחירתו לתפקיד "ראש הוועדה המדינית" תפקיד שהוא המציא, לאחר התערבותו של ראש הממשלה יצחק שמיר אשר הביע התנגדות לעצם קיומה של הוועדה. הדבר התרחש דקות ספורות לפני נעילת הישיבה כאשר חלק גדול מחברי המרכז כבר עזבו את האולם.

שרון קרא את רשימת הוועדות שהוא הציע להקים ואת מועמדיו לראשיהן ולבסוף הזכיר את הוועדה המדינית שהוא יעמוד בראשה. שמיר אשר ישב בשולחן הנשיאות החל קורא לעברו, כי אינו מסכים לכך. שרון לא שמע בתחילה ואז קם שמיר ממקומו וביקש את רשות הדיבור הוא אמר: אני נוטה להגיע להסכמה, אבל לגבי ועדה מדינית במרכז היתה תמיד התנגדות של מנחם בגין אשר אמר, כי ועדה כזאת תהפוך לפוליטביורו. הוא המשיך ואמר, כי את התפקיד של הוועדה המדינית ממלאת ההנהלה, ויהיה בכך ניגוד אינטרסים ומקור להתנגשויות וסכסוכים. לדבריו, ביקש בבוקר משרון לא להציע הקמת ועדה מדינית אלא רק את כל הקלאות ועוד.

שרון לא הסכים לוותר והודיע, כי הוא מעמיד את ההצעה להצבעה בשלמותה. "מי שלא תומך לא יצביע ואם יהיה רוב לא יהיו בכלל ועדות. שרון המשיך ואמר: אין שום סיבה בעולם שתהיה התנגשות. במה אפשר להתנגש? איזה חילוקי דעות יהיו. יום יומיים יכולים להיות על מה הם יהיו.

כאשר התקיימה הצבעה קשה היה לאמוד מי בעד ומי נגד, ויחסי הכוחות נראו שקולים. באולם היתה מהומה וצעקות. שרון הודיע שהוא מוריד את ההצעה, וכי לפי שעה לא יבחרו הוועדות. "אני רוצה רק להרגיש כי הדברים אינם חדשים עבורי. ראיתי מה קרה כאשר הוועידה במושב הראשון של לוועידה לתפקיד החשוב והמכובד, ליו"ר ועדת המנדרסים. גם אז היתה התנגדות.

בשיחה עם כתבים לאחר הישיבה, הסביר שרון, כי אי אפשר היה לדעת אם ההצעה עברה או לא. אי אפשר גם היה לדעת אם כל מי שהצביע הוא חבר המרכז, ולכן החליט לדחות את ההצעה עד הישיבה הבאה, שבה תתקיים עליה הצבעה חשאית. שרון אמר כי לדעתו התנגדותו של שמיר לוועדה המדינית נובעת מהתנגדות אישית כלפיו.

חזית סירוב

את הנאום המרכזי בישיבת המרכז נשא ראש הממשלה שמיר, אשר תקף בחריפות רבה ביותר את רעיון הוועידה הבינלאומית. נאמרו, כי עד שלא קפץ עלינו רוגזו של עניין הוועידה הבינלאומית, נראה היה שהתפתחו באופן טבעי ניצני שלום והשלמה והנה באה האבן הזו וזיעזעה את שיווי המשקל. לדבריו, דרישת ישראל למו"מ ישיר הצעידה אותה על גשר ברזל.

ההצעות לפזר את הכנסת ולגרור את המדינה למערבולת בחירות מוקדמות, כל יעדם לכפות על העם ועידה בינלאומית שממילא לא תתקיים, כי אנו לא נרשה זאת אמר שמיר. לדבריו, פיזור הכנסת מיועד לחשוף את ישראל לסכנות האיומות ביותר שנתקלנו בהן, וכל המתנגדים למרשם כניעה זה, חייבים להתאחד. הוא קרא לכל המפלגות הלאומיות הדוגלות בשלמות ארץ ישראל להתלכד בחזית משותפת נגד פיזור הכנסת. וכדי למנוע את "סכנת הוועידה הבנלאומית".

בן קיבוץ מעוז חיים התחשמל למוות

מאת שלמה גלזר

שרון שפי בן 17 וחצי מקיבוץ מעוז חיים נהרג אתמול אחר־הצהריים בבריכת השחייה של קיבוצו.

המקרה אירע בעת שבני קבוצתו של הנער הכינו מזרקה לקראת מסיבת סיום לימודיהם בכיתה י"ב. המתקן שהיה מחובר לחשמל נפל למים ושרון נכנס על מנת להרימו וכתוצאה מכך התחשמל ומת במקום.

שרון ולוי בפתיחת ועידת החרות בירושלים (תצלום: י.פ.פ.א.)

נציגי הכתבים הצבאיים יפגשו היום עם הרמטכ"ל לדיון בסיכסוך

בראש נציגות המשלחת של הכתבים יעמוד זאב יפת, יו"ר אגודת העתונאים

מאת שלמה סלוצקי, כתב "על המשמר"

נציגי תא הכתבים הצבאיים ויו"ר אגודת העיתונאים, זאב יפת, יפגשו היום בשעות הערב עם הרמטכ"ל דן שומרון לליבון הסיכסוך בינידם לבין דובר צה"ל שהגיע לשיאו בימים אלו באי סיקור אירועים צבאיים שאינם קשורים לבטחון שוטף.

זאב יפת, יו"ר אגודת העיתונאים המייצג את הכתבים הצבאיים בסיכסוך עם צה"ל, אמר לכתב "על המשמר" "אגודת העיתונאים נכנסה לנושא משום שכל תא ותא בנפרד אינו חזק דיו להתמודד לבד עם המערכת. היום זה צה"ל, מחר זה עלול להיות שר התחבורה והכרוצים. צה"ל חייב לדעת שיש רצון לברר את הנושא ולפתור אותו, אך גם חייב לדעת שיש לו עסק לא רק עם תא בודד, אלא עם כל האגודה שתעמוד איתן מאחורי חבריה".

לטענה שמדובר בסיכסוך מקומי בין הכתבים, כפי שנטען על־ידי גורמים במערכת הבטחון העיר יפת: "נראה לי שזה מקרה ראשון בהסטוריה שכל הכתבים הצבאיים באים כאיש אחד ומגיעים לדרישות הנובעות ממצוקה אמיתית.

את אחדותו של תא הכתבים הצבאיים ביטא משה שלונסקי כתב הטלוויזיה לענייני צבא אשר היו מי שטענו כי הוא מועדף. שכבתב "העיתון הנקרא ביותר בארץ" הוא זוכה באישורי כניסה "לשטחים "שבשליטת. "צה"ל, ואשר אחרים לא הורשו להכנס אליהם. בשיחה עם חבריו לתא, חיזק שלונסקי את ידיהם של נציגי תא הכתבים הצבאיים במאבק המשותף, שבו הוא תומך בלי עוררין. הוא אף העיר שלא מקובלת עליו מדיניות של העדפות מטעם דובר צה"ל, אם מדיניות כזאת אכן קיימת, במתן אישורי כניסה ופגישות עם גורמים אחרים.

כאמור, ועד הכתבים הצבאיים אמור להפגש היום עם הרמטכ"ל כדי לנסות ולסכם באופן חיובי את העניינים שבסכסוך בתקווה שהפגישה המתוכננת מראש בין מליאת הכתבים הצבאיים לרמטכ"ל ביום ד' תוכל להתבצע באווירה נינוחה יותר מזו ששוררת בשבוע האחרון.

עו"ד בלום יתבע היום בביהמ"ש לפרק המספנות

מאת כתבנו לענייני עבודה

עו"ד עמרם בלום ישוב ויתבע היום בבית המשפט המחוזי בירושלים להורות על פירוק מספנות ישראל. צוות משותף של האגף לאיגוד מקצועי, ועדי המספנות ומועצת פועלי חיפה יתכנס הבוקר כדי להחליט על הטיעונים הנגדיים שישמעו בדיון המשפטי.

סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי אריים זילוני אמר אמש, כי חידוש הדרישה הינה צעד נמהר ופזיז, וכי אין בסיס לכך משום שתוכנית העבודה של המספנות כוללת הצעות עבודה שונות ומגוונות. ב־22 בחודש זה, אמורה צים גנואה לעלות על מבדוק, ובחודש אוגוסט יתחילו לטפל בהזמנות של הצי השישי. במספנות מועסקים 430 עובדים.

הסובייטים "גנבו" המצאה ישראלית לשיפור מיגון בשריון

ניו־יורק. — חלק גדול מטנקי התקיפה הסובייטים אינם פגיעים יותר לנשק נ"ט, המצוי בידי חיל־הרגלים וחיל־האוויר האמריקניים — דיווח אתמול "ניו־יורק טיימס".

העתון מסתמך על עדותם של כמה גנרלים אמריקניים ומציין, כי הטנקים החדשים צויידו על־פי טכניקה של שיריון "פעיל".

טכניקה זו מבוססת על העקרון של אש־נגדית. מציידים את הצריח, מרכז העצבים של הטנק, במטענים זעירים, שהתפוצצותם בולמת את כוח־החדירה של פגזי האויב. שיטה זו יעילה ביותר נגד מטענים "חלולים", המהווים חלק ניכר של הנשק האנטי־טנקי של הזו"ד והמטוסים המערביים.

העתון מציין, כי הצבא האדום שיכלל תהליך ישראלי ושואל, מדוע לא ניצלה גם ארה"ב את הנסיון של ישראל. (ע־צ)

בון מבטלת חלקית הסנקציות נגד דמשק

בון. — גרמניה המערבית ביטלה חלקית את הסאנקציות הכלכליות שהטילה על סוריה, כהכרה בנכונותה של דמשק להתנער מן הטרור הפועל בחסות מדינות — מסרו אתמול מקורות ממשלתיים בבון.

לדבריהם, החליטה ממשלת בון בשבוע שעבר לאשר לסוריה אשראי וסיוע, שנמנעו ממנה אשתקד. (איי.פי)

ברכת הנשיא לערביי ישראל לרגל העלייה למכה

נשיא המדינה, חיים הרצוג, שיגר אתמול מברק־ברכה לערביי ישראל, לרגל תחילת העלייה לרגל למקומות הקדושים לאיסלם בערב־הסעודית.

הנשיא שלח את ברכתו לשייח תאופיק ועסלה, נשיא בית־הדין השרעי המוסלמי.

במברקו, אומר הנשיא: נכבדי, אני מבקש להעביר בזה ובאמצעותך ברכה נאמנה לעולי־הרגל מקרב אזרחי ישראל המוסלמים, היוצאים בימים אלה לקיים את מצוות העלייה לרגל למקומות הקדושים בערב־הסעודית. יהיו עולי־הרגל ברוכים בצאתם ובבואם. יזכו לקיים את מצוותם הנעלה בשמחה ובלב טוב, ושאו עימכם את תקוותנו ושאיפתנו לידידות, לאחווה ולשלום בין העם בישראל לבין עמי ערב והאומות האיסלמיות".

בריאד מסר הממונה על החאג' במשרד הקדשים, מוחמד נביל אלטאה, כי ייערך טקס קבלת־פנים למשלחת הראשונה של העולים לרגל מ"השטחים הכבושים משנת 1948" ובו ישתתפו שר ההקדשים ופקידים בכירים.

מספר העולים לרגל, שנרשמו לעונה זו מירדן ומ"פלשתין הכבושה", הינו כדלקמן (כלשונו): ירדן 95,630, אזור עזה 2,030, פלשתין הכבושה משנת 1948 3,919, הגדה המערבית 2,300. (עתים, ע־ס)

יצחק כחלון — חי וקיים

עובדי המועצה האזורית "חוף השרון" אירגנו הסעה ומשלחת, להלווייתו של האיש הלא־נכון.

טעות בשמו של ההרוג מכפר חרוצים, שפרטיו האישיים דומים לפרטי אדם אחר, גרמה ביום ראשון בבוקר למבוכה במשרדי המועצה האזורית בחוף השרון.

יצחק כחלון, בן 30, תושב כפר חרוצים שעבד במשרדי המועצה האזורית חוף השרון, הופתע לשמוע, כי חבריו לעבודה לשעבר וקומץ ידידיו באזור התארגנו לנסוע להלווייתו. לאחר שדיפדף בעיתוני יום ראשון — הובהרה לו הסיבה: שימש הוא שגרם למהומה על לא מאומה. מסתבר, כי בטעות פורסם שמו במקום שמו של יצחק הכמון, בן 30, שהתנגש בעוצמה רבה בעמוד חשמל במוצאי־שבת ונהרג.

הכמון, תושב פתח תקוה, היה בביקור אצל בני משפחתו בכפר. יצחק כחלון נאלץ לקחת ביום ראשון בבוקר "פסק זמן" מן העבודה, ולהרגיע ידידים וחברים — כי הוא עדיין חי וקיים. (עתים)

המשכים

המו"מ יתחדש מחר

(סוף מעמוד ראשון)

נוכח הבהרות שקיבלו מהברפלד והבטחה, כי תביעות שני איגודים אלה ישמשו בסיס למשא ומתן המחודש. עוד נאמר בהודעה, כי ההחלטה לשוב לשולחן המשותף נועדה לשמור על אחדות משותפת של האיגודים.

אפס בריבוע

הברפלד כינס, בתום ישיבת מטה המאבק, מסיבת עיתונאים, בה מסר, כי הוחלט שעד יום ד' לא יינקטו פעולות ארגוניות.

עוד אמר הברפלד: „אנחנו רוצים להאמין ולקוות, שניסים לא יבוא בידיים ריקות, וכי בסופו של הדיון העתידי יהיה או בסיס לדיון מסגרתי גלובאלי או שכל הסתדרות ואיגוד ינהלו משא ומתן נפרד מול המעסיק".

לדבריו, הציע ניסים עד כה אפס בריבוע, ואם הוא יחזור על ההצעות האלה, יתכנס מטה המאבק כדי לחדש את המאבק, אשר יהיה חריף יותר משביתת אזהרה.

שמיר אינו מתערב

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר אתמול בישיבת הממשלה, שאין עדיין מקום להתערבותו בסכסוך הנוכחי בין האוצר לבין האיגודים המקצועיים. לדבריו, הוא מעודכן בכל מה שקורה סביב סכסוך העבודה, אך לדעתו, הדבר החשוב הוא למנוע התדרדרות במצב. הוא הוסיף, שאין הוא רואה מקום להתערבות מצידו בסכסוך זה.

דברי שמיר באו בעקבות שאילתא של שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, שביקשה לדעת, אם ננקטו כל הצעדים כדי למנוע את הידרדרות הסכסוך עד כדי השבתה כללית של המיגזר הציבורי.

ניסים הודיע לשרים, שהוא התקשר עם קיסר וקבע עימו, הידברות בין הממשלה להסתדרות. ניסים תקף את ההסתדרות על שאינה מסכימה לנהל משא ומתן על הצעותיו כבר שמירה על השכר הריאלי של העובדים ברמה של 1986, תוספות־שכר לעובדים ברמות הנמוכות ומשא ומתן על תוספות לגימלאי שירות המדינה.

לדברי שר האוצר, מתעקשת ההסתדרות לדרוש תוספות גלובליות, שיפגעו ביציבות המשק.

מבצע ב„אל־על"

במבצע מיוחד, שנועד להבטיח שכל נוסעי „אל־על" יגיעו ליעדיהם תוך השביתה, הטיסה חברת „אל־על" 4,600 נוסעים ב־15 טיסות שיצאו את הארץ בין 0.30 אחר חצות ועד ל־9.30 בבוקר.

לישראל הגיעו 4 טיסות, שהיו אמורות להגיע רק אחר־הצהריים. שתיים מלונדון ושתיים מדרום־אפריקה, והן נחתו לפני פרוץ השביתה, מוסר כתב עתי"ם.

גם החברות הזרות פעלו להבטיח קשר תקין לנוסעיהן.

אוקונור יגלה את

(סוף מעמוד ראשון)

בית־המשפט הוא המוסמך לאשר את פיטוריו של פרקליט. גורם משפטי בכיר אמר אמש, כי להערכתו, בית־המשפט לא יפסול את הדחת אוקונור, כי אין זה מעניינו מי יהיו פרקליטיו של דמיאניוק.

חילוקי־דעות

גורמים משפטיים ציינו אמש, כי החלטתו של דמיאניוק לפטר את אוקונור נבעה כנראה בעיקר מהיחסים המתוחים בין אוקונור לבין עורך־הדין הישראלי, יורם שפטל. לדברי אותם גורמים, שוררים ניגודי־השקפות רבים וחילוקי־דעות במישור המקצועי בין אוקונור לשפטל, בעיקר לגבי קו־ההגנה שצריך להינקט.

נודע, כי כבר לפני כמה חודשים, הציע עורך־דין מתי עצמון (ידידו של אוקונור) לאוקונור לפרוש מתפקידו, משום שקו־ההגנה של שפטל היה למורת־רוחו. אבל הוא החליט לדחות את התפטרותו, מחשש שפרישתו עלולה לגרום נזק לדמיאניוק.

סובב קו־ההגנה

עורך־דין שפטל חזר בימים אלה מארצות־הברית, ובעת שהותו בקליבלנד, אוהיו, נפגש עם בנו של דמיאניוק וכן עם עורכי־הדין ג'ון גיל וג'ון ברודלי (שעל־פי החלטת משפחת דמיאניוק, יצטרף עתה לצוות הסניגורים, במקום אוקונור). נראה, שבפגישות אלה סוכם הקו שיינקט על־ידי ההגנה בעת שזו תעלה את עדיה, וכן תחומי אחריות בין שלושת הסניגורים.

העלמת מסמכים

לאוקונור יש טענות נגד שפטל, אולם במסיבת עתונאים שכינס אתמול, סירב לפרט את מהות הטענות. עם זאת הדגיש: „אני עדיין פרקליטו הראשי של ג'ון דמיאניוק".

במכתב ששלח לבית־המשפט, ציין אוקונור, כי בישיבת בית־המשפט מחרתיים יגלה את כל האמת על הקשרים בין שפטל לבין התביעה. לטענתו, העלים שפטל מסמכים מתיק ההגנה והוא מסרב להחזירם.

אמש לא היה ניתן לקבל את תגובתו של שפטל לטענות אוקונור נגדו.

„אני הקברניט"

בהתייחסו למכתב של דמיאניוק, שבו הוא משחרר את אוקונור מתפקידו, אמר אוקונור במסיבת העיתונאים: „ג'ון דמיאניוק לא ידע בכלל על מה הוא חותם. רק בית־המשפט יוכל להכריע, לאחר שישאל אותו, אם חתם על מכתב השיחרור בהכרה מלאה."

אוקונור טוען, כי באחרונה ניפגש עם הרכב בית־המשפט שדן בעניינו של דמיאניוק, ולטענתו אמר אב בית־הדין, השופט דב לוין, כי הוא קברניט הסניגוריה. „אני דואג לג'ון דמיאניוק. היכן עורכי־הדין האחרים, הטוענים כי הם קברניטי ההגנה? היכן ג'ון גיל, שהובא על־ידי לתגבר? היכן יורם שפטל, ששכרתי את שירותיו ואם מי מהם ביקר אצל דמיאניוק בכלא, התעניין בגורלו של האיש המבודד הזה?"

אוקונור מסר אתמול מכתב לבית־המשפט, שבו הוא טוען, כי ניסה בעבר לפטר את שפטל בשל כישלון קו־ההגנה שאותו הציג, אך בני משפחת דמיאניוק התנגדו לכך.

15,000 איש ליוו

(סוף מעמוד ראשון)

גברים וילדים שמיררו בבכי.

כבר בשעה שלוש אחר־הצהריים החלו לנהור אלפי אזרחים לאיצטדיון קרית אליעזר בחיפה על מנת לעבור על־פני הארון. המספדים החלו בשעה חמש אחר־הצהריים. כשהובא הארון, והוצב במרכז האיצטדיון לא יכלו האלפים לעצור ברגשותיהם. רבים פרצו בבכי. אחרים התעלפו ורבים אחזו בראשם כלא מאמינים.

ראש עיריית חיפה, אריה גוראל, אמר אתמול, כי העיר חיפה כולה אבלה על מותו הטראגי של השוער. „לא יכול להיות גורל יותר מר מאשר לבכות את מי שצמח באיצטדיון הזה, בתוך האיצטדיון הזה". יושב ראש ההתאחדות לכדורגל אמר, כי רן היה גדול השוערים בדור הזה.

מאיצטדיון קרית אליעזר יצא מסע ההלוויה לבית הקברות בכפר סמיר. שם המתינו לארון עוד אלפים. רבים אמרו, כי מאז הלווייתו של אליל ההמונים, מייק בראנט, לא נראתה בחיפה הלוויה כזו.

בתום טקס הקבורה הונחו על הקבר הטרי עשרות זרי פרחים מכל אגודות הספורט בארץ, קבוצות כדורגל וכדורסל, חוגי אוהדים שונים, מוסדות ואוהדים. רבים לא יכלו לעזוב את בית הקברות שעה ארוכה לאחר שתם טקס הקבורה.

משטרת ישראל נערכה אתמול בכוחות מוגברים ועשרות ניידות ואופנועים וכ־250 שוטרים פיקחו על הסדר ועל מסע ההלוויה, שהתנהל בסדר מופתי.

במהלך ההלוויה, התמוטטה גדר מתכת בה נאחזו עשרות אנשים, שנפלו יחד עימה, אך לא נפגע איש.

הקיבוץ הארצי מצטרף למושבים ב„מרי" נגד תשלום חובות הריבית

מזכיר הקיבוץ הארצי חיים אורון: אנו מציעים הקמת מטה חרום משותף לקיבוצים ולמושבים, שיפתח במאבק ציבורי ושוקלים בחיוב גם הצעת המושבים לא לשלם חובות שהצטברו כתוצאה מריבית הנשך

מאת עודד ליפשיץ
כתב „על המשמר"

בישיבת הוועד הפועל של הקיבוץ הארצי שהתקיימה אמש בגבעת חביבה הוחלט להענות לקריאת מזכירי תנועת המושבים יוחנן דניאל וגליה גל ולהצטרף אליהם במאבק להסרת הגיבנת הכספית שהצמיחה הממשלה על גבה של החקלאות בשנים האחרונות.

מזכיר הקיבוץ הארצי חיים אורון (ג'ומס) אמר בתום הישיבה שהקיבוץ הארצי מציע להקים מטה חרום משותף לקיבוצים ולמושבים שיפתח במאבק ציבורי, כולל התייחסות להצעת המושבים „למרור", כלומר הפסקה חד־צדדית של תשלום החובות שנוצרו עקב מדיניות הממשלה.

הקיבוץ הארצי קורא למפלגת העבודה, להסתדרות ולתנועות הקיבוציות האחרות להתייצב בראש המאבק נגד הפגיעה בהתיישבות העובדת, ותובע מוועדת הכספים של הכנסת לאשר מייד את מסקנות „דו"ח רביד" בעניין הסיוע למושבים.

„זה זמן רב" אומר ג'ומס, „אנו טוענים שיש לשלב ויכוח עקרוני על הסיוע במוסדות הממלכתיים עם מאבק ציבורי פוליטי כולל על פניית התכנית הכלכלית של הממשלה ככל המגזר החקלאי בשכירים, ובמיוחד בהתיישבות העובדת. יש להציג תוכנית כלכלית אלטרנטיבית למדיניות הכושלת של הממשלה".

לכתבנו נודע שהתקיים... החליטה אם להיענות לפניית המושבים, ופעילי תנועת המושבים מפעילים עליה בימים אלה לחץ כבד לשכנעה להצטרף למאבק משותף נגד ריבית הנשך, שמכה את ההתיישבות העובדת כמכות כבדים.

צעדים משפטיים נגד החרמת הצילומים שצולמו במפגש בודפשט

התאחדות כתבי החוץ בישראל תובעת בתוקף החזרת התשלילים שהוחרמו מהצלם אנדרה ברוטמן וכן שלא ישמשו כמוצגים משפטיים

התאחדות כתבי החוץ בישראל נוקטת צעדים משפטיים ושורה של פעולות ציבוריות מקבילות בעקבות החרמת צילומים שצולמו ע"י אחד מחבריה במהלך המפגש בבודפשט בין אזרחים ישראלים לבין נציגי אש"ף.

יו"ר בפועל של ההתאחדות, ג'יי בושינסקי, הכחיש הידיעה ששודרה בטלוויזיה במוצאי שבת כאילו יחרימו כתבי החוץ את כל האירועים המתרחשים בישראל ובארץ כולה עד שלא יוחזרו סרטי הצילום שהוחרמו.

ועד התאחדות כתבי החוץ מגנה את החרמת החומר ע"י המשטרה ורואה במקרה זה פגיעה חמורה בחופש העתונות.

מדובר בצלם אנדרה ברוטמן, אזרח חוץ, שנצטווה למסור לידי המשטרה 12 פילמים בשחור לבן ובצבע שצולמו בעת המפגש בהונגריה.

צו על כך הוצא בידי שופט וההחרמה בוצעה ביום חמישי 9.7.87 בביתו של ברוטמן.

מעשה זה בא בעקבות הופעתו של ברוטמן יום קודם לכן בתחנת המשטרה ברמלה שם תוחקר במשך 3.5 שעות בעניין המפגש בבודפשט.

המשטרה בחרה בברוטמן בלבד מתוך כל העתונאים והצלמים שנילוו למשלחת הישראלית, משום מה.

„התאחדות כתבי החוץ בישראל אינה יכולה להשלים עם התנהגות שרירותית המפלה לרעה מצד גורמי החוק הישראלים. מקרה מצער זה מטיל ספק במעמדה של ישראל כמדינה דמוקרטית שבה עתונאים מכל רחבי תבל יכולים להתכנס ושממנה יכולים לצאת לשליחויותיהם המקצועיות", נאמר בהודעת ההתאחדות.

ועד התאחדות כתבי החוץ תובע את החזרת הפילמים המוחרמים מיד לידי בעליו וכן שלא ינוצלו צילומיו כראיות נגד כל גורם שהוא.

ביום שני 13 ביולי תערך מסיבת עתונאים בשעה 11 בבוקר במלון הילטון בירושלים בה יופיעו חברי הועד והיו"ר בפועל, וימסרו הודעה בנושא.

70 ילדים שיעים מהכפר נקורה שבדרום־לבנון התארחו אתמול בפארק המים בשפיים. הקיבוץ אירח את הילדים לאחר פנייה מצה"ל. בתצלום: שולת חן הזמינה נערים להצטרף אליה בשירה במופע שאורגן לכבודם

ערבי מהגדה נורה למוות במהלך נסיון גניבת צאן מדיר כבשים

התקרית אירעה בדיר כבשים השייך לבנו של השר הורוביץ ■ במהלך נסיון השוד נפצעו שוטר, ובנו של הורוביץ ■ שניים מהשודדים נלכדו

כפר ורבורג. — שודד צאן ערבי נורה למוות במהלך חילופי יריות עם אנשי משטרה בדיר כבשים השייך ליאיר הורוביץ, בנו של השר יגאל הורוביץ בכפר ורבורג. במהלך התקרית נפצעו קל הורוביץ ואיש משטרה.

אתמול סמוך לשעה 2 לפנות בוקר שמע יאיר הורוביץ רעשים בדיר הכבשים שלו. כשיצא למקום, נתקל בארבעה אלמונים והחל להאבק עימם. תוך כדי המאבק נפצע קל מדקירות סכין.

בני משפחתו הזעיקו את המשטרה ותוך זמן קצר ביותר הגיעו למקום שוטרי קריית מלאכי שהפתיעו את השודדים. במהלך הנסיון לעצור את השודדים, נדקר אחד השוטרים ואחרים הוכו. איש משטרה נאלץ לירות לעבר השודדים, פגע באחד מהם, והוא מת לאחר מכן מפצעיו. שודד אחר נתפס ושניים אחרים הצליחו להמלט בחשכת הלילה. ההרוג זוהה כעבריין ערבי נמלט. מסתבר שהכנופיה כולה באה מעבר לקו הירוק.

למקום הגיע מפקד משטרת מרחב לכיש ניצב משנה יוסף זכריה וקצינים אחרים של המרחב.

לאיזור הגיעו תגבורות של שוטרים ואנשי משמר הגבול שהחלו במצוד אחר שני הנמלטים.

(עתים)

● משמרת מחאה של חברי גרעין „דוגית" מחבל עזה יצאה אתמול בבוקר. מגוש קטיף אל בית ראש הממשלה, כדי למחות על אי הקמת יישוב דוגית בצפון חוף עזה.

● טקס סיום קורס פיקוד ומטה וקורס מתקדם של משטרת ישראל, התקיים אתמול בתיאטרון ירושלים בהשתתפות ראש הממשלה, שר המשטרה, המפכ"ל וקציני מטה בכירים.

4 חיילי צד"ל נפצעו במארב מחבלים

מאת יהודה צור
כתב „על המשמר"

ארבעה חיילי צד"ל נפצעו במארב־מחבלים ברצועת הבטחון. המקרה אירע אתמול כשעה שסיור של צד"ל שנע צפונית מערבית לעיירה עיישייה על גבול רצועת הבטחון בגזרה המרכזית, הותקף מן המארב באש מחבלים. כתוצאה מן הירי נפצע באורח בינוני חייל צד"ל ושלושה אחרים נפצעו באורח קל.

חיילי צד"ל השיבו אש לעבר מקורות הירי ופתחו בסריקות.

יש לציין שיום לפני כן תפסו חיילי צד"ל חוליית מחבלים שניסתה להטמין מטען ...

שר ההגנה הקולומביאני פתח ביקור בישראל

מאת אבי בניהו,
כתבנו הצבאי

שר ההגנה של קולומביה הגנרל רפאל סאמודיו מולינה מבקר ... בישראל ויוועד הבוקר עם שר הבטחון יצחק רבין לאחר שיתקבל ע"י מסדר כבוד של חילות צה"ל. הגנרל הקולומביאני שהגיע אתמול לישראל יהיה אורחו של רבין ויקיים כאן לשיחות עם שרי ממשלה, הרמטכ"ל, אלופי צה"ל וראשי תעשיות הבטחון. שר ההגנה של קולומביה יבקר גם בבסיסי צה"ל ובתעשיות הבטחוניות ויקיים סקירות בנושאי בטחון.

סוכנות הידיעות הצרפתית מסרה אתמול מפי רדיו „קאראקול", כי הגנרל רפאל סאמודיו בוחן בישראל ציוד צבאי לקראת אפשרות רכישה. על פי הידיעה ינצל הגנרל את ביקורו כדי לעקוב אחר עבודות השיפור והשכלול המבוצעות בישראל על מטוסים צרפתיים מדגם „מיראז'" הנמצאים גם בשרות חיל האוויר הקולומביאני. הגנרל סאמודיו יבקר גם אצל היחידה הקולומביאנית המשרתת במסגרת הכוח הרב־לאומי בסיני.

תיק עם 17,500 ש"ח נחטף מקשיש בת"א

17,500 ש"ח נחטפו אתמול בבוקר מידיו של קשיש בן 69 ברחוב יהודה הלוי פינת יבנה בתל־אביב. הקשיש עשה בשעה 11 בבוקר ... להפקיד בבנק צ'קים ומזומנים ... תחנת דלק בתל־אביב. לפתע הגיח צעיר, חטף את התיק עם כל הכסף ונמלט ... בקרבת מקום. (עתים)

עתון סובייטי: רצח הצאר ניקולאי ובני משפחתו היה טראגי

עד כה הוקע הצאר בכתבי הסטוריה סובייטיים כריאקציונר קנאי וצר אופק ■ „הרצח לא היה תוצאה של נקמה או זדון..."

מוסקווה. — עתון סובייטי מסר אתמול פרטים נדירים על תקופה רגישה בעבר הסובייטי, ותיאר את הריגת הצאר הרוסי האחרון, ניקולאי ה־2, ובני־משפחתו, ב־1918, כאירוע „טראגי אך בלתי־נמנע".

„סובייטסקאיה רוסיה", הבטאון הרשמי של ממשלת הפדרציה הרוסית, הרפובליקה הגדולה ביותר בבריה"מ, מסר, כי הוא מפרסם את החומר בעקבות פניותיהם של קוראים, שביקשו מידע על קץ שושלת רומאנוב.

המאמר הוא דוגמה נוספת למסע הפתיחות של מנהיג בריה"מ, גורבאצ'וב. היסטוריונים סובייטיים רשמיים מוקיעים בדרך־כלל את ניקולאי ה־2 כריאקציונר קנאי וצר־אופק, וכמעט לא פורסמו פרטים על הוצאתו להורג של המשפחה.

„כן, קץ שושלת רומאנוב היה טראגי", כתב ההיסטוריון גנריך יופה ב„סובייטסקאיה רוסיה". „אך לא היתה זו תוצאה של זדון או נקמה של המהפכה, כפי שמנסים לתאר זאת אנשים אנטי־סובייטיים ואנטי־קומוניסטיים".

ניקולאי ה־2 התפטר במארס 1917, שבעה חודשים כמעט לפני שהבולשוויקים, בהנהגת לנין, תפסו את השלטון. הצאר ובני־משפחתו הועברו מסנט פטרסבורג לטובולסק, בסיביר, ולאחר מכן לייקאטרינבורג, בהרי אוראל.

ניקולאי ה־2, רעייתו אלכסנדרה, בנם אלכסיי וארבע בנותיהם נורו למוות על־ידי המשטרה החשאית צ'קה, יחד עם ארבעה משרתים אישיים, ב־16 ביולי 1918, בלילה, בייקאטרינבורג. גופותיהם הושמדו באש ובחומצה.

יופה הסביר, כי למעשה, תכננו הבולשוויקים לערוך משפט פומבי למשפחת רומאנוב, אולם ההתקדמות של הכוחות הלבנים האנטי־קומוניסטיים והכוחות הצ'כוסלובקים באוראל, בקיץ 1918, אילצה אותם לשים קץ לחיי משפחת הצאר. הוא טוען, כי ההנהגה הבולשוויקית המרכזית לא היתה אחראית להחלטה להוציא להורג את שושלת רומאנוב, והדבר נעשה על־ידי הגוף הסובייטי המקומי באזור הרי אוראל.

גוף זה שיגר ב־17 ביולי 1918 מברק ללנין, שבו נמסר על הוצאת הצאר להורג, אבל נאמר, כי בני־משפחתו הועברו למקום מבטחים. „טענה אחרונה זו לא היתה אמת", הדגיש יופה.

בכך הצטרף יופה למאמצים של היסטוריונים סובייטיים לזכות את לנין מאשמה אישית לרציחת משפחת הצאר. (ע"ר)

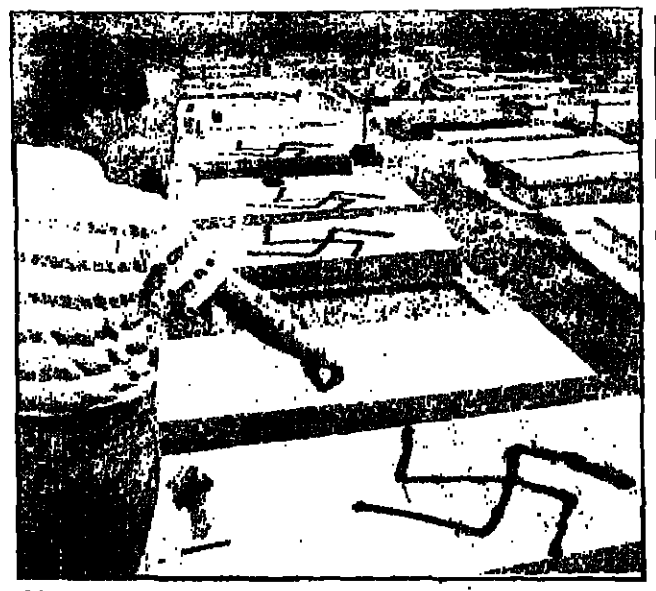

כך נראה אתמול בית־העלמין היהודי בעיר באיון, בצרפת. חוללו כ־20 קברים ואין יודעים עדיין בידי מי. (צילום איי.פי.)

אנשים ואירועים

51 מיליון תורכים הושמו ב„מעצר בית"

אנקארה. — השמש זרחה והטמפרטורה משכו את האזרחים להשתזפות ולשחייה, אולם, כמעט כל 51 מיליון אזרחי טורקיה נשארו אתמול בבתיהם, לפי הוראות החוק.

הם נצטוו לבלות יום ראשון שטוף־שמש בדירותיהם, כדי שפקידים יוכלו לעבור מדלת לדלת ולהכין רשימת בוחרים חדשה, לקראת משאל־עם, ב־6 בספטמבר.

בתוצאה מכך, נאלצה המשטרה לטפל בעלייה ניכרת בסכסוכים משפחתיים.

מרבע מיליון פקידים, שאספו מידע לקראת משאל־העם — שבמרכזו תעמוד השאלה, אם להתיר למנהיגים לשעבר לחדש את פעילותם הפוליטית — וחוץ מאנשים המקיימים שירותים חיוניים, היו כל התושבים חייבים להישאר בדירותיהם.

אולם ילדים שיחקו ברחובות, שהיו ריקים כמעט לחלוטין מתנועה. זרים הורשו לנוע בחוץ, והמשטרה מסרה, כי קיבלה הוראות לגלות סלחנות כלפי עבריינים.

„קיבלנו הוראות לא להקפיד יתר על המידה. תפקידנו איננו לדאוג שהאנשים יישארו בבתיהם, אלא להבטיח, שהספירה תהיה נכונה", אמר קצין משטרה בכיר באנקארה. הוחלט על קנס בסך 12 דולר לעבריינים, אך לא ניתנו לו הנחיות איך לגבות קנס זה.

רשויות מקומיות ניצלו את היום כדי לנקות ולשפץ רחובות ולרסס נגד זבובים ויתושים. הטלוויזיה פתחה מוקדם יותר בשידוריה והקרינה תוכניות מיוחדות, כולל סרט מאת השחקן־המבדרן הבריטי המנוח פיטר סלרס.

בנמל־התעופה של איסטאנבול, הגדול ביותר במדינה, הורשו אורחים זרים שהגיעו לטורקיה לנסוע העירה באוטובוסים מיוחדים ובמוניות, אולם כמה מאות טורקים שחזרו לארצם אולצו להישאר, כדי להיפקד.

העוצר הוכרז משעה 5 בבוקר עד לשעה 7 בערב, אלא אם יודיעו השלטונות המקומיים כי סיימו את מלאכתם קודם לכן. עוצר דומה מוכרז בכל מיפקדי האוכלוסין, הנערכים מדי חמש שנים.

החשמן הפיליפיני הוזמן לבקר בברית־המועצות

מאת אהרון ניר, כתב „על המשמר" באיטליה

קריית־הוותיקאן. — הוותיקאן עוקב בעניין רב אחר ביקור החשמן הפיליפיני חיימה סין בברית־המועצות, גם מפני שבתוכנית הביקור הארוך שלו (11 ימים), יוקדשו ימים אחרים לביקור בליטא, שבה חוגגים הקתולים השנה את יובל ה־600 לנצרות בארצם.

חיימה סין הוזמן למוסקווה כאורח הפטריארכט האורתודוקסי, לרגל ההכנות לחגיגות הגדולות של יובל האלף לנצרות ברוסיה, שיתקיימו בתחילת השנה הבאה במוסקווה ובקייב. ההזמנה לחשמן הפיליפיני הועברה עוד בחודש פברואר, אולם החשמן היתנה היענותו בקבלת רשות לבקר גם בליטא, והתנאי התקבל וההזמנה הסופית הגיעה למאנילה ביוני.

דובר החשמן הפיליפיני הצהיר, שיש לראות בביקורו של ראש הכנסיה הפיליפינית, שליחות רשמית למחצה מטעם הוותיקאן במוסקווה.

במאי הוליווד שובתים — לראשונה זה 51 שנים

הוליווד. — איגוד הבמאים של ארה"ב הודיע אמש בהוליווד על שביתה סלקטיבית, שתתחיל מחר באולפני האחים וורנר וקולומביה, וכן באולפני אן.בי.סי. בקליפורניה.

זו השביתה הראשונה מסוגה זה 51 שנה, והיא תוצאה מכשלון השיחות על השכר, שנמשכו שבועות רבים, בין איגוד הבמאים לבין איגוד המפיקים של הטלוויזיה והקולנוע.

נשיא איגוד הבמאים, גילברט קייטס, אמר, כי ההחלטה נתקבלה פה אחד בקרב 21 חברי ההנהלה.

יש להניח, שבעקבות השביתה, יצטרכו רשתות טלוויזיה שונות לשדר סרטים ישנים בשל הפסקת ההפקות החדשות. (ע"ר)

חבר הסובייט העליון לשעבר:

„הסטאליניזם היסב נזק עצום — הדמוקרטיה היתה קיימת על הנייר"

עוד אומר הסופר הסובייטי המקורב לגורבאצ'וב: תמיד חשתי בהיעדר מפלצתי של דמוקרטיה ■ הסטאליניזם עדיין קיים בחברה הסובייטית ■ עד לפני זמן לא רב לא יכולנו אפילו לצחוק לעצמנו

מוסקווה. — סופר סובייטי בכיר, הידוע בקשריו הטובים עם מנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבאצ'וב, אמר כי הסטאליניזם היסב נזק עצום לחברה הסובייטית והוא עדיין קיים.

בראיון שפורסם אתמול בשבועון „אוגוניוק", אמר הסופר צ'ינגיז אייטמאטוב, כי תמיד חש ב„היעדר מפלצתי ומוחלט של דמוקרטיה" עד שגורבאצ'וב פתח בתוכנית הרפורמות הנוכחית שלו.

„הדמוקרטיה, לה נזקקנו תמיד, היתה קיימת על הנייר בלבד," אמר אייטמאטוב, שכיהן שנים רבות כחבר הסובייט העליון.

אייטמאטוב, המבקר תכופות בחו"ל כנציג רשמי־למחצה של מוסקווה, אמר, כי השירותים הציבוריים הסובייטיים, החל בדיור ובבריאות וכלה בתעופה האזרחית, שרויים במצב עלוב, ובאסיה התיכונה צפויה שואה אקולוגית גדולה.

ראיונו תואם את הפתיחות שמטפח גורבאצ'וב, מאז עלה לשלטון, במארס 1985, אולם משקיפים אומרים, כי זה אחד התיאורים החושפניים ביותר על מצב המדינה, שהתפרסם עד היום.

אייטמאטוב, שאביו הוצא להורג בטיהורים של סטאלין בשנות ה־30, אמר, כי אנשים רבים „עדיין אינם מבינים איזה נזק עצום היסב פולחן האישיות של סטאלין לחברה הסובייטית... ובאיזו מידה סילף את דמות הסוציאליזם. זמן רב מדי היינו מוקסמים מן המשטר האוטוריטרי שיצר סטאלין, ורק עכשיו, 30 שנה כמעט אחרי מותו, התחלנו להשתחרר מלהיות עבדים לפולחן האישיות.

מתחילים להתגבר

רק היום מתחילה החברה שלנו להתגבר באמת על הנטל הכבד שנשאר לנו מתקופה חשוכה זו, והמחיר הוא כבד, משום שגם כיום יש עדיין חסידים רבים לתקופה זו."

הוא הרגיש, כי כל חזרה לעבר תהיה אסון, ודחה טענות, כי הביקורת מרחיקה־לכת יתר על המידה. הוא ציין „כל חברה חייבת להיות בעלת תחושה של אירוניה־עצמית וביקורת־עצמית. אך עד לפני זמן לא רב, לא יכולנו אפילו לצחוק על עצמנו — דבר זה נחשב לחילול קודש.

שביעות רצון עצמית

לא היתה ביקורת־עצמית ונעשינו יותר ויותר מרוצים מעצמנו, משום שרק רצינו ביותר ויותר שבחים וכבוד, כדי לחזק את שביעות־הרצון העצמית שלנו...

בכך, הגענו לנקודה, שמיריון העבודה הידרדר בעשור שעבר לשפל קריטי כמעט, ודבר זה משפיע עתה השפעה הרת־אסון על הכלכלה שלנו."

אייטמאטוב ציין, כי ברפובליקות השונות של בריה"מ חלה ירידה בהוראת השפות המקומיות, משום שמנהיגים רבים ראו בטיפוח שפות אלה פגיעה בשפה הרוסית ולכן עידוד ללאומנות. „אולם, חשוב מה אתה אומר ומה הם הרעיונות שלך, ולא באיזו שפה אתה מבטא אותם. הכל מבינים זאת. אולם שנות ה־30, שנות סטאלין, עדיין רובצות עלינו וכולם עושים כמיטב יכולתם כדי להצטמצם בארבע אמותיהם.

אדישות

הדיור ברמה ירודה, ו„טעויות", שנעשו כבר בשלב התכנון, מחמירות עוד יותר בגלל רמת־עבודה ירודה. שיכונים נהפכו ל„קסרקטינים רבי־קומות", בשל האדישות של דייריהם. (ע"ר)

ירדן מכחישה כוונה להפגיש את נשיאי סוריה ועיראק

רבת־עמון. — ירדן הכחישה אתמול ידיעה שמקורה בירושלים, כי המלך חוסיין מתכוון לארח החודש פגישת־התפייסות פומבית בין נשיאי עיראק וסוריה, ברבת־עמון.

„דבר זה לא נדון אפילו," אמר שר ההסברה, מוחמד אלחטיב, לכתב „רויטר". „אין לידיעה כל יסוד."

עם זאת, אישר ראש ממשלת ירדן, זייד אל ריפאעי, בשבוע שעבר, כי המלך אירח באפריל השנה פגישה סודית בין נשיאי סוריה ועיראק במדבר הירדני. (ע"ר)

לך לים מטאדור, לך לים

מימין: בפאלמה דה מיורקה, 23 מעלות. צועדת נערת הבלי עם מזרן אל מימוני הצוננים של הים התיכון, משמאל, מטאדור מוכה, שחיפש צרות במקום ללכת לחופיה שטופי השמש של ארצו. השור עשה לו מה שהוא התכוון לעשות לו: ניקב את גבו ושלח אותו במצב קשה לבית החולים. לך לים מטאדור.

על היום
13.7.87

סעודה אחרונה ופרורי פיצויים

במפעל „המגדר" בחולון, שפשט את הרגל ומונה לו כונס נכסים, מתהלכים 40 פועלים ממורמרים, שמוסרית ובריאותית לא ניתן לפצותם, ביניהם גם 8 פועלים מהשטחים, שכאילו לא קיימים

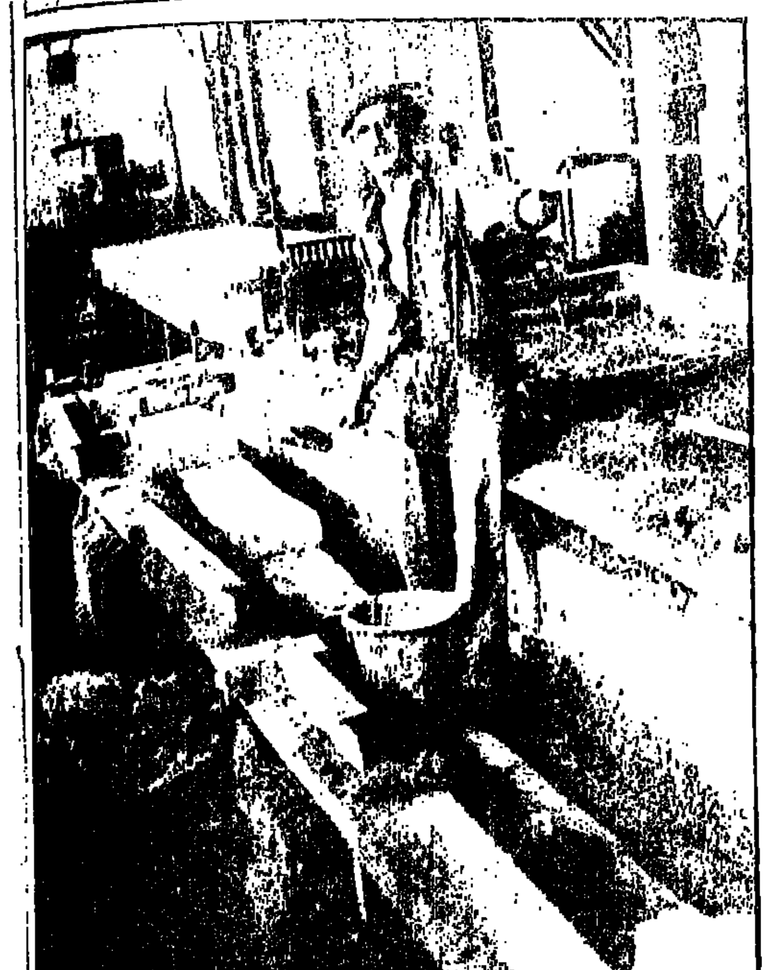
חיים טולדו „המגדר". גם הוא ייזרק לחוץ

מאת אשר שילוני

חדר־האוכל של מפעל „המגדר" בחולון נראה קודר ועזוב. פעם אפשר היה לראות חיוך על פרצופי הסועדים. במשך עשרות השנים שהוא קיים, הוא ראה כבר ארוחות־בוקר נעימות יותר. עתה, מכל פינה ושולחן מורגשת התחושה של „הסעודה האחרונה".

„המגדר" פשט־רגל, ומונה לו כונס־נכסים — ומחר, או אולי עוד היום, ייפתחו מעטפות המכרזים, ויוכח במפעל מי שיזכה ובכספים שייכנסו. יפצו תחילה את הנושים הגדולים, את בנק־לאומי. והפועלים, שנתנו את החיים שלהם כאן, ימתינו לתורם לקבל פירורים מהנותר.

ספק אם יהיה מי מבין משתתפי המכרז, אשר יציע גם איך ברעתו לפתור את בעיית ארבעים פועלי המפעל שדינם, לפי החוק היבש, כדין שאר הנושים. אבל הרי מדובר באנשים, שכמהותם אינם סתם נושים שהילוו כספים לבעל המפעל, שלום לוי, או נתנו לו אשראי ובטחונות — אלא באנשים שהשקיעו במפעל זה עשרות שנות יזע, עבודה קשה; עסקו בחומצות שהותירו עקבות בגופם — ועתה הם נעמדים בפני שוקת שבורה, כשהחוק אינו לצידם.

לא בכתב, בעל־פה

שמועות חזקות — שיש להן כנראה בסיס — אומרות, שגם הבעלים הקודמים של המפעל מתחרים על קניית המפעל מחדש, באמצעות גורם שני והוא מבטיח, בעל־פה לא בכתב, שהוא ישלים לעובדים הפרשי פיצויים על אלה שיקבלו מהביטוח הלאומי יחסל את חובו לקרנות הגמל וחובו הגדול ל־8 עובדי השטחים, ומי שירצה לעבור אצלו יוכל לעבור בתנאים חדשים. שמועה זו בלבד, דייה כדי להכניס אי־שקט בין הפועלים וביתם לבין עצמם. יש המוכנים להמשיך לעבוד במפעלו של שלום לוי, אם הוא יחזור למפעלו בצורה זו או אחרת; ואילו אחרים טוענים, שהם איבדו את האימון בו לאחר שבשנה האחרונה — עד שכונס הנכסים נכנס למפעל — הוא לא הכניס לקרנות הגמל את הכספים שהוא ניכה משכר העובדים, פשט את הרגל והפקיר את הפועלים לגורלם.

הפועלים, שבשבועות האחרונים לא נתנו להוציא תוצרת מהמפעל עד שעניינם יוסדר, נענו, בינתיים, לבקשת מועצת פועלי חולון וכונס הנכסים, והפסיקו את העיצומים כבדי שאפשר יהיה לפחות לשלם להם את השכר השוטף.

לובשי סרבלי העבודה הכחולים מדברים, במרירות מה, בעצבות, על 150 עובדי מפעל „המגדר" בקריית־גת — שמצבם אינו שפיר יותר — אינם משתפים פעולה עם אחיהם לצרה בחולון, שכן מאבק מאורגן של 200 עובדים עשוי להביא תוצאות, אבל כאשר 40 עובדים נעמדים ומפגינים על־ידי משרדי בנק לאומי בתל־אביב ודורשים, שהבנק יואיל בטובו להשיב להם כספים — „מי שם עליהם".

„האמנו לו"

פועלי „המגדר" יודעים היטב, שמזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר טרוד בימים אלה במו"מ מייגע עם שר האוצר על טיב הסכם עבודה ארצי חדש — אבל הם דורשים מקיסר, שמעט מזמנו יוקדש אף להם. מועצת פועלי חולון עומדת אמנם לצידם, במאבקם — אבל פועלי „המגדר" דורשים, שההסתדרות עצמה לא תניח, שכבה ייזרקו פועלים לרחוב.

אומר דני עודה: — כאשר כונס הנכסים נכנס למפעל הוא הרגיע אותנו — אמר לנו: מעתה יש לכם אבא, תקבלו מה שמגיע לכם. הקו שלו היה, נעלה על בריקאדות. האמנו ולא עלינו על בריקאדות. מה יש לנו עכשיו — כלום.

ומוסיף אסעד אל־סורי (מעזה): — אנחנו כאן 8 פועלים מהשטחים. עובדים 15 שנה. אנו מקבלים חופש שנתי בסיסי, 12 יום לשנה, משרות התעסוקה. ההפרש לפי ותק, עוד 14 יום בשנה, וגם דמי הבראה לא קיבלנו אף פעם.

תוך כדי שיחה עם אסעד ועם ישעיהו אהרון, יו"ר ועד העובדים, עם חבר הוועד, דוד מזרחי ואחרים, משתקפת תמונה עגומה ביותר של תנאי העבודה, הזועקים לשמיים, של העובדים מהשטחים. מסתבר, שהשכר היומי של הפועלים הערבים היה 10 שקלים ליום, במקום 21 שקלים שקיבל העובד היהודי. את ההפרש נתנו להם — פרמיה לשעות נוספות. אבל כאשר צריך לצאת לפנסיה או במקרה הקונקרטי: כאשר מדובר בפיצויים פרמיה אינה חלק מהשכר ואינה כלולה בתחשיבי הפיצויים. הפועל היהודי ב„המגדר" קיבל 25 אחוז תוספת עבור שעות נוספות, מעבר לתשלום הרגיל, והפועל הערבי לא קיבל תוספת כלשהי, ותחשיב השעות הנוספות היה לפי 10 שקלים ליום.

איך שותקים?

מי אשם במצב זה? איך ייתכן שוועד עובדים רואה במשך שנים, שאין משלמים לפועלים ערבים דמי הבראה והפרשי חופש שנתי — והוא שותק?

טוען ישעיהו אהרון: — הוועד הקודם לא צירף את נציגי עובדי השטחים לוועד. והם, מצידם, אולי מתוך פחד מסויים לא כל כך היו מעוניינים בהתארגנות. כאשר הצענו להם פעם, שלא יעבדו שעות נוספות — סרבו. בכל אופן, עניינם הוגש כבר לפני 4 שנים לבית הדין לעבודה ועדיין אין הכרעה. עתה בא כונס הנכסים, והוא בכלל לא רוצה להתעסק עם חובות והתחייבויות מהעבר. הצרה היא, מוסיפים גם אנשי הוועד, שהיו כאן כמה חמולות, גם בין הערבים וגם בין הפועלים היהודים, וההנהלה שיחקה עם כולם לפי השיטה הישנה של הפרד ומשול.

ציפייה מתוחה

כך נראה מפעל, שהוקם בשנות ה־60; כך נראים פועלים שנתנו למפעל זה את דמם וחלבם; כך נראים פועלים ערבים, הדפוקים מכל הכיוונים. בינתיים, איש־איש חוזר לעבודתו, בציפייה דרוכה לעזרה מההסתדרות; בציפייה מתוחה למעטפות המכרז, שייפתחו היום. הקונים הפוטנציאליים נוקבים במחיר של 750 אלף דולר. מי ינקוב במחירים של זוג ידיים מיובלות, מעשרות שנות עבודה?

מכתבים לידיד

אנטישמיות בנוף פסגות

תדריך ליוצאים לווינה

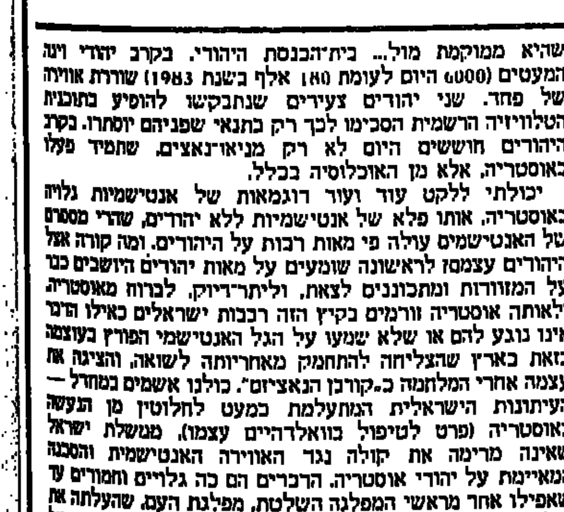
ואלדהיים. זוהי אוסטריה

נפתלי היקר,

על־פי הנתונים של חברות הנסיעות, ייצאו הקיץ 80 אלף ישראלים לווינה, שיא במספר התיירים הישראלים הפוקדים את בירת אוסטריה. כלומר, כל מה שפורסם על ואלדהיים ועל גלי האנטישמיות באוסטריה, כאילו לא נגע לישראלים המתכננים את חופשת חו"ל שלהם. אמנם נכון, אומרים, שחלק מהתיירים רואים בווינה נקודת מוצא בלבד לטיולים ביוגוסלביה, הונגריה וארצות אחרות, אבל אין זה משנה. הישראלי המצוי יסע לווינה, להרים אוסטריים הרריים וצבעוניים (אומרים, כי המחירים שם נמוכים) על־פי הסיסמה ש„אין לערבב פוליטיקה עם תיירות".

הישראלים אינם מודעים כנראה למתרחש כעת באוסטריה. הבעיה אינה כבר הסתייגות מריח העבר הנאצי, הנודף מנשיא אוסטריה ד"ר קורט ואלדהיים. אם לפני שנה, לאחר הבחירות לנשיאות, אפשר היה לנחש, כי הרוב שזכה בו ואלדהיים בקרב העם האוסטרי מקורו ברגשות אנטישמיים נסתרים, הרי היום אנו עדים לאנטישמיות גלויה, הפוגעת בראש ובראשונה ביהודי אוסטריה. אמנם, בסקרי דעת הקהל מגדירים את עצמם כאנטישמים 7 אחוזים בלבד, אך זאת בגלל הניסוח הבוטה של השאלה. לעומת זאת, הרב הראשי של אוסטריה פאול חיים אייזנברג סבור, כי מחציתם של האוסטרים אנטישמים, והמגמה נמצאת בעליה. מדובר גם בפירסומים אנטישמיים של פוליטיקאים ימניים, במאמרים של רוב העיתונים, ובסתם מעשי בריונות אנטישמית ברחוב. לאחר שנשיא הקונגרס היהודי העולמי, אדגר ברונפמן, יצא בבוראפשט נגד ואלדהיים, הגיב סגן ראש עיריית לינץ, קארל הדל, כי ההתקפה נגד ואלדהיים „דומה למשפט ראווה שבני רחוב ערכו לפני אלפיים שנה נגד ישו, שדנו אותו למוות משום שהוא חרג מן ההלכה של אדוני ירושלים דאז". במלים אחרות, שוב הסתה נגד היהודים באשמת צליבת ישו. באוסטריה הקאתולית זה ניסיון לשלהב יצרים אנטישמיים המושרשים עמוק בעם הזה (צליבת ישו) עם הצגת יהדות העולם הפוגעת בנשיא שלהם כאויבת העם האוסטרי. הביקורת היהודית על ביקור ואלדהיים בוותיקאן מוצגת כהתקפה יהודית על האפיפיור (כנראה כהמשך לעלילה בדבר צליבת ישו...) וברחוב נשמעות קריאות אנטישמיות גלויות. כמה יהודים שיצאו מבית־הכנסת וביניהם הרב צבי ארנברג, נתקלו בקריאות „הייל היטלר", ואחרים צעקו „תחזרו למשריפות". אלה תקריות המתרחשות מדי יום ברחובות וינה, והמשטרה מתחמקת מלהתערב בטענה כי מדובר בשיכורים, שסתם בריונים וכו'. אין מדובר בגידופים בלבד, אלא גם באלימות פיסית, כמו של נהגי מוניות המשליכים את הנוסע היהודי לרחוב.

רובעים בווינה או רחובות מסוימים שם היהודים „אינם רצויים", ומצד שני סיפרה חברת הפרלמנט מהמפלגה הסוציאל־דמוקרטית שהיא מחזיקה בדירה נאה שאינה יכולה להשכיר אותה, משום שהיא ממוקמת מול... בית־הכנסת היהודי. בקרב יהודי וינה המעטים (6000 היום לעומת 180 אלף בשנת 1938) שוררת אווירה של פחד. שני יהודים צעירים שנתבקשו להופיע בתוכנית הטלוויזיה הרשמית הסכימו לכך רק בתנאי שפניהם יוסתרו. בקרב היהודים חוששים היום לא רק מניאו־נאצים, שתמיד פעלו באוסטריה, אלא מן האוכלוסיה בכלל.

יכולתי ללקט עוד ועוד דוגמאות של אנטישמיות גלויה באוסטריה, אותו פלא של אנטישמיות ללא יהודים, שהרי מספרם של האנטישמים עולה פי מאות רבות על היהודים. ומה קורה אצל היהודים עצמם? לראשונה שומעים על מאות יהודים היושבים כבר על המזוודות ומתכוננים לצאת, וליתר־דיוק, לברוח מאוסטריה. ולאותה אוסטריה זורמים בקיץ הזה רבבות ישראלים כאילו הדבר אינו נוגע להם או שלא שמעו על הגל האנטישמי הפורץ בעוצמה כזאת בארץ שהצליחה להתחמק מאחריותה לשואה, והציגה את עצמה אחרי המלחמה כ„קורבן הנאציזם". כולנו אשמים במחדל — העיתונות הישראלית המתעלמת כמעט לחלוטין מן המעשה באוסטריה (פרט לטיפול בוואלדהיים עצמו), ממשלת ישראל שאינה מרימה את קולה נגד האווירה האנטישמית והסכנה המאיימת על יהודי אוסטריה. הדברים הם כה גלויים וחמורים עד שאפילו אחד מראשי המפלגה השלטת, מפלגת העם, שהעלתה את ואלדהיים לנשיאות, פנתה בקריאה לציבור לרסן את ההתקפות על היהודים. קריאה צבועה, שכן מפלגה זו זכתה בבחירות על גלי האנטישמיות שהיא עצמה רכבה עליהם.

יש מי שטוען, כי היהודים עצמם אשמים באנטישמיות „המחודשת". הללו טוענים, כי אסור היה להם „להתערב בענייני הפנים של אוסטריה" בעת הבחירות, ושהמסע נגד ואלדהיים פגע בכבודו של העם האוסטרי, שוואלדהיים, אפילו היה נאצי, הרי לא היה יותר מנאצי קטן, ואפשר היה לעצום עין על עברו וכו'. טענות אלה נשמעות גם בקרב חוגים יהודיים מסוימים, במיוחד בקרב החוגים החרדים שלפי אמונתם אסור להרגיז את השליט הגוי, כדי לא לפגוע בקיום היהודי. החרדים הללו, היודעים לצפצף על חוקי מדינת ישראל, המדינה היהודית, ממליצים שלא להקשות את ואלדהיים ובכלל לנהוג ציות לשלטון הגוי.

ואילו ואלדהיים, מנסה לפרוץ את חומת הבידוד הבינלאומית. אחרי „שזכה" לפגישה עם האפיפיור (אמיכי הביקור בוותיקאן מוגדר ככשלונו של ואלדהיים), ולאחר שהלך אל המלך חוסיין (אמנם צורך להסביר שלמלך ירדן לא היו כל רתיעות לקבל אותו) הצליח ואלדהיים לסחוט גם פגישה עם נשיא גרמניה המערבית וייצזקר. לא ביקור נשיאותי, לא מפגש רשמי, מעין כניסה אחורית למשכנו של וייצזקר.

אבל לוואלדהיים אין תחושה של כבוד. הוא יהיה מוכן לזחול ובלבד שיוכיח לעמו, כי הצליח להוציא את אוסטריה מבידודה. צעדו של נשיא גרמניה ד"ר וייצזקר, אפילו מדובר ב„פגישת שכנים" בלבד מעורר בכל זאת פליאה. שכן וייצזקר זכה בארצנו למידה רבה של הערכה בעקבות הנאום שנשא לרגל 40 שנה לגמר המלחמה. בניגוד לקנצלר קוהל, וייצזקר דיבר על האחריות ההיסטורית של העם הגרמני. ועל החובה לזכור את העבר. ההסבר הרשמי והמגומגם שניתן לפגישה זו הוא, כי „בין שתי המדינות יש מסורת של יחסי שכנות טובה". אכן במסגרת „יחסי השכנות" הצליח אדולף היטלר לגרום ל„אנשלוס" הידוע, כלומר לצירוף אוסטריה לגרמניה. במעין האיחוד של האומה הגרמנית. הוא לא נזקק לאלימות, שכן העם האוסטרי קיבל את ה„פיהרר" בתשואות.

ובכן, זו אוסטריה של שנת 1987. הישראלים היוצאים לווינה ומקווים להתבשם מהאווירה הווינאית, מוטב שיוסיפו לאירועים הצפויים להם באתר התיירותי המרשים הזה, גם קריאות „הייל היטלר" ו„מוות ליהודים".

שלך בידידות
מארק גפן

על הפרק

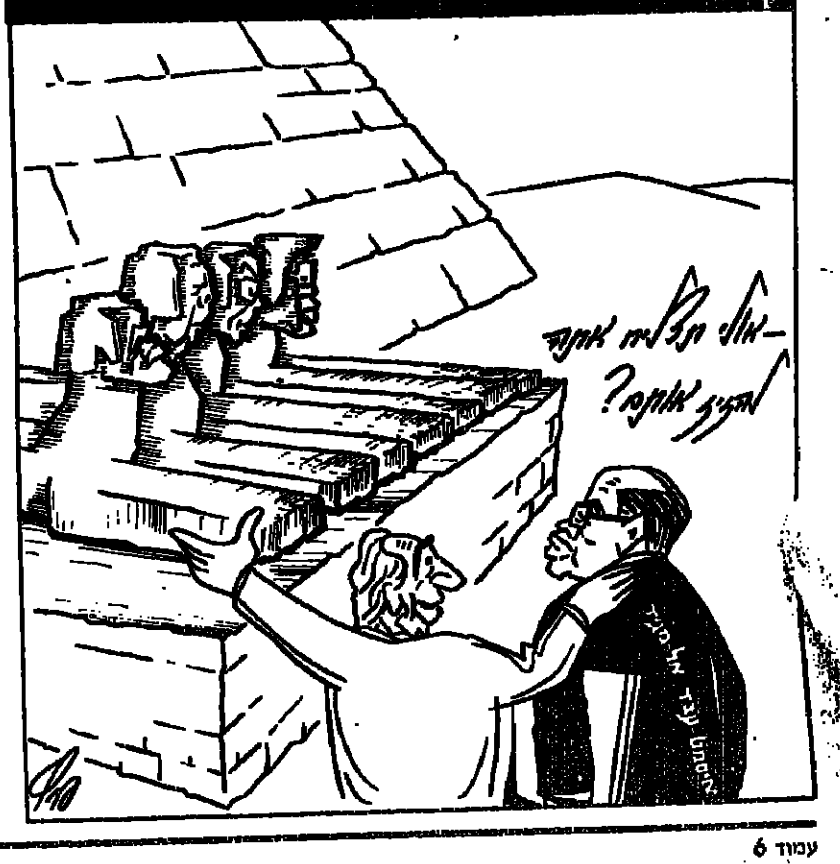

ישמעאל בדלת ממול

מה יגידו השכנים

צריך לבדוק אם זה עוד אקטואלי • צריך לשאול את בעל הבית • שלא יהיו אי־נעימויות • תשאיר את מספר הטלפון שלך, אנחנו נתקשר — אלה התשובות שמקבל רופא ערבי המנסה לשכור דירה למשפחתו בתל־אביב ובנותיה

מאת עמירם כהן

הצטרפתי למכר ערבי, בנסיון לשכור דירה בתל־אביב. נסיון קשה, ולא רק בגלל המחירים.

■ „שאול ויינריך תיווך נכסים" מציע לנו, במגדלי הוד המלך ברמת־אביב ג', ארבעה חדרים פלוס חדר לעבודה, מרוהט קומפלט לשנה, מאוגוסט.

— הלו, שלום. זה בעניין הדירה ברמת אביב ג'.

— זו באמת מציאה, לא תתחרט... התשלום שנה מראש — 700 דולר לחודש. זה המחירים היום. תבוא, תראה. לא תתחרט.

— אנחנו משפחה. אשה ושלושה ילדים ואני צריך גם קליניקה. אני רופא.

— אין בעיה. מתי אתה יכול לבוא למשרד?

— מחר. אני צריך לבוא מהכפר.

— מאיפה?

— מהכפר. אני גר בכפר ג'לג'וליה. השם שלי, תרשום, מוחמד ג'ובראן...

— תשמע, אדוני, תשאיר לי את הטלפון שלך. אני עוד צריך לבדוק אם זה אקטואלי. אני כבר אתקשר אליך...

■ בתיווך „המר" עונה לצלצול גב' יהודית המר, בקול נעים וסימפטי.

„מה שנותר לי זה שפינוזה, שלושה חדרים קומה ב', ובאנגל קומת קרקע, שלושה חדרים. המחיר בשניהם 500 דולר. אני יודעת שזה יקר, אבל הגעת לתל־אביב בתקופה הכי היסטרית. תשמע, יש לי גם ארבע וחצי ליד הבימה...

— ההצעה באנגל נראית לי. אני צריך חדר אחר לקליניקה.

— אני לא חושבת שתהיה בעיה. מה השם שלך?

— מוחמד ג'ובראן.

— אה.אה.אה... אני מבינה... אני חושבת שזה יכול להיות קצת בעייתי מבחינת בעלי הבית. תראה אדוני, מבחינתי אין בעיה. אני בדעות שלי מאוד שמאלית. אבל אני אומרת לך דוגרי: יכולה להיות בעיה עם בעלי הבית. הנה היה לי מקרה של בחורה ערביה, שניסיתי לעזור לה. ממש הפכתי את העיר. בסוף מצאתי לה דירה אצל אשה וילד.

— למה צריכה להיות בעיה עם בעל הבית?

— יש אנשים שהם גזענים. מה נעשה?

■ „דירות תל־אביב", בכיכר המדינה 4, מציעים לנו דירה בפרופסור שור; ארבעה חדרים, ריהוט קומפלט, לבוא מתי שרוצים. המשרד פתוח תשע־אחת בבוקר, ארבע־שבע אחר הצהריים.

אחרי השמעת השם המפורש משתררת בשפופרת שתיקה ממושכת.

— או זה בסדר, לבוא מחר?

— לא יודע אם ילך כל כך טוב... לעשות קליניקה בתוך דירה. זה בית מאד שקט. אנשים מאד שקטים, אזור מאד ותרבותי. אני לא חושב שהאנשים יסכימו לדבר כזה. השכנים יתנגדו לזה. פתאום ייכנס כאן רופא עם תנועה... לקליניקה צריך רשיון מהעירייה, זה סיפור מסובך. אתה יודע מה? תשאיר לי את מספר הטלפון. או.קיי.?

■ „טל נכסים" מציעים לנו ארבעה חדרים במגדלי פנקס, קומה שלישית, עם חנייה, שתי מעליות, עם מטבח קומפלט. מוכנים להשכיר את הדירה לכמה שנים שאתה רוצה וגם בעניין תשלומים „נסתדר". בעל הבית, הם אומרים, הוא קל, תוכל לשלם אפילו כל שלושה חודשים.

לאחר מסירת הפרטים ודממת האלחוט הקצרה בשפופרת הטלפון, מגיע, כצפוי, הקטע:

— אני עוד צריך לתת לבעל הבית את כל הפרטים המדויקים, כדי שלא יהיו אי־נעימויות.

— למה שיהיו אי נעימויות?

— תראה, זה אזור שקט ואתם משפחה עם הרבה ילדים... כמה ילדים אמרת?

— שלושה.

— נו, זו סביבה של אנשים מבוגרים. אין שם גם בית־ספר ואין גן. אתה יודע מה, תשאיר לי טלפון, בסדר?

בתיווך „רוברט" בשיינקין 17, האיש מאחורי השפופרת פוסח על כל הגינונים.

— אני מבין שלפי השם זה ערבי. איזה ערבי?

— מוסלמי.

— אני מכיר את בעל הבית, הוא לא יסכים.

— אני יכול גם להוסיף קצת כסף...

— אני מצטער. אין לי יותר הצעות. שכירות זה קשה היום. אתם גם משפחה גדולה...

■ הנסיון הבא היה: „דירה מרוהטת חלקית בכיכר אתרים". לצלצול עונה אשה במבטא אמריקני כבד:

— תראה, ראשית, אני לא חושבת שיהיה מספיק גדול בשבילך. אבל האמת, שאני מפחדת להשכיר לערבי. אתה מספר לי רופא. איך אני יודעת שלא יבואו לגור שם עשרה ערבים? שמעתי על מקרה, שהשכירה לערבי והוא הפך את הדירה לבית־מלון לכל הכפר שלו.

■ בתל־אביב המצב נראה אבוד. אולי בחולון? גברת גולן בחולון מציעה „בית פרטי: שלושה חדרים, פינת אוכל, טלפון, והכל ב־300 דולר". מציאה!

— תראה אדוני, לי אישית לא איכפת. רק שיהיה בן־אדם. הנה הדיירים שהיו קודם לא שילמו מיסים, חצי שנה לא שילמו טלפון והרסו לי את הדירה. עזבו בלכלוך כזה ואני צריכה כל הדירה עכשיו שיפוצים. או העיקר שיהיה בן־אדם.

— רגע, אתה עוד לא גרת בין יהודים...?

— עדיין לא.

— אדוני, אני באמת צריכה לברר אצל השכנים. תצלצל בערב, טוב?

■ חזרנו לתל־אביב, אבל החלטנו משום מה, לפסוח על המודעה „בפינסקר, מרוהט חלקי, גם למיעוטים. תיווך, טל. 296215". ונפלנו, אסור להתייאש, על מר אלי חי, שמציע לנו דירות בפרוייקט „לב העיר", עם זכות לקבל מענק של 70 דולר לחודש מהעירייה.

„תשמע חבוב, אתה לא לובש עגיל. לא לובש כפייה? לא לובש גלבייה? לא הולך בבגדים של ערבי? או מה איכפת לי ערבי, יהודי. תבוא אלי למשרד ונלך לראות את הדירה."

רמת־עמידר, שינאה בוערת

אנוסים לשנוא

רסאן עבאס, הידוע כ„עבדו" מסידרת הטלוויזיה „המסעדה הגדולה" — אינו יכול להבליג על ההתעללות וההשפלות שעברו לאחרונה צעירים ערבים ● גם אותו, לפני הפרסום, גרשו ונידו ● „כאבי הוא כאבם" — הוא אומר

מאת רונית מורגנשטרן

רסאן עבאס הידוע יותר לחובבי סידרת הטלוויזיה „המסעדה הגדולה" בשם עבדו, (הדון זואן של הסידרה) כואב מאוד את סדרת ההתעללויות וההשפלות, שעברו אחיו הערבים בימים האחרונים, מידי שכנים יהודים ושוטרי מג"ב. (שתי התקריות, שהגיעו לתקשורת, הם רק חלק קטן ממקרים דומים). הוא גם חרד לבאות, מכיוון שהשנאה לא יכולה להישאר בצד היהודי בלבד, ובדבריו: „אונסים אותנו לשנוא".

רסאן עבאס עצמו מתגורר ברחוב המלך ג'ורג' בתל־אביב, כבר 4 שנים. הוא בא לעיר הגדולה מאום־אל־פחם. הוא רווק, בן ה־30. לפני שהיה „עבדו", ועד שהגיע לנחלתו הנוכחית בתל־אביב, נאלץ רסאן האלמוני לנדוד ממקום למקום, או כפי שהוא מתאר זאת: „הייתי כמו חתולה שמעבירה את הגורים שלה, המיזוודות שלי, ממקום למקום, בכל פעם שגירשו אותי". ברגע שגילה את זהותו הערבית נדרש לעזוב את מקום מגוריו או שבכלל נדחה מראש.

אומר רסאן: „בהרבה מקומות אמרו לי על המקום — אתה ערבי ולא נעים לנו מהשכנים, אנחנו רוצים להיות אתם ביחסים טובים. פעם, כשעוד הייתי סטודנט, עניתי למודעה שביקשה שותף לדירה ברמת־אביב. התקשרתי. ענתה לי בחורה. היא סיפרה לי בהתלהבות על הדירה, שהיא מרוהטת ושהאיזור שקט. אמרתי לה שיש רק בעיה אחת, והיא שאני ערבי. או היא אמרה לי — זה לא בעיה. זה אסון! וטרקה לי את הטלפון בפנים".

העיקר קורת־גג

במקרה אחר, בהיותו שחקן, נעזר רסאן בחבר־שחקן יהודי, במציאת דירה. מספר רסאן. „הוא דיבר עבורי עם שחקנית מסויימת ידועה מאוד, שאיני רוצה לנקוב בשמה. היא אמרה, שיש לה חדר קטן על הגג של הדירה שלה. זה היה במקור חדר־כביסה. השירותים והמטבח היו בתוך החדר. אם הייתי מזמין אלי ארבעה אנשים, אחד היה נאלץ לשבת על המקרר. אבל שכרתי אותו — העיקר קורת גג. ושקיבלו אותי ללא התייגויות. אחרי חודש אחא יללה חזר מחו"ל ושאל על החדר היא סיפרה לו שאני, כלומר ערבי, גר שם. הוא התחיל לצעוק ולהשתולל. שמעתי הכל. למחרת בבוקר מוקדם, היא העירה אותי ואמרה לי — רסאן, תפנה את החדר כמה שיותר מהר."

יש לרסאן עוד הרבה סיפורי תלאות. על חייו כערבי למצוא קורת־גג לראשו. בין יהודים. גם על הדירה ברחוב מלך ג'ורג' יש סיפור: „את הדירה השכירה לי אשה זקנה, סנילית — לא שומעת טוב, לא מתפקדת טוב. בהתחלה היא לא הבינה, שאני ערבי. הסברתי לה, שאני מאום־אל־פחם. היא שאלה איפה זה ואמרתי לה שזה ליד חדרה. או זה הרגיע אותה. היינו ביחסים טובים מאוד. גם היום. אני הדייר היחיד בבניין, השאר הם בעלי־מלאכה. היא היתה מבקשת ממני שאבוא אליה לראות אתה טלוויזיה. אפילו הייתי עורך עבורה קניות. היא בודדה ומסכנה. או הייתי עולה אליה בערב לשתות קפה, ולראות טלוויזיה ביחד. היינו מדברים, והיא היתה אומרת לי — ימח שמם הערבים, שימותו כולם. מחבלים, צריך להרוג אותם. יום אחד הוזמנתי לתוכנית הטלוויזיה „זה הזמן", בתוכנית סיפרתי על עצמי כשחקן, והזכרתי גם את הזקנה שלי. למחרת בבוקר פגשתי אותה. והיא חיבקה אותי ואמרה לי — אנחנו חיינו בשכנות עם ערבים, היינו כמו אחים. לא סגרנו דלתות — חיינו אחד בתוך השני. הלוואי ויהיה כבר שלום. היום בכלל היא גאה בי ומשוויצה בפני החברות שלה שאני גר אצלה."

עושה מהכל בדיחה

רסאן עבאס, „עבדו", הוא בר־מזל. היום הוא דמות ידועה, שחקן טלוויזיה אהוד על ישראלים רבים, וככזה הוא נתקל בפחות בעיות, במגעיו עם היהודים ישראליים.

על תחושותיו הוא אומר: אני עושה מהכל בדיחה. היום אני מפורסם. פוגשים אותי ברחוב, לוחצים לי את היד. לי אין היום בעיות. אבל אני כואב את הכאב של האחרים, אני לא עומד מהצד. דבר אחד שיהיה ברור — החברה האכזרית כאן והשלטון מסיתים, גם מחנכים, לשינאה. אם לי היה קורה, מה שקרה לשלושת הנערים האלה, ששוטרי מג"ב אילצו אותם לאונן לפניהם, ללקק את הרצפה והרביצו להם, הייתי יכול לחיות עם זה?

אחרי שהכבוד שלי נרמס ככה, לא הייתי יכול להתנהג לא בכפר שלי ולא בתל־אביב. הייתי רק מחפש נשק ודרך איך לנקום בהם."

טובים בתור מנקי רחובות

(צילום: בועז לניר)

„תפסיק להסתכל, ערבי"

מאת שלי יחימוביץ

לפני יותר משנתיים פרצה קבוצה של מה שנקרא נער־שוליים אל מגורי הרופאים והאחים הערבים של בית־החולים סורוקה. משך כמה שעות השתוללו, היכו וניפצו חלונות. המשטרה לא נקפה אצבע. רק אחרי יומיים, כשהסיפור החל לתפוס כותרות, שינו במשטרת באר־שבע את הגישה, ועצרו שני חשודים.

ההתפרעות היתה בשכונה ד' בעיר — שכונת עוני עם אחוז פשיעה גבוה. אירוע כזה לא היה קודם מעולם בבאר־שבע, ומאז גם לא חזר על עצמו. בבאר־שבע מתגוררות כ־200 משפחות ערביות. בני הזוג, לרוב, הם רופאים, קבלנים, עורכי־דין, מהנדסים. מלבדם יש עוד כמה מאות סטודנטים ערבים המתגוררים במעונות הסטודנטים או בדירות שכורות. חייהם של ערבים המתגוררים בבאר־שבע אינם קשים. בדרך כלל, אין מתח פוליטי או אין התנכלויות.

גם בשכונה ד', יומיים לאחר ההתנכלויות לרופאים ולאחים, לא נשמעו הקולות שנשמעו ברמת־עמידר. השכנים התביישו באירוע. לא היו מסרים כמולים. „פתרנו כשיכורה כשהאיר שמרביצים להם". „אנחנו לא מבינים איך יצחק בזה, הוא דווקא ילד טוב". שום השמצות נגד הערבים.

כהנא חימם

בבאר־שבע יש מסחר שוטף עם הבדואים השכנים. השוק הבדואי הוא מוקד עלייה לרגל לתושבי באר־שבע. המגע הוא מגע כלכלי, יומיומי, לא טעון. לעורכי־דין בדואים יש לקוחות יהודיים, ולהיפך.

נזאר דראושה, תושב אחד מכפרי הצפון וקרוב משפחה של חבר הכנסת דראושה, היה אחד הקורבנות של ההתנפלות ההיא, לפני שנתיים, על הסגל הרפואי. אז עבד בבית־החולים סורוקה. (היום שינה כיוון) — הוא ממשיך לעבוד כאח, לפרנסתו, אבל גם לומד מדעי ההתנהגות באוניברסיטת בן־גוריון. „או היתה תקופה קשה מאוד", הוא נזכר. „העניין של כהנא היה מאוד בולט. הוא נהג לבוא לבאר־שבע ולחמם את האנשים. גם המשטרה התנכלה לנו. מה זה עשה לי? עד האירועים האלה, הייתי מאוד לא מגובש מבחינה פוליטית. נולדתי למשפחת דראושה, משפחה של מערכניקים. מתפשרים עם המציאות, מוותרים. בעקבות מה שקרה, הפכתי קיצוני יותר".

מזאר גר כעת עם אשתו בשכונה י"א בעיר. „כאן היחס מצוין", הוא [illegible], „והמסקנה שלי היא, שככל שרמת ההשכלה עולה — היחס לערבים יותר טוב. השכנים שלנו הם אנשי קבע, [illegible] והיחסים הם ממש טובים. הם מבקרים אותנו, אנחנו אותם. למה שישנאו אותנו? אנחנו נחמדים, שקטים ומסודרים, והם עצמם אומרים לנו את זה. הבעיה היא יותר בשכונות ג' וד'. שם מספיק שסטודנט ערבי יפתח חלון בדירה שלו, ויצעקו לו, „תפסיק להסתכל, ערבי".

תגיד תודה

הדרך למציאת דירה היא דרך של יסורים, וגם אם נאות יהודי להשכיר לך דירה — הוא יצפה שתהיה אסיר תודה. בעל הדירה של מזאר דרש ממנו לשלם חשבונות טלפון קודמים, מן התקופה שלפני חתימת חוזה השכירות. „אין לך ברירה", הוא אמר למזאר, שעמד על שלו. „אתה חייב לשלם". ואשתו הוסיפה: „תגיד תודה שהסכמנו להשכיר לך".

עוד אירוע משמעותי היה בתקופה האחרונה בחיי היהודים והערבים בבאר־שבע: כוחות הבטחון אסרו אשה ערביה, תושבת באר־שבע, באשמת סיוע לארגון עוין ונסיונות לבצע פיגועים. האשה מואשמת כי הובילה במכוניתו של בעלה כלי נשק ומטעני נפץ. הבעל לא היה שותף לעניין. גם לא החברות והשכנות הערביות, שהסיפור נחת עליהן כרעם ביום בהיר.

אלה אפיזודות יוצאות דופן, שדווקא מדגישות את השגרה. דו־קיום, העדר אלימות על רקע לאומי וגזעי. החיים נמשכים, הצרכים הכלכליים היומיומיים והרצון להיות בשקט — גוברים על המתחים הפוליטיים.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הכנסים: עמית אנטור

אנטוניו רובי (מימין) בפגישה בבית מפ"ם בת"א. אתמול (צילום. מאיר פרטוש)

פק"י מסתערת על מחסום הקידמה

החברה האיטלקית מקדימה בעשר שנים את הפרוגרמה בארגון המפלגה — אומר אנטוניו רובי, ראש המחלקה הבינלאומית של המפלגה הקומוניסטית האיטלקית המבקר בישראל בראש משלחת, בהזמנת מפ"ם

מאת שלמה סלוצקי

יש משהו מגוחך בשאלה שמפנה עיתונאי מישראל הקטנה אל נציג המפלגה הקומוניסטית הגדולה ביותר במערב, בקשר לירידתה באחוז או שניים בבחירות האחרונות. מגוחך — כי מדובר במפלגה שיש לה כמיליון וחצי חברים ומספר בוחרים השווה לשליש האוכלוסיה במדינה.

אבל אנטוניו רובי, ראש המחלקה הבינלאומית של המפלגה הקומוניסטית האיטלקית (פק"י) שסיים אמש ביקור בישראל כאורח מפ"ם, מקמט את המצח ומביא נימוקים. החל מירידת השמאל באירופה כולה, וכלה בצורך בשינויים רדיקאליים שמפלגתו נתונה בהם זה שנים אחדות. השינויים הללו — אומר רובי — אמורים לתת לאיטליה למורת המאבקים החברתיים, מפלגה קומוניסטית שתתאים לצרכים של חברה „שמקדימה בעשר שנים את הפרוגרמה בארגון המפלגה".

על האירוח — שאיפשר לו להכיר את המציאות הישראלית, את השמאל ואת סוגיית כיבוש השטחים — הוא אסיר תודה. „התחזקה דעתנו באשר לצורך הבלתי־ניתן לערעור של הגדרה עצמית לפלשתינים, ושכנענו שיש לעשות את מירב המאמצים כדי לעזור לתהליך השלום להמשיך ולהתקדם, וכדי למנוע שההתנחלויות ועובדות מוגמרות אחרות יהפכו את פתרון הסכסוך לבלתי־אפשרי," הוא מסכם.

—בהנחה שאתם מיודדים עם הגוש הקומוניסטי, עם מדינות ערב והפלשתינים וגם עם ישראל — כיצד אתם מתכננים לסייע לתהליך השלום?

בדיחה איטלקית ידועה מספרת שהמפלגה הקומוניסטית היא „אינטרנציונליסטית ב־360 מעלות". מבחינתנו, אין קיפוח הרפשות. כל כוח דמוקרטי, סוציאליסטי או מתקדם, הוא פרטנר לגיטימי לדיאלוג. ניצלנו ונמשיך לנצל את קשרינו הטובים עם כל הגורמים לצורך סיוע בהבאת שלום לאיזור. נמשיך לנסות להמשיך לשכנע את אש"ף להימנע מפעולות טרור נגד אזרחים בלתי־חמושים ונמשיך לנסות ליישב את אי־ההבנות בין השמאל הישראלי והאירופי, ולנסות להציע למדינות הסוציאליסטיות ולברית־המועצות להבין את הצורך בכינון יחסים דיפלומטיים בין כל הצדדים המעורבים בסכסוך.

אנטוניו רובי אינו מסתיר את חילוקי הדעות בין עמדת מפלגתו לעמדה הישראלית בעניין מסורבי העלייה. „אנחנו בעד אמנת הלסינקי, בעד חופש הגירה ותנועה לפרטים בתור פרטים, וליהודים בתוכם. אבל לא נראית לנו כהוגנת העמדה הישראלית, המציבה פתרון בעיה קיימת — כמו זו של יציאת היהודים — כתנאי לוועידה בינלאומית, אשר הנושא שלה שונה לחלוטין."

המפלגה הקומוניסטית האיטלקית מנסה בימים אלה להתרענן. הגדרה קיצונית קצת יותר — מטמורפוזה. רובי ניגש ישר לעניין: „החברה התקדמה הרבה יותר מהר מהמפלגה, ואנחנו נשארנו מאחור. למשל, בשנים האחרונות כמיליון וחצי פועלי ייצור הפכו לפועלי שירותים והדבר שינה את מבנה החברה איטלקית. אלא שאנחנו נשארנו בשלנו. פעם ועוד פעם הופענו בבחירות, קיבלנו את חלקנו בקולות הבוחרים, אבל לא הצלחנו לעבור את מחסום הרוב הדרוש כדי לשבת בממשלה. זה קרה בגלל שתי דעות קדומות שעמדו כמחסום. ראשית, הדעה הקדומה שאנחנו לא מספיק מחוייבים לדמוקרטיה. היה צורך במשבר חטיפתו של אלדו מורו לפני כעשר שנים כדי שהחברה האיטלקית תיווכח בעמדתנו הנחרצת להגנה על הדמוקרטיה ולהוקעת הטרור של „הבריגדות האדומות" ודומיהם. הדעה הקדומה השנייה נסבה סביב מידת האוטונומיה הבינלאומית של המפלגה והשמועות עלינו כגרורה סובייטית. אלא שגם בהקשר זה הוכחנו בשנים האחרונות את עמדתנו העצמאית כאשר תמכנו באחדותה הפוליטית של אירופה וטענו שאין להתנגד לברית צבאית אירופית כל עוד מטרותיה הגנתיות בלבד. כיום, לאחר שהצלחנו להתגבר על שתי הדעות הקדומות הללו אנו ערוכים לוועידה האידיאולוגית שתתקיים בקרוב ואשר תציב — בניגוד לעבר, לא רק סיסמאות והתנגדות לפעולות הממשלה, אלא תוכנית מגובשת למדיניות ממשלתית חלופית בכל התחומים, כך שהמפלגה תדבר אל בוחרי 1987, בשפה של 1987."

ניפגש, אולי, ב־1997 ונראה.

ראיון עם הח"כ רן כהן

פרשת שרון — עבירות פליליות או רק חריגות ממינהל תקין

העתירה שהגשנו לבג"ץ נגד שר התעשיה והמסחר אריאל שרון ועוזריו השכירים התקבלה, וכן נגד המשטרה על סירובה לחקור — אומר בגאווה ח"כ רן כהן. היא נדונה ב־10 ביולי לפני השופטים העליונים פרופ' אהרון ברק, שהיה יו"ר הבג"ץ, ולצידו השופטים העליונים גבריאל בך ואליעזר גולדברג. הם הוציאו צו על תנאי בארבע פרשיות שהוגשו בעתירה והן: איסור יבוא בשר כבש, מתן רישיון ליבוא ברזל לבניין, מתן כספים שלא כדין למר שמואל שבח והשאלון לקבלה לעבודה של ישראל כץ, עוזר השר, שהכניס בו לכאורה פרטים כוזבים. בצו שהוציא השופט ברק נאמר, כי על השר אריאל שרון ועוזריו להשיב על פרטי העתירה בתחום 90 יום, בסוף ספטמבר הקרוב. השופטים דחו את טענות נציגת פרקליטות המדינה, עו"ד נילי ארד, שביקשה למחוק את עתירת ח"כ כהן שנמסרה לבג"ץ ע"י עו"ד אברהם טל. לדבריה, אין בסיס מספיק לעתירה, אם כי גם היא הסכימה שיש חשד לכאורה על חריגה ממינהל תקין, אך טענה כי אין בסיס לחשד פלילי. לכן אין המשטרה חייבת לחקור.

השופטים דחו טענות אלה, אומר ח"כ כהן. קיימות האשמות נוספות נגד שרון, ונגיע עימן לבג"ץ כאשר יהיו יותר מסמכים ואסמכתאות, הוא מוסיף באנחת רווחה: שלב אחד נגמר.

איך הגעת לבג"ץ — הרי אינך היחיד המאשים את שרון בהטיית החוק, ומדוע בחרת דווקא בנושאים כלכליים?

ח"כ רן כהן: הפנייה לבג"ץ איננה פשוטה. זאת דרך ארוכה, המתחילה בהגשת תלונה למשטרה. בסוף ינואר 1987 הגשתי מכתב תלונה למשטרה, באמצעות עו"ד אברהם גל, בנושא איסור יבוא בשר הכבש. שרון, כזכור, הוא בעצמו בעל חווה שבה מגדלים כבשים. על התלונה השיבה המשטרה, כי היא איננה הכתובת לטפל בה, כי הנושא, למיטב ידיעת המשטרה, נמצא בידי מבקר המדינה. בדרך כלל, לחבר־כנסת קשה לגעת בפרשיות כאלה. חבר־כנסת איננו בלש ואין לו משרד חקירות. כשהוא נעזר באנשים הגונים, שאינם יכולים לסבול הפרת חוק מצד הממונים עליהם, הוא אינו יכול להחיל עליהם חסינותו. הדברים אינם פשוטים, במיוחד כאשר המשטרה אינה ממהרת לשתף פעולה.

כהן מספר, כי נפגש עם מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס, והגיש לו מסמכים רבים מאד, אך המשטרה עמדה על דעתה כי מבקר המדינה צריך לחקור. פנייה לחקירה בגין חשד לכאורה למעשה פלילי ועברה על החוק של שרון צריכה להגיע למשטרה באמצעות המבקר.

רן כהן סבור, כי מערכת יחסים כזאת יוצרת העדפת איש ציבור, במקרה זה שרון, על פני כל אזרח אחר.

גם בפרשות האחרות נמצאו אזרחים שומרי חוק שהעבירו לו מסמכים. אלה הוגשו למשטרה ונדחו מאותן סיבות, המבקר חקר ובדק, אך בהעדר כל המסמכים, המבקר לא הגיע למסקנות מוחלטות.

בנושאים המדיניים הדעות חלוקות, אומר רן כהן. הוא במפלגה אופוזיציונית בתחום המדיני. אולם המינהל הציבורי אינו בוויכוח — אתה שומר חוק או עובר עליו. שרון עבר על החוק, ובעיניו הוא פסול למשרת שר. בנושא הכלכלי, שופט הציבור אדם לפי מעשיו ולא לפי דעותיו.

במטרה לשמור על מחיר סביר לבשר כבשים יביאה המדינה כ־600 טונות כל שנה, החלטה על יבוא זה, כמו על סוגי יבוא אחרים, דורשת שני שלבים. ועדת מומחים, במקרה זה מומחים ממשרד החקלאות, התמ"ס והאוצר, הם בודקים את ההיבטים המעשיים של היבוא. המלצתם באה לדיון לפני ועדה עליונה, בה משתתפים מנכ"ל משרד החקלאות, מנכ"ל משרד התעשיה והמסחר והממונה על התקציבים במשרד האוצר. עד 1984 אישרה ועדה זו יבוא בשר כבש. היא הקפידה כי המגדלים המקומיים לא יפסידו. מאז התמנה שרון כשר התמ"ס, אין יותר יבוא כבש. ידוע ששרון עצמו הוא אחד מהמגדלים הגדולים של כבשים לבשר, אומר רן כהן. יש לו עדר של כ־830 רחלות, שכל אחת מהן ממליטה טלאים במשקל של כ־80 ק"ג. חוות שרון מייצרת כ־65 טונות בשר כבש לשנה. עליית המחירים בגלל עצירת היבוא מביאה לו רווח של כ־150 אלף דולר בשנה.

ח"כ כהן מוסיף, כי בהיוודע דבר עתירתו נגד שרון על פרשת הכבשים באו אליו גם כמה חרותניקים וסיפרו לו כי בעת הוועידה האחרונה ישב שרון בקרב חסידיו על הדשא בכפר המכביה וסיפר להם בגאווה על העדר שלו. הרחלות שלו, השוויץ שרון, ממליטות שלוש פעמים בשנה. ח"כ כהן מעיר בלעג, כי שרון „שכח" כנראה שהוא מסר את החווה שלו בנאמנות לידידו משה לוי, לאחר שנתקבלו המלצות ועדת אשר, ב־1978. ועדת אשר התמנתה על־ידי מנחם בגין בשנת 1978, כי בממשלתו אז היו שרים בעלי עסקים פרטיים והתברר שקיימים ניגודי אינטרסים. לפי החלטת אותה ועדה, היה על השרים להיפטר מעסקיהם וכך הם עשו, לפחות רשמית. שרון מחזיק בחווה, הוא גר בה, מנהל משם את כל עסקיו ואינו מסתיר שהיא שלו, אומר רן כהן.

מאז ששרון אסר את יבוא בשר הכבש, עלה מחירו, ויש בכך שני מילכודים: האחד, שהמחיר לצרכן הוא מעל ומעבר לעלות הריאלית של גידול בשר כבש. וזאת, לטענת ח"כ כהן, פגיעה בצרכנים. והשני, המחיר הגבוה לבשר כבש מדרבן בעלי עדרי כבשים להיכנס לשוק. הם ייהנו תקופה קצרה ואחר־כך הכל יתמוטט.

הסבה מקצועית לאלבז

הפרשה השנייה היא פרשת הברזל, או אלבז ושותפיו. ח"כ כהן מזכיר, כי עד אוקטובר 85 לא היה ניתן לייבא ברזל לבניין. התעשיה והמסחר ועוזריו, תוך מטרה ברורה להיטיב עם תומכיו בליכוד, נתנו רשיון יבוא ל־5000 טון ברזל־בניין ליעקב אלבז, יו"ר סניף חירות באשדוד, לאחיו מימון אלבז ולאמם רחל שיבולת, פנסיונרית בת 70, שמעולם לא עסקו ביבוא ברזל. עוזר השר ישראל כץ, אילץ את מנהל חטיבת המתכת במשרד התמ"ס, מרדכי אביאור, לאשר לאלבז ולשותפיו את הרישיון שלאחר מכן ניסו למכור ליבואנים אמיתיים במחיר של 150 אלף דולר.

המעניין והמיוחד בפרשה, אומר ח"כ כהן, היא כי יש בה פרטים שלא היו ידועים למבקר המדינה, כמו פגישה בה השתתפו ישראל כץ, מרדכי אביאור, שרנה ביבוא ברזל וכה השתתף גם יעקב אלבז, שלא היה רשאי להשתתף בה — הוא אינו עובד במשרד התמ"ס.

האיש שהשר חסין ביקר

לשמואל שבח, חבר „חרות", גם [illegible] מאשדוד וגם הוא מתומכי שרון, חברה [illegible] בישראל חברת „שבח שירותים". [illegible] נקלעה לקשיים. בצר לו, פנה לשר [illegible] והמיטיב לחבריו. השר הורה להעניק [illegible] כספים מקרן המיועדת למפעלי תעשיה במצוקה. מנכ"ל משרד תמ"ס [illegible] יהושע פורר, הורה לסמנכ"ל צביה דורי [illegible] לשבח הלוואה בסך 150 אלף דולר. [illegible] לא הועילה. השר הורה, פורר המנכ"ל [illegible] דורי אישרה, שבח קיבל.

התלמיד והמורה

לפני שנים רבות הובא מינוי שרון [illegible] גדוד לשר הביטחון דאז בן־גוריון. [illegible] ביקש למנות את שרון למג"ד ובן־גוריון [illegible] אותו האם שרון כבר הפסיק לכזב. [illegible] גם עוזרו: ב־20 בפברואר 1985 מילא [illegible] כץ בכתב ידו שאלון ל„מועמד להיות [illegible] במועצת מנהלים" של כימיקלים לישראל, שהוא אחת החברות הממשלתיות שבאחריות משרד תמ"ס. החלק המתייחס להשכלתו [illegible] כתבר „בוגר החוג ליחסים בינלאומיים". [illegible] לא סיים עד אז לימודי תואר ראשון. [illegible] התואר שכה חפץ בו קיבל רק כעבור שנה [illegible].

לדברי ח"כ כהן, כיזוב היא עבירה על חוק העונשין. בתלונה שהגיש למשטרה [illegible] הוסיף, כי לפי מיטב ידיעתו ידע השר [illegible] על ההטעיה של כץ והיה שותף לה.

כל אלה הועלו לפני בג"ץ ב־10 ביולי [illegible].

„יש מסמכים בידיי", קובע ח"כ רן [illegible] „נראה איך שרון ואנשיו יתמודדו עם מסמכים אותנטיים. אותם חשפו אנשים — [illegible] עובדים במשרד התמ"ס — שהצדק והחוק יקרים להם".

חיים מרגלית

בהתאחדות התעשיינים

מאבקי כוח — בצנעה

באשר יגיעו כמה מאות נציגי מפעלים לאסיפה הכללית של התאחדות התעשיינים, ב־9 בספטמבר, ההצגה תהיה מוכנה והחליפות החדשות יהיו תפורות לכל בעלי התפקידים. למעשה, רובן תפורות כבר היום ואת הנותרות ישלימו בשבועיים הקרובים. מאבקי הכוח על התפקידים המרכזיים בהתאחדות התעשיינים נעשו בצנעה ולעיתים המאבק אף אינו בהתמודדות על התפקיד אלא על הבריחה ממנו.

בהתאחדות התעשיינים חברים כאלף מפעלים ולאסיפה הכללית, הנערכת כל שנתיים, מגיעים בדרך־כלל 400־500 נציגים. לפני כינוסה מתכנסות אסיפות של כל אגף בהתאחדות, וחבריו בוחרים את יו"ר האגף ואת נציגיו בוועד הפועל של ההתאחדות. בסך הכל נבחרים 50 נציגים של האגפים לוועד הפועל ואליהם מצטרפים עוד 20 חברים הנבחרים באסיפה הכללית בבחירות אישיות. הגוף שמעל לוועד הפועל הוא הנשיאות, הכוללת את נשיא ההתאחדות, יושבי ראש האגפים ויושבי־ראש הסניפים — חיפה והצפון וירושלים — ואליהם נוספים עוד 7 חברים שנבחרים על־ידי הוועד הפועל. בנשיאות משוריינים עוד שני מקומות ליו"ר דור ההמשך של ההתאחדות ולמבקר שלה.

בהתאחדות ישנם כיום חמישה אגפים: מזון, טקסטיל, כימיה ופרמצבטיקה, מתכת חשמל ואלקטרוניקה ואגף כללי, הכולל 13 תת־ענפים כמו עץ, פלסטיקה, גומי, נעליים, עורות ודפוס. סימן השאלה המרכזי שנותר ביחס לבחירות הקרובות הוא פיצולו של אגף המתכת, חשמל ואלקטרוניקה לשני אגפים — אגף מתכת וחשמל ואגף אלקטרוניקה. בנושא זה מתקיימים עתה דיונים בהתאחדות בשיתוף ראשי איגוד תעשיות האלקטרוניקה, הפועל באופן עצמאי. הכוונה היא לשלב את פעילות האיגוד כאגף נפרד בהתאחדות, ובהתאחדות מעריכים כי הקמת אגף כזה תבטל את הצורך בקיומו של איגוד עצמאי. לאור החלטה זו ייקבע מי יהיה יו"ר אגף האלקטרוניקה.

היו"ר הנוכחי של אגף המתכת, חשמל ואלקטרוניקה: זלמן שליו מ„אלישרא", פורש לאחר שתי קדנציות (תקופת הכהונה המקסימלית), ואם יוחלט סופית על ההפרדה לשני אגפים ימונה דורון טמיר, יו"ר דור ההמשך בהתאחדות, ליו"ר אגף מתכת וחשמל. בנוסף לשליו מסיימים את תפקידם עוד שלושה ראשי אגפים: דוד מושביץ („עלית") — יו"ר אגף המזון, אהוד גלר („אינטרפארם") — יו"ר כימיה ופרמצבטיקה, יורם רדושיצקי („עמק") יו"ר אגף הטקסטיל. שלושתם מסיימים שתי קדנציות בתפקיד. תחילה הסתמן מאבק על ראשות אגף המזון בין שני גדולים בענף — דן פרופר („אוסם") [illegible] שטראוס ומפעלי „שטראוס", „ויטמך" [illegible] אולם פרופר נקרא אל הדגל, למלא את מקומו של אבי פילוסוף בראשות ועדת העבודה [illegible] ההתאחדות, והותיר דלת פתוחה לשטראוס.

ראשות ועדת העבודה נחשב לתפקיד הקשה ביותר בהתאחדות. ועדה זו מנהלת [illegible] המו"מ על השכר עם ההסתדרות, [illegible] לתפקידי מפתח אחרים בהתאחדות. [illegible] הוועדה הזאת אינו מוצא בתפקיד [illegible] תועלת לעסק הפרטי שלו.

את יורם רדושיצקי יחליף בראשות [illegible] הטקסטיל חיים קמיניץ („ארגמן"), [illegible] שעבר נבחר גם יו"ר חדש לאגף [illegible] והפרמצבטיקה — צבי ולדמן ([illegible] כימיקלים"). ראשי הסניפים יהיו [illegible] — שייקה אלטוביה („מיפרומאל") [illegible] והצפון — רני בן־נתן („חיש"). [illegible] („אי. טי. אס.") ימשיך לכהן כיו"ר [illegible] הכספים ואורי מנשה („קרגל") ימשיך [illegible] כיו"ר ועדת הכספים ואורי מנשה [illegible] ימשיך לעמוד בראש ועדת הכלכלה. [illegible] האגף הכללי יישאר רולאנדו איזן [illegible] ומעל כולם ימשיך לכהן הנשיא הנוכחי [illegible] לאוטמן („דלתא טקסטיל").

הבחירות הקרובות אינן מבשרות [illegible] גדולים בהתאחדות, אולם ישנן כמה [illegible] הראויות לציון. בעקבות סיום תפקידו [illegible] מושביץ בראשות אגף המזון, [illegible] ללא ייצוג בכיר בהתאחדות. [illegible] רבות כיהן מילאו אנשיה תפקידים [illegible] אחר מהם היה בעבר אבי פילוסוף. [illegible] מ„עלית" ועבר לעסקים פרטיים [illegible] בעקבות זאת הוא גם פרש, כאמור, מראשות ועדת העבודה של ההתאחדות.

השינוי המהותי ביותר עשוי להיות [illegible] יוחלט על הקמת אגף אלקטרוניקה [illegible] ויתכן כי בעקבות המהלך הזה [illegible] נאמן מנכ"ל „תדיראן" לנשיאות ההתאחדות [illegible] לאחר שפרש ממנה לפני כשנתיים. [illegible] שטראוס ימשיך לחזק את כוחו [illegible] הוא נבחר לנשיאות ההתאחדות [illegible] בתוקף היותו יו"ר ועדת הכלכלה [illegible] כאמור הוא נבחר ליו"ר אגף המזון [illegible] בוודאי לא יזיק לעסקי [illegible] שעבר הצטרפו לנשיאות עוד שני [illegible] עמוס מרי־חיים, מנכ"ל „כלל תעשיות" [illegible] במקום ראש הקונצרן, [illegible] נתן, מנכ"ל „חיש", החליף את [illegible] פורטונה. מרי־חיים כבר מילא [illegible] חשובים בייצוג התעשיינים [illegible] הכנסת ובן־נתן מונה, כאמור, לראשות [illegible] חיפה והצפון. בכל החילופים יש [illegible] חדש. לאו דווקא צעיר יותר. [illegible] יפצו במינוי של יו"ר דור ההמשך [illegible] לרשות אגף המתכת.

אורי נחשון

העורך הכלכלי: צבי טימור

דו"ח המפקח על הבנקים

ענק כושל ומוכשל

המערכת הבנקאית מצטיירת, בסקירה השנתית של המפקח על הבנקים, כענק כושל ומוכשל. למשל, נתון אופייני של הדו"ח, כי למרות הטבות המס והקטנת שיעוריו, עדיין הפרישו הבנקים למסים בשנת 1986 117 אחוז מהרווח, כאשר שיעור המס הפורמלי הגיע ל־66% מהרווח בלבד.

ברור כי בתנאים אלה, הבנקים אינם יכולים להתקיים, ולבטח לא לצבור רווחים לשם שיפור ערך מניותיהם המוחזקות בידי הממשלה. מאחר שהממשלה תחזיק בידיה תוך זמן קצר את מניות הבנקים, ומאחר שהיא מעוניינת לממש אותן, כדאי לממשלה שהבנקים ירוויחו. אין צורך להקנות לבנקים רווחיות מלאכותית, אך אסור לשחוק את רווחיהם בצורה מלאכותית. כיוון ששווי מניות הבנקים נקבע על בסיס המכפיל, כל תוספת רווחיות תבוא לידי ביטוי של פי 10 לפחות בערך חבילת מניות הממשלה.

מהדו"ח ניתן ללמוד, שהממוצע הוא מטשטש, כי בהפרשה למיסים קיימים הבדלים גדולים מאד בין הקבוצות הבנקאיות והבנקים השונים. ההפרשה למסים מתוך הרווח לפני מסים נע בין 0 ל־700 אחוז בקבוצות הבנקאיות ובין 0 ל־80 אחוז בבנקים הבודדים. כך הפרישו הבנקים מ־87 מיליון ש"ח רווח לפני מס — 102 מיליון ש"ח לתשלום מסים.

בעיה רצינית שנייה הבאה לידי ביטוי בדו"ח הפיקוח על הבנקים הוא מאזן הצמדה לא נאות. הנכסים הדולריים של הבנקים גדולים ב־1.1 מיליארד ש"ח מהתחייבויותיהם הדולריות. במשך שנתיים של תיסוף השקל לעומת הדולר האמריקני (כ־18% ב־1985 ועוד כ־17% ב־1986) הפסידו הבנקים כ־200 מיליון דולר לשנה רק בגלל מאזן הצמדה לא נאות זה. בתקופת האינפלציה ברחו הבנקים להשקעות דולריות וכעת השקעות אלו הן בעוכריהם. לכן על הבנקים להתפטר מעודף השקעותיהם הדולריות, או לאזן אותם באשראי צמוד לדולר לציבור. עודף זה חמור ביותר בדיסקונט, לאומי והמזרחי. מכאן, שאין מקום להתלבטותו של בנק המזרחי אם למכור או לא למכור השקעות בחו"ל; הוא חייב למכור אותן, כי עודף השקעות מסוג זה מסכן את יציאת הבנק.

מתווכים או מהמרים

בשנים בודדות עשויות השקעות מסוג זה לגרום הפסדים גדולים. אומנם בשנים אחרות יראו המאזנים רווחים גדולים כתוצאה מכך, אך הרווחים יתבזבזו בעוד שההפסדים ישארו. בגין סעיף זה, המכונה „הפרשי תרגום" הפסידה מערכת הבנקאות הישראלית כ־120 מיליון ש"ח לשנה בכל אחת מהשנים 1985 ו־1986.

חוסר איזון אינו מאפיין רק את המט"ח. בסוף 1986 נרשם עודף נכסים בשקלים לא צמודים שמומנו בשקלים צמודים. ככל הנראה תופעה זו לא גרמה הפסדים, אך היא איננה תופעה בריאה. בנקים חייבים לעבוד „בק טו בק", כלומר פחות או יותר בכיסוי מלא. הם רק מתווכי כספים ולא מהמרים בכספים.

רוגמה שלישית לחוסר איזון ולרמת רווחיות ירודה ניתן למצוא בהשקעות־יתר בבניינים ובציוד. ככל ששיעור גדול יותר מההון העצמי מושקע בנכסים, שאינם נותנים רווחים, כן ישיג הבנק תשואה קטנה יותר על ההון העצמי שלו. בבל"ל מושקעים 56% של ההון העצמי במבנים ובציוד, בעוד שבבנק הפועלים 49 אחוז בלבד. דיסקונט, עם 51 אחוז, נמצא בין שניהם. אולם הבעיה מחריפה בהשוואת שתי הקבוצות הבנקאיות הקטנות יותר. בעלות הון עצמי דומה: המזרחי, עם 289 מיליון ש"ח הון עצמי, והבינלאומי, עם 254 מיליון ש"ח הון עצמי.

במזרחי, 69 אחוז מההון מושקעים במבנים וציוד בעוד שבבינלאומי 44 אחוז בלבד. בסכומים אבסולוטיים, במחירי דצמבר 1986, המזרחי מושקע בסעיף זה 200 מיליון ש"ח לעומת 112 מיליון ש"ח של הבינלאומי. כלומר, מזרחי מושקע ב־78% יותר מאשר המתחרה שלו. דבר זה אינו מתבטא בהיקף העסקים, אך מתבטא בתוצאות העסקיות. ברור, איפוא, כי המזרחי חייב להתפטר מעודף הנכסים שלו, וגם כל יתר הבנקים האחרים חייבים לנהוג כך.

דו"ח המפקח על הבנקים מונה עוד מספר סעיפים הפוגמים ברווחיות, כגון נטל מימון המניות הבנקאיות שבנוסטרו, שימשך עד לפריון ב־1988. הפסדים מהשקעות בחברות־בנות והצורך להפחית את העלות לשווי מאזני שימשך גם בעתיד.

הבעיה הנוספת של מערכת הבנקאות היא מה שמכנה הדו"ח ניהול הסיכונים. ככל הנראה, גם בשנים הבאות יזדקקו הבנקים להפרשות גדולות בגין חובות אבודים או מסופקים, הנובעים מהמצב בעבר. תורם לכך משקלם של הלווים הגדולים והבעייתיים בכלל החוב. 1000 הלווים הגדולים מרכזים 54 אחוז מכלל חובות הבנקים, אולם בתוך זה 500 החברות הגדולות כ־50%, ו־100 החברות הגדולות ביותר כ־35%. לכן הסיכונים גדולים, אך קיימות בעיות בחברות הגדולות, וכידוע קיימות בעיות כאלה.

הממשלה מפסידה ב„מכפיל"

הבעיה המוכרת ביותר כרגע העומדת על הפרק היא בעית חובות המושבים. מן הראוי היה כי הממשלה תיקח על עצמה נתח יותר גדול של מחיקת החובות ותשאיר פחות לבנקים, כי בסופו של דבר זהו בומרנג החוזר ומכה בממשלה ב„מכפיל" של פי 10 אם לא יותר. יש סברה, כי הסדר המושבים, לאחר כשלון שרי האוצר והחקלאות להעביר את ההסדר בוועדת הכספים, נידון כבר לכישלון וקשה יהיה לגבות כך גם את החובות שהיו צריכים לשלם במסגרת ההסדר. לכן, הנושא צועד לקראת האנרכיה הכוללת. אולם הממשלה, משיקולים בלתי עניינים, מעדיפה לפעול על גבם של הבנקים, כי אז אין צורך בהוצאה תקציבית ובאישורים פרלמנטריים ופחות כאב ראש. בסופו של דבר, הממשלה מפסידה מכך הרבה יותר, אך שיקולים כלכליים כאלה מעולם לא הפריעו לממשלות להקטין את הסיכונים הפוליטיים של עצמן.

בעיות אלו חשובות יותר ודחופות יותר לפתרון מהנושאים הנדונים כיום בוועדות באוצר על מתן זכויות הצבעה. יש להבריא את המערכת ולהפכה למושכת לגבי הציבור.

צבי טימור

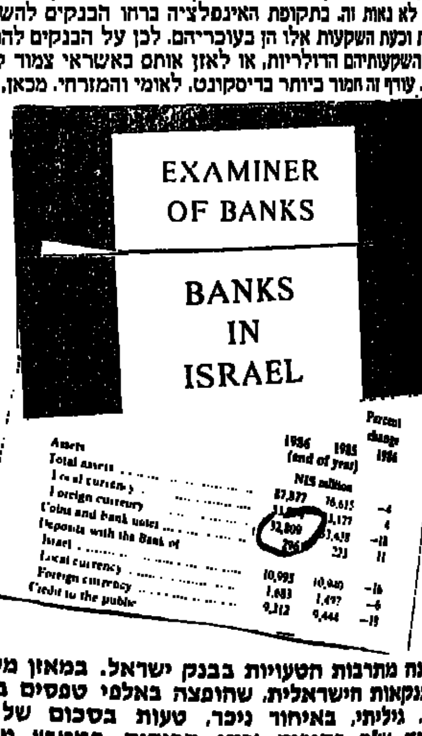

EXAMINER OF BANKS

BANKS IN ISRAEL

Assets	1986	1985 (end of year)	Percent change 1986
	NIS million		
Total assets	87,877	76,615	–4
Local currency	[illegible]	[illegible]	
Foreign currency	51,800	53,177	4
Coins and bank notes	[illegible]	[illegible]	
Deposits with the Bank of Israel	206	231	–11
Local currency	10,095	10,940	–16
Foreign currency	1,683	1,497	–6
Credit to the public	9,312	9,444	–19

באחרונה מתרבות הטעויות בבנק ישראל. במאזן מקוצר של הבנקאות הישראלית, שהופצה באלפי טפסים בארץ ובחו"ל, גיליתי, באיחור ניכר, טעות בסכום של 1.1 מיליארד ש"ח בסיכום נכסי הבנקים במטבע מקומי ובמט"ח. בלעדי נתון זה אי־אפשר להגיע לבדיקת מאזן ההצמדה. כאשר הפניתי את תשומת לבו של דובר הבנק, הוא הבטיח להעביר זאת לידיעת הנוגעים בדבר.

כעבור ימים ספורים ביקש הדובר „לתקן" את דברי נגיד הבנק, שטען בנאומו באיגוד הבנקים כי כל משפחה תצטרך לתרום 4,000 דולר לשם המשך הלביא. הדובר טען, כי המספר אינו בדוק ולכן ביקש מהעיתונאים להימנע מפרסומו.

חדשות המשק

הדולר השחור מאותת על פיחות קרב

הדולר השחור התייצב אתמול ברמה של 1.69 — 1.70 ש"ח לדולר, לאחר שעלה לרמה זו בסוף השבוע. סוחרים אחרים בשוק הפולני בתל־אביב ניסו אתמול לדרוש מהקונים 1.74 ש"ח לדולר, בעקבות פרסום מוטעה ב„ידיעות אחרונות" ביום שישי, לפיה הגיע מחירו של הדולר ל־1.75 ש"ח. אולם ניתן היה לסגור עיסקת קנייה ב־1.69 ש"ח לדולר.

גורמים כלכליים מעריכים, כי הדיבורים התכופים על נחיצותו או אי־נחיצותו של פיחות קרוב הם שגרמו עלייה של כ־3־4 אחוזים במחיר הדולר השחור. לעומת מלות הרגעה של שר האוצר משה נסים בתוכנית „מוקד", בלטה בשבוע שעבר הכרזתו של יו"ר הנהלת בנק הפועלים, עמירם סיוון, כי באינפלציה של 18 אחוז לשנה, יצטרכו לעשות פיחות במוקדם או במאוחר.

א.נ.

השכר הריאלי בשירות הציבורי ירד בכ־5% בשנה האחרונה

השכר הריאלי הממוצע במגזר הציבורי במאי 87, היה נמוך בכ־5 אחוזים מהשכר הריאלי הממוצע ב־12 החודשים שקדמו לו — כך עולה מנתוני ההתפתחויות הכלכליות שאספו כלכלני בנק הפועלים. לפי אומדנים ארעיים, השכר הריאלי הממוצע למשרת שכיר בחמשת החודשים הראשונים של השנה היה ברמה של השכר הממוצע ב־86.

אינדיקטורים עקיפים לרמת הפעילות במשק בחודשים אפריל ומאי מצביעים על רפיון מסוים ברמת הפעילות המקומית, אולם כלכלני בנק הפועלים מציינים, כי לא ניתן בשלב זה להסיק מכך לגבי מגמת הפעילות בחודשים הבאים. צריכת החשמל באפריל־מאי היתה נמוכה בכ־9 אחוזים בהשוואה לרבעון הראשון של 87. הירידה ביבוא תשומות בכ־9 אחוזים וביבוא נכסי השקעה, בכ־15 אחוז. בחודש מאי משקפת כנראה הקדמת הצטיידות שהיתה בחודשים הקודמים. בהזמנת עובדים חלה במאי ירידה של 7.3 אחוזים, אולם הרמה הממוצעת בינואר־מאי 87 גבוהה בכ־13 אחוז מממוצע 86.

במאי נמשכה המגמה של גידול בנכסים הלא־צמודים, אם כי בשיעור מתון יותר מאשר בחודשים הקודמים. האשראי החופשי לציבור גדל בכ־3 אחוזים. הריבית האפקטיבית בחח"ד ירדה נומינלית. אולם ריאלית עלתה מ־2.4 אחוזים באפריל ל־3.6 אחוזים, עקב המדד הנמוך במאי (0.6 אחוז). ריבית חח"ד שנתית אפקטיבית היתה במאי 63.8 אחוז, לעומת 58.7 אחוז — ממוצע שנת 86 ו־452 אחוז — ממוצע שנת 85.

אורי נחשון

מיקדמות לעובדי בל"ל לקראת הסכמי השכר

עובדי בנק לאומי יקבלו מיקדמה בגובה של משכורת חודשית, על חשבון הסכם השכר ל־1987. הנהלת הבנק גם החליטה לוותר על חלק מההלוואה שניתנה לעובדים במסגרת הסכם השכר ל־86, וגם זה ייחשב כחלק מהמפרעה על חשבון הסכם השכר ל־87. מרובר בהלוואות בגובה של 750־3,000 ש"ח. צמודות למדד וללא ריבית, שניתנו לתקופה של שנתיים וחצי והחלו להיפרע בתחילת השנה. לפיכך, יוחזרו לעובדים סכומים שבין 300 ל־900 ש"ח. גם סכומים אלה ישולמו בתשלום חד־פעמי.

המגעים בין הנהלת הבנק לוועד העובדים החלו לפני שבועות אחדים, ולאחר שההנהלה עמדה על כך כי שני הצדדים ימתינו לתוצאות המו"מ על הסכמי השכר בסקטור הציבורי. הוסכם בין הצדדים כי בשלב זה יקבלו העובדים מקדמה על חשבון ההסכם, והדיונים בין הצדדים יתחדשו לאחר חתימת ההסכם במשק.

א.נ.

לשכות המסחר

יש לקבוע ריבית מירבית של 12% לשנה

אם רוצים באמת בצמיחת המשק ובהשקעות על בנק ישראל להוריד את שיעורי הריבית הריאלית ל־12 אחוז, וגם כך היא תהיה גבוהה מאד בהשוואה לשיעורי הריבית במדינות המערב המתועשות, אמר דני גילרמן נשיא אגוד לשכות המסחר בפגישה עם כתבים כלכליים בת"א.

גילרמן ניתח את מצב המשק וקבע כי התכנית הכלכלית השיגה רק את השלבים הראשונים, היינו הורדת שיעורי האינפלציה וייצוב המשק. „זהו רק שלב", קבע גילרמן, והדגיש כי ייצוב המשק איננו מטרה.

לדבריו, נעצרו קברניטי המשק בשלב זה, ואינם יודעים איך לצאת ממנו. לדעתו, הורדת שיעורי הריבית, המשך הרפורמה במיסים והורדה נוספת בשיעורי מס הכנסה ימריצו את התפתחות המשק ויביאו משקיעים ויוזמים.

הוא הזכיר את סקר „ג'ים" על המשק, לפיו יש בארץ כוח אדם מקצועי בעל השכלה, אך אין יודעים כיצד לנצל אותו. הוא הציע במסגרת לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים הקמת „מרכז יוזמות" ו„מרכז לעסקים קטנים", כפי שקיימים בבריטניה, לזירוז התהליכים המשקיים.

גילרמן מסר, כי איגוד לשכות המסחר הגיש הצעה לממשלה על מכירת חברות ממשלתיות לציבור. הבעיה החשובה והמעיקה על המשק, היא לדבריו חוסר ידע משווע בשיווק. לכן מקים האיגוד מרכז מיוחד לשיווק, בו יאורגנו קורסים והשתלמויות בשיווק, כן יישלחו מתמחי שיווק ללימודים בארה"ב.

ח.מ.

גלגלי הבורסה

מעבר להשקעות דולריות

הידיעות והשמועות על עליות מחירו של הדולר השחור השפיעו אתמול על המסחר בבורסה. בשוק המניות נחלשה מגמת העלייה במניות החופשיות, שעלו בשבוע שעבר לאחר ארבעה שבועות של ירידות. אתמול היה להן ביקוש של כ־8.6 מיליון ש"ח במסחר אחרי הצהריים, ואילו ההיצע בהן עלה ל־4.1 מיליון ש"ח. 183 שערים עלו, 77 ירדו ו־121 נשארו בלי שינוי. למניות ההסדר היה ביקוש גדול, שהסתכם ב־8.4 מיליון ש"ח. ההיצע הסתכם ב־586 אלף ש"ח בלבד. בשוק איגרות החוב בלטו ביחוד הביקושים לצמודות לדולר מסוג „גלבוע".

בהשפעת השמועות על העלייה בשוק הדולר השחור הגדיל אתמול הציבור את השקעותיו בקרנות הנאמנות ה„סולידיות" ל־4 מיליוני ש"ח והקטין בסכום זה את השקעותיו במתמחות במניות חופשיות.

בנק ישראל יציע היום לציבור שתי סדרות נוספות של איגרות חוב צמודות למדד ונושאות ריבית של 4.75% לשנה בערך נקוב כולל של 40 מיליון ש"ח. מזה 20 מיליון ש"ח מסוג „שגיא" לחמש שנים במחיר מינימום של 95% מע"נ ו־20 מיליון ש"ח מסוג „גליל" לעשר שנים במחיר מינימום של 90% מע"נ.

הדולר השחור נע אתמול בירידה בין 1.67 ל־1.68 ש"ח.

במסחר בשערים משתנים לפני הצהריים נסחרו רק שני שערי מניות ללא שינוי (של [illegible] וגלה ואלכיט). כל השערים האחרים עלו. עליותיהן נעו בין מחצית האחוז (אלרון) ל־2.25% (הכשרת הישוב). המחזור הגדול ביותר — כ־398 אלף ש"ח היה בדלק.

במניות ההסדר נעו העליות בין 0.1% (מימון סחר 5) ל־1.1% (מזרחי ש'). פועלים ש' עלו ב־0.8%. הירידות נעו בין 0.4% (מימון סחר 1) ל־1.0% (אי די בי ב'). עקב עליות השערים ירדו תשואותיהן השנתיות למטה מ־12% ונעו בין 11.02% (המזרחי ש') ל־11.67% (הפועלים מ'). הפועלים ש' — 11.09%, בל"ל — 11.09%, דיסקונט א' — 11.61%. המחזור הגיע ל־6.4 מיליון ש"ח.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר עלתה הספנות 0.5 ב־0.9%. לפי בי היה ביקוש, שסופק ללא שינוי בשערה. בכל האחרות היו היצעים, שנקלטו ללא שינוי בשעריהן.

במניות החופשיות בלטו העליות ב־10%: רפק 01, הראל 1, לכיש 1. לעומתן ירדה קונצשטיין 5 ב־10%.

בהשפעת שמועות, שתוך ימים ספורים יתברר אם נמצא נפט בכמות מסחרית, הופיעו אתמול ביקושים למניות יואל, פראויל ב', דלק נפט 1 ומגן 1, לעומתן היו היצעים בדלק נפט 5 ובמגן 5. עלו: פראויל ב' ב־1.9% ומזו 1 כ־1.4%. לעומתן ירדו דלק נפט 5 ב־0.6% ומגן 5 ב־0.3%. המחזור הסתכם ב־12 מיליון ש"ח, מזה כ־3.9 מיליון ש"ח ב„משתנים" לפני הצהריים וכ־1.4 מיליון ש"ח במר.צ (אחרי הצהריים).

בשוק איגרות החוב נרשמו תנודות עד 1% בצמודות למדד ב־100%. בצמודות ב־80% היו עליות עד 1%. יציבות היתה בסוג „ברירה כפולים". בצמודות לדולר מסוג „רמון" נעו התנודות בין 1% ל־2%. בסוג „גלבוע" נרשמו עליות עד 1%. בנסחרות למט"ח נעו התנודות עד 1%. ערך השוק של הצמודות למדד עלה ב־0.39% והצמודות למט"ח עלו ב־0.77% בממוצע.

במילוות קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.18% ל־1.38% והתשואות השנתיות — בין 15.15% ל־17.20%, תוך מחזור של כ־16.4 מיליון ש"ח.

„לבידי אשקלון" דיווחה על רווח נקי מתואם של 546 אלף ש"ח בשנת הכספים שנסתיימה ב־31.3.87, לעומת הפסד מתואם של כ־87 אלף ש"ח בשנת הכספים הקודמת.

„י.ו.א.ל ירושלים אויל אקספלוריישן" החליטה להגדיל את ההון הרשום שלה ב־5 מיליוני ש"ח ולחלק מניות הטבה בשיעור של 1000% (אלף אחוז) מההונה המונפק.

אלחנן הורוביץ

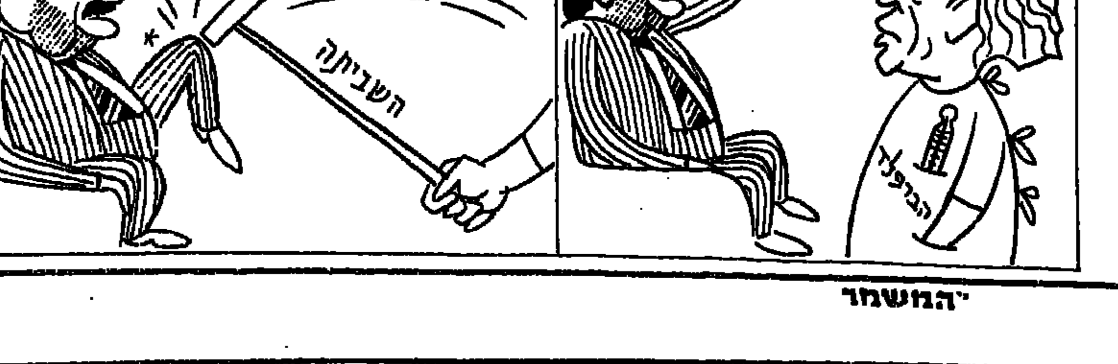

מחול ראשון: אחד מתוך ארבע

מאת גיורא מנור

להקתו של „האולפן הירושלמי למחול" שבהנהלת תמרה מיאלניק מכנה את עצמה, ללא הצדקה, לדעתי, „תיאטרון מחול ירושלמי". להקה זו הופיעה באולם רבקה קראון בתיאטרון ירושלים בארבעה מחולות, שרק אחד מהם, „נקמה מתוקה", מאת הכוריאוגראפית אליס דור־כהן, על רמה, המצדיקה ניתוח צורני או תכני.

זו נקמתו של תינוק מגודל, היושב לו על כסא בדגדה ענקי, מוקף ארבע מטפלות, לבושות כאחיות או נזירות (ויש הרבה מקומות בהם שניים אלה זהים), המנסות לשלוט בו. והוא מתעקש שלא להיכנע, עד שהן מסירות בזה אחר זה את שביסיהן, את שובלי הצאיותיהן ועוד חלקי לבוש, וקושרות אותו כאילו בכתונת־משוגעים. הוא, מצידו, מגלגל אותן על הרצפה ברגליו ובכלל מתנהג, כפי שאנשים מבוגרים רבים, שנותרו כאילו בילדותם האגוצנטריות, נוהגים כמי שנקלע שלא לטובתם, לסביבתם. זה משעשע, מגובש ובימתי. הקשירה היותה כה יעילה שה„תינוק" לא היה מסוגל למעשה לקום להשתחוות בסיום...

לעומת זאת, עבודתו של ריצ'רד אורבאן, (צלילי מוסיקה מאת יהודה פוליקר וריצ'ארד פרבר) הכין מחול לשש בנות ורקדן אחד, שנקרא „היה טוב", אבל אין זה כך. התנועה היא על גבול ה„שאוביזנס", אין בה התפתחות, ולא ברור מה היו הכוונות.

תמרה מיאלניק עצמה הופיעה בסולו, שנושאו שרה אימנו, היולדת בגיל מבוגר מאוד. „צחוק עשה לי" נקרא המחול הזה (למוסיקה מאת דב מיאלניק וטרי לסרי), בו יש רעיון בימתי יפה: היא לבושה, בעצם, באוהל, שמפתחו היא שומעת את הבשורה על הריונה המאוחר. האחדות הזאת בין האישה והאוהל מרשימה לרגע, אבל מוגבת למעשה ונועה של ממש. משהיא משתחררת מהאוהל הכובל, היא מתגלגלת על הריצפה לפי מיטב המסורת הנדושה של המחול המודרני הישן וזה, למעשה, הכל.

עוד מחול משלה בתוכנית, גם זה נאחז בציפורניים בתנ"ך, ונתלה הפעם בקרנות המזבח של מעשה בראשית. אחר, אורח מאמריקה, לבוש בפראק, אמור לייצג את הקדוש ברוך הוא. למרות שאני אתאיסט, אני מקווה שהאלים נראים ורוקדים יותר טוב מארט לי זה. מלבדו יש כמה בנות לכוורות באיזו רשת. למה כובע.

הסיכום ברור: מלבד עבודתה של אליס, לא היה מה לראות, ורמת הביצוע בדרך־כלל היא של קבוצת תלמידות וזה מה שהם באמת.

מבט ראשון: המהפכה הבולשביקית והבעיה היהודית

מאת דורית קדר

במוזיאון ישראל מוצגות שתי תערוכות משמעותיות. האחת ערוכה בצורה מושלמת וניכר עליה ששנות מחקר קדמו לה. הושקעה בה חשיבה אסתטית לעיצובה ומעל לכל הרעיון המוביל ודרך גישתו (הבחירות בביתובים, המחשות ויזואליות, סרט וידיאו וכן יכול הצופה לשבת ולדפדף ברפרודוקציות להנאתו) — כל אלו הופכים את הביקור למאלף הן מבחינת הנושא והן בחינת המידע המועבר.

התערוכה סוקרת את המהפכה הבולשביקית בשנים 1912־1928 ברוסיה, והשפעתה על האמנויות בימים ובשנים אלו. היתה זו תקופה, שבה ניתן למיעוטים המדוכאים תקוות להשגת ביטוי זהותם הלאומית והתרבותית. כמוטו — מוצגת כרזה, כתובה באידיש, ומצויירת בצורה בוטה וישירה על־ידי יששכר ריבקו: „מה שלא יכלו העשירים הסתומים בכסף, הבורגנות היהודית והמפלגות הציוניות לעשות עבור ההמונים היהודים עשתה המעצמה הסובייטית..."

ישנה קריאה ישירה לעבודת האדמה, לנוות את החיים הטפלים... הדפס אבן צבעוני מתוארך ב־1926. התקוות הרבות במעצמה הסובייטית מומחשות ביתר שאת, כאשר מתבוננים בסדרת הרישומים „פוגרום" ב־1918...

שתי עמדות שונות התקיימו בנושא האמנות היהודית בתקופה זו והשיקולים המנוגדים עשויים לזרוק אור על אמנות ישראלית בימינו. עמדה אחת נתמכה על־ידי מרטין בובר ובוריס שץ (לימים יוסד ביה"ס בצלאל) ועל פיה אמנות תיתכן, אך ורק על אדמה ממנה היא יכולה לנבוע ובשמיים שאליהם תשאף. לעומת דעה זו הקושרת צמיחת אמנות יהודית בתקומה לאומית, ריבק ובוריס אהרונסון לא הרגישו את התכנים, אלא את הסגנון והשפה הצורנית האופייניים ליהדות. דעה שכזו, הצריכה מחקר צורני והליכה לעבר פולקלור העבר, הכולל את השפה הפלסטית, המוסיקה ומנהגים. אכן ב־1908 נוסדה אגודה היסטורית ואתנוגרפית יהודית, בסנט פטרסבורג. האגודה היתה אחת החוליות החשובות, שסימלו את רצון החייאת התרבות היהודית. היא ערכה סיורי משלחות, שאספו מידע ואוצרות מגוונים בתחום היצירה היהודית העממית. לשם השוואה מאלפת, כדאי לראות את מקורות היצירה של אבי הריאליזם במאה ה־19 — קורבה, שהתחקה אחר מקורות הפולקלור כבסיס לעשייתו ואמנותו) נוסף לאלו תער מנהגים, לחנים, העתיק עיצובים של תשמישי קדושה ומצווה כמו גם עטורי בתי־כנסת.

בבואה נהדרת

אבל התערוכה המוצגת, הינה בבואה נהדרת למורכבות המונח אמנות יהודית ולמורכבות שברצון להנגיד את שתי העמדות השונות. תכנים וצורות הינן בלתי נפרדות, האמנים היהודים, בתקופה המוזכרת, עוסקים בראש וראשונה בתכנים, בנרטיביות. אמנם השפה הצורנית המאופיינית בראשוניות, פשטות האמירה וסכמטיות הושאלו מעושר הפולקלור, אך בד בבד ניתן להיווכח בהשפעות של הלכי הרוח האמנותיים של אותה תקופה.

אפיונים פוטוריסטיים או קוביסטיים „מולבשים" לפעמים על התכנים. בצורה ברורה ניתן לראות שהאמן היהודי הלביש את ההבעות הצורניות החדשות, אך לא עסק בהן כנושאים עצמאיים, הראויים להסתכלות בלעדית. משמעות הדברים: הסממנים החיצוניים של הזרמים החדשים הושאלו מבלי לחדור לפילוסופיה הצורנית, שבעצם ילדה אותם. התוצאה — מרתקת עקב החיפושים של הבעה והתבטאות אמנות יהודית, בעלת זהות ייחודית משלה.

דרמה חזקה

כהשלמה לתערוכה מעולה זו — נערכת תערוכה רטרוספקטיבית מיצירותיו של בוריס ארונסון (1898־1980) — אמן תפאורות ותלבושות התיאטרון, אשר פעל במקביל לאוונגארד הרוסי.

התפאורות ועיצובן מראות ללא ספק מעורבות תיאטרלית עמוקה, מצד המעצב. הן פועלות כתומכות למחזאות ולסיפורים מביעות דרמה חזקה על־ידי צורות וצבעים, על־ידי שימוש בעקומות וערבסקות, זוויות ראייה משתנות, המעניקות דינמיקה וחיות. אהרונסון מסגל עצמו לאווירה והוא לפעמים רוקוקואי, גנדרן, ארט־נובו, בהיר ומענג, ולפעמים בעל חוש של מכניות קשרנית והישענות על הקלסיקה וההרמוניה. הוא רומנטיקון העושה במיסתורין כבביתו.

התאורה מהווה חלק מהתפאורה, מדגישה, מגלה ומסתירה. אהרונסון אינו שוכח פרט אחד על הבמה ויוצר מציאות מושלמת, מקבילה. מציאות הנבנית מיסודות יומיומיים ויסודות דמיוניים, מביטוי של סדר ושל כאוס. הוא פראי והוא גם אלגנטי, צורף ואוהב הדר ועושה כישופים בתחום ההזיה.

נהדר. לא להחמיץ את מקרן השיקופיות, המכסה חלק מרכזי של עבודותיו.

בוריס ארונסון — „עובר אורח" מחווה לתפאורת במה: „כנר על הגג" 1964

מוסיקה: גמישות והומור

מאת יצחק שור

ביוזמת יואל אנגל (1868־1927) נוסדה בפטרסבורג ב־1908 „החברה למוסיקה יהודית עממית". שמטרתה היתה „לאסוף לרשום ולעבד שירי עם יהודיים, להוציאם לאור ולהפיצם". כמה מחברי החברה הזאת חיברו מוסיקה להצגות „הבימה", בשנותיה הראשונות: אנגל חיבר מחרוזת ריקודים ל„הדיבוק", מיכאל מילנר חיבר את הליווי ל„ההולש־ רו חלום יעקב", אלכסנדר קריין חיבר את המוסיקה ל„יהודי הנצחי". ב־1924 עלה [...] ארצה, והחל לחבר מנגינות לשירי [...] בתקופת המנדט שירתו [...] את שיריו „עגבניה", „חלין [...] מנגינותיו".

משה שרלצקי מן המחלקה לפולקלור של „קול־ישראל" ערך והפיק, לאחרונה, במוזיאון ישראל קונצרט, שבו היו ארבעה אמנים כמה מיצירותיהם העממיות של מלחיני אסכולת פטרסבורג, כמו: רוזובסקי, סמינסקי, אחרון, וכמובן — אנגל, קריין ומילנר.

צילה גרוסמאייר (סופראן) ולואי גרב (טנור) שרו לסירוגין ובצוותא. ריימונד גולדשטיין ישב ליד הפסנתר, עזר כנגדו היתה הכנרת דבורה גרוסמן. צילה גרוסמאייר, היא בת־בית בתרבות האירופית הקלאסית, במוסיקה בת־זמננו, ובשירה העממית. באותה מידה של עמקות והזדהות היא שרה בגרמנית, עברית, לאדינו ואידי. גם הפעם הצטיינה בגמישות, חן והומור.

רב־גוניות עשירה לא פחות הוכיח ריימונד גולדשטיין. שמענו אותו בסידורו מולטי־קנטבילה, בליווי יצירות אמנותיות קלאסיות ועממיות, בליווי אופרה באקורדיה, והפעם — כמלווה וכסולן בנגינת יצירות יהודיות עממיות. כתמיד — גולדשטיין הוא אמן בעל תנופה, מיומנות ועוז. דבורה גרוסמן ניגנה ברגש ובאינטונאציה ופיסוק טובים. לואי גרב מצטיין בקול רך וביכולת ביטוי עשירה בדקויותיה.

בקונצרט הזה טעמנו מעט מן המוסיקה היהודית העממית. החבויה בין דפי תווים, בספריה הלאומית. שירה זאת יכולה להתקבל על דעת בני־הנוער דרך הרדיו והטלוויזיה, אם יאמצו אותה זמרים כמו יהורם גאון וחווה אלברשטיין. במסגרת חגיגות הארבעים להכרזת המדינה, בתשמ"ח, יש מקום להחייאת יצירותיהם של גדולי האסכולה הפטרסבורגית, במחצית הראשונה של המאה שלנו. הללו חיברו לא רק שירים עממיים, אלא גם יצירות לתיאטרון, בלט, אופרה, ותזמורת סימפונית והרכבים קאמריים.

מופע: ממלאת ציפיות

רבקה זוהר קול מצויין, שרק השתפר במהלך השנים

מאת יוסי ונונו

התקליט האחרון של רבקה זוהר, הראשון מאז החזרה לארץ והמופע שבעקבותיו הנקרא, כמו התקליט „עבריה" סוגרים מעגל שהתחיל בשנות ה־70. כשזוהר היתה הכוכבת בארץ, נמשך דרך „גלות" ניו־יורק והסתיים בחזרה שהתחילה בגימיק פירסומי שהפך לעובדה קיימת. היא נשארת כאן.

הנחיתה היתה רכה וכמעט שלא לוותה בצרימות מהסוג של „היא בסה"כ יורדת", אולי מפני שיש אצלנו נטייה להתייחס בסלחנות לאמנים ולאנשי ממון, שהופכים את החיים שלנו למזרקה אחת גדולה. התקשורת פינקה את זוהר, הסיפור שלה תקשורתי. יש בו את כל הצבעים שהופכים חיים פרטיים למשל על הארץ הזו, מצד שני התבגרנו, למדנו לקחת סיפורים מהסוג של זוהר בפרופורציות המתאימות. שלא כמו במקרה של חוזרים „מפורסמים" אחרים, כמו נתנאלה או בני ברמן, זוהר עומדת למבחן, הסיפור שלה מעמיד אותה במבחן, שלא כמו זוהר אחר (ארגוב) שלא מצליח לצאת מהתסבוכת שסיבך בה את עצמו, והאמת היא שלחלק גדול מאיתנו זה לא מזיז אם יצליח או לא.

לרבקה זוהר אנחנו מחזיקים אצבעות, מתפללים בשבילה שתעבור את השלב הקריטי של קליטה, כמו בת, השבה למחוזות הטבעיים שלה, בשר מבשרינו. זוהר נוחתת לימים אחרים, התמימות של פעם פינתה את מקומה לשוק אגרסיבי שיש בו ריטה, לעפרה, ירדנה, יהודית. זמרות עם קול לא פחות טוב משל זוהר. גם המציאות השתנתה ולזה עוד נידרש כשנגיע למופע עצמו. הנערה השברירית או ככה לפחות אנחנו רוצים לזכור אותה, תצטרך להחליף את החיוך הביישני במרפקים, מה עוד שבזמן האחרון יורדות עלינו זמרות מהקאליבר של טינה טרנר. אני לא מקנא בזוהר. יש לי ספקות אם תצליח לחזור למעמד שהיה להם פעם, אלא אם כן תשתנה. ואז לא תהיה יותר הרבקה שהכרנו ואז... עסק מסובך.

התקליט עצמו בעייתי, יש בו הבטחה שלא מומשה. ההרגשה שלי שזוהר הלכה בין הטיפות, ניסתה לרצות את כולם, הרגישה חייבת לאלה שקיבלו אותה כל־כך יפה, יצא תקליט פרווה. כאילו שהקריירה שלה ממשיכה במסלול טבעי, שתוכנן מראש, ולא קרו אי־אלו דברים בחיים שלה בינתיים. החיבוק של הקהל הפך לחיבוק דב, ולא נראה לי שזוהר התאמצה להשתחרר ממנו, חם שם וטוב שם. התקליט דומה מדי להרבה תקליטים אחרים שנעשים כאן, אפשר לוותר עליו. זוהר לא מנסה לחפש את הנישה שתתאים לה, היא רוצה להתקבל לזרם המרכזי, או בשלב הבא, שכבר התחיל, היא תקליט שיר מרוקאי שתורגם לעברית, ויהיה שמח וכולם יהיו מרוצים, כל הארץ מימונה.

מצטער, התקליט הזה לא מצליח לשכנע [...] שעולם המוסיקה הישראלי חסר את [...] להיפך אולי כן.

המופע סובל מאותן בעיות, [...] נוכחות, אלא שזה מספיק לעשר [...] הראשונות. אח"כ המוסיקה צריכה לעשות [...] העבודה, והיא לא. השירים שהיא [...] לשיר אמורים לרמוז על מה שעברה, [...] עדיף לחפש את האמירה הישירה, [...] כ„היום־היום", שיר שבוצע במקור ע"י [...] ראובני, וכבר אז לא חשבתי שזה [...] יש שורה שאומרת משהו כמו [...] פתאום לחיות" בשביל זה צריך [...] כל השיר הזה. נו באמת. השירים [...] זוהר נכתבו בתקופה שעוד חשבנו [...] צעירים, יפים וצודקים, מאז עברו [...] בליטבני והשירים האלה אפילו [...] להרגיז. עברנו כמה „רברים" מאז [...] הצר" השיר על הנגר בירושלים [...] לבית־המקדש, משהו כזה, מעניין [...] של הנגר הזה, האיש היחידי [...] לחשוב עליו בהקשר הזה הוא [...] הר הבית, שהשיר הזה יכול להיות [...] את „אריאנה" עוד אפשר לקבל, [...] שהשירים הישנים תוספים את [...] המופע, שהופך למופע נוסטלגיה, [...] שמרבים להעלות אצלנו בזמן האחרון [...] אוהב את זה. אני לאו לי יש עניין [...] זוהר של היום. זה כמו שלשלמה ארצי [...] פתאום את „ברוך בפילי", ארצי [...] הוא בן אותה תקופה של זוהר.

על ההפקה המוסיקאלית לא [...] להרחיב, יש נתק בין הנגנים [...] תמיד העיבודים נכונים לשיר או [...] לסוג הערב. זוהר נעה, כאילו היא [...] במטבח הפרטי שלה, יש כאלה [...] זה, לטעמי יש קטעים, שזה אפילו [...] הביצועים שלה ל„ילדים של החיים" [...] של מאיר אריאל לא הצליחו. וראשון [...] צמחונית מרי, ובשני הלכו חמלים [...] לאיבוד. הקטע המרכזי בערב, בלה [...] מלחמתית ארוכה, שכתב אלתרמן, [...] הבטחה, דרך שבה זוהר יכולה ללכת [...] שלא, גם אם עדיין לא זוהר ממש, [...] אמירה, נקיטת עמדה, זוהר תובעת [...] ולא להיפך, ככה זה צריך להיות, [...] אל תוך העולם הפרטי שלה, ולא [...] את מה שהם מצפים לקבל, [...] צועניים יש לנו בשפע.

באחד השירים יש שורה שאומרת: [...] אלוהים קטנה" „להניח ראש לשקט [...] שנה", להיפך, עכשיו צריך להרעיש [...] להפוך עולמות. יש לה קול מצויין, [...] השתפר במהלך השנים, קיבל נימות [...] עכשיו היא צריכה להפתיע, לקבל [...] לנסות להיות הילדה הטובה של [...] הישראלי, אחרת היא תגיע למצב [...] בעבר והדברים מוכרים...

„משינה" — סיבוב שני

מאת יוסי ונונו

בימים אלה הולכות ונשלמות החזרות לקראת סיבוב הופעות של להקת „משינה" עד צאת תקליטם החדש שנקרא בפשטות „משינה". סיבוב ההופעות ייקרא „הכל עוד אפשרי" והוא ייערך בכל רחבי הארץ.

סיבוב ההופעות הראשון והיה הצלחה כמו התקליט שנמכר ב־70,000 עותקים, והפך את ההרכב הצעיר לעובדה. התקליט השני טוב יותר, [...] התפתחות, התגברות, ובעצם אפשר [...] להתחיל לדבר על הצליל של משינה. [...] בהפקת המוסיקלית של המופע משה [...]

בסה"כ משינה היא הרכב שהשתתף [...] בהופעות חיות, הם יודעים מה הם עושים. אם הם יצליחו לחזור על ההצלחה [...] הסיבוב הקודם — קשה לנבא. צריך לתת להם צ'אנס מפני שכרגע הם ההרכב היחיד שעובד בארץ ועושה מוסיקה מקורית ולא וזיקויים עלובים לשנות ה־60.

מופע [...] 24.7 ו־25.7 [...]

20 שנות טראנספר

לא מוכרחים אוטובוסים, לא מוכרחים משאיות. אנחנו מעבירים אותם בקילוח פחות דרמאטי: לחץ מבית וגשרים פתוחים החוצה

מאת יורם נמרוד

הצעתו של רחבעם זאבי לפתרון מסכסוך הלאומים בארץ־ישראל על ידי הגירת הערבים ממנה עוררה מצד השוללים שלושה מיני תגובות. השונות באופיין ובמניעיהן:

● התמרמרות מוסרית — וכל המוסיף על דברים נכוחים שנאמרו, טוחן מים.

● בחינת המקורות והאבהות על ההצעה בהיסטוריה של תנועה הציונית — נושא הטראנספר בפוליטיקה הציונית ראוי למחקר ספציפי, ולא כאן המקום למלא את החסר אלא מהיבט אחד: בין האבות המייסדים של תנועת העבודה היו לתוכנית תומכים. אך גם מתנגדים מובהקים. הבולט ביניהם היה ארלוזורוב, שנאבק עם מפלגתו לגיבוש תוכנית פיתוח ארצית, הכוללת גם את הסקטור הערבי. על פי מהותה תוכנית זו מנוגדת לטראנספר משום שהיא מחזקת את זיקת הפלאח לאדמתו. הרי אותה אדמה היא ומחכה, כביכול, לגאולה. ואמנם, ארלוזורוב הקים לעצמו יריבים רבי־עוצמה בביתו שלה, ובראשם דוד בן־גוריון.

● הסוג השלישי של תגובות, הן הצעות אלטרנטיביות להתמודדות עם ה„איום הדמוגרפי". אותו רואים מבקרי זאבי עין בעין עם בעל ההצעה. תמצית האיום הוא מספר התינוקות שיזכו לחיים ארוכים בקרב ערביי ארץ־ישראל. ובעוד זאבי מבקש תקנה על־ידי הזזת הערבים לבצע מצוות פרו־ורבו בחוץ לארץ, סבורים יריביו כי מוטב להסתלק משטחים מאוכלסים בנוכרים. עמוס עוז, למשל, מציע לתת להם „גט כריתות", משום שאין הפלשתינים ראויים לבוא בקהל עמי תרבות. ההבדל בין שני הפתרונות אינו מבוטל, אך גם לא יסודי. הן זאבי והן החולקים עליו שותפים למגמת ההפרדה בין העמים, ושבויים בדפוס של חשיבה לאומית מתבדלת.

מה שחסר בתגובות עד כה הוא עיון במשמעותה של הציפייה לדילול האוכלוסיה הערבית על ידי המדיניות המעשית של ישראל בשטחים שנכבשו לפני עשרים שנה. עיון זה עשוי להבהיר, אם יש קירבה בין מהלכי המדיניות לבין בעל ההצעה, ואם לאו — האם קרובים הם למבקריו.

דילמה בשטחים המוחזקים

משכוננה ממשלת ישראל את שלטונה בשטחים הכבושים, ב־1967, היא ניצבה בפני דילמה: על־פי איזה עקרונות לנהל את חיי היום־יום (שירותים, תעסוקה, תשתית ומשק) לניהול הכלכלי בתנאי כיבוש יש השלכה ישירה על הביטחון, על מדיניות החוץ ובראש וראשונה על המבנה הדמוגראפי של האוכלוסיה הכבושה. אם כי עתידן המדיני של הגדה המערבית ורצועת עזה היה שנוי במחלוקת — הסכימו גם מתנגדי הסיפוח בממשלה, שאין לסגת ללא הסכם מדיני תכנאי. על יסוד הסכמה רחבה להמשך הממשל הצבאי ניתן היה לבחור בין שתי דרכים. האחת: להקפיד ביד ברזל על ביטחון וסדר, אך להימנע מהתערבות בעניינים אזרחיים. הדרך השנייה שנשקלה היתה לנצל את ההזדמנות הראשונה שניתנה ליהודים בארץ־ישראל לעמוד אל מול הערבים החיים כה ללא מעורבות של שלטון זר — ולעצב באופן תכליתי את סדרי החיים כך, שיהיה לפלשתינים עצמם אינטרס בהמשך השותפות בארץ־ישראל בכל הסכם מדיני שיושג.

ויכוחים, שנתלקחו בכל זרועות הממשל במעורבות בענייני השטחים (ורק הדים קלושים ממנו חדרו לתקשורת הציבורית), היו נימוקים כבדי משקל לכאן ולכאן — ובסופו של דבר הכריע השיקול הדמוגרפי, וזה עיקרו: ככל שתדולל האוכלוסיה הפלשתינית בשטחי הכיבוש כן ייקל פתרון בעיות הביטחון — בין שיסופחו השטחים לישראל ובין שיוחזרו לשלטון ערבי. על כן, כל יוזמה ישראלית לפיתוח כלכלי בשטחים, שיפור רמת החיים, ובעיקר: לשיקום עשרות אלפי הפליטים שבמחנות, תהיה לרועץ ליוזמה. שיפור תנאי התעסוקה בשטחים המוחזקים יפעל נגד מגמת ההגירה שאפיינה את הגדה המערבית בתקופת השלטון הירדני.

גשרים פתוחים לעזיבה

האיש שהטביע חותמו על חיי היום־יום בשטחים המוחזקים בראשית התקופה היה שר הביטחון דאז, משה דיין. תפיסתו, ללא כחל ושרק, היתה: שטחים שבהם נצליח להיפטר מהאוכלוסיה ערבית יש לספח, ואילו מאזורים מאוכלסים יש להסתלק — עד להזדמנות הבאה. לפי עיקרון זה גורשה האוכלוסיה המוסלמית מגזרה לכינרת והרמה הסורית, מאיזור לטרון ומרצועת הכפרים מבקעה אלי יריחו ועד קלקיליה. הפסקת תהליך [...] על־ידי התערבות הממשלה הביא לגיבוי הטקטיקה. מדיניות הגשרים הפתוחים לירדן והימנעות מייזום תעסוקה [...] כלכלית עשויים היו לעודד הגירה [...] גם רצועת עזה נפתחה, ומנו קצינים [...] — הידוע ביניהם הוא שלמה בן [...] — שסייעו למעוניינים לחצות את הירדן, הסיוע היה בהסעות ובכסף לסידור ראשוני בירדן. החברה הישראלית סלדה מהברוטאליות שבגירוש, אך אין זה מפתיע כלל שראתה במדיניות אי־ההתערבות ובגשרים הפתוחים מדיניות נאורה וליבראלית. ייתכן שרק מעטים היו משנים דעתם אילו ידעו, שהדו"ח הראשון שראש הממשלה אשכול מבקש אל שולחנו מדי בוקר הוא מספר העוברים מזרחה, ושמדיניות עידוד ההגירה נחשבה כאחד ההישגים בדו"ח השנתי הראשון של המימשל הצבאי בשטחים.

הדו"ח הסודי של ברונו

בממשלת ישראל היתה גם תפיסה אחרת, שלא הגיעה לעמדת הכרעה. מודל הכיבוש הנאור לפי תפיסה זו היה הכיבוש האמריקני של גרמניה ויפאן אחרי תבוסתן במלחמת העולם השנייה. (המדיניות האמריקנית בשתי ארצות אלה היתה עקירת היסודות המיליטריסטיים ביד חזקה ושיקום כלכלי

משה דיין — הישגים בעידוד ההגירה

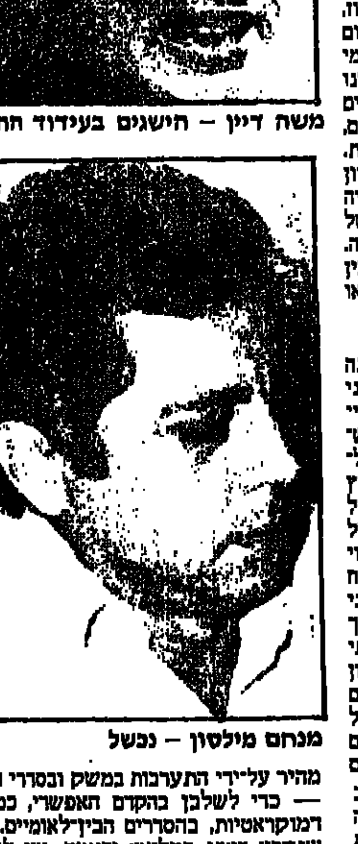

מנחם מילסון — נכשל

מהיר על־ידי התערבות במשק ובסדרי החברה — כדי לשלבן בהקדם האפשרי, כמדינות דמוקראטיות, בהסדרים הבין־לאומיים. היעד שנקבע הושג במלואו: ובאמת, אין לשתיים אינטרס לגרור את העולם למלחמה נוספת). השר היחיד שנתן ביטוי פומבי לתפיסה בלתי־פופולארית זו (גם במפלגתו שלו) היה שר השיכון, מרדכי בנטוב. אך היו לו שותפים סמויים, או סמויים למחצה (כיגאל אלון, למשל). השמאל ראה בכל מדיניות שיקום מסווה למגמות סיפוח, ואילו הימין, להוציא את שמואל תמיר, התנגד לשיקום הפל' כיוון שקיווה לראותם חוצים את הירדן. מצד מדינות ידידותיות, ובעיקר מצד א[רה"ב] היה עידוד, ואפילו לחץ על ישראל ללכת בדרך זו. הובטח מימון נוח למפעלי שיקום ופיתוח בשטחים המוחזקים — ובלבד שישראל תיזום, או לפחות תתיר, שיקום הפליטים הערבים בשטחים. ההתנגדות של דיין ותומכיו היתה נחרצת. הם צפו, ובצדק, שפעולת שיקום ויצירת מקורות תעסוקה בשטחים תפסיק את תהליך ההגירה מהשטחים ותגביר את הלחץ של פלשתינים גולים לחזור. בשלב מסוים הכריע דיין בעד היתר לפועלים מהשטחים לעבוד בישראל. למקורביו הסביר שזהו פתרון ביניים מועדף: בבוא יום מיתון בישראל, ייפלטו פועלים אלה ראשונים ממעגל העבודה ולא יהיה להם מנוס אלא לחפש פרנסה ממזרח לירדן.

בשנה הראשונה לכיבוש התגייסו כמה אנשי אקדמיה בולטים בתחום הכלכלה, המזרחנות והסוציולוגיה כדי לסייע לממשלה לגבש מדיניות קונסטרוקטיבית בשטחים. אחד הצוותים, בראשותו של פרופסור מיכאל ברונו, הגיש דו"ח על האפשרויות לצמיחה כלכלית. היה זה דו"ח סודי, שעותקיו הוחזקו בכספת של ראש הממשלה. והעיון בו נמנע אפילו מהשרים (כך סיפר לי בנטוב באחת משיחותינו בנושא). הקוריוז הוא, שמחברי הדו"ח, כדי לעשותו קביל, הבטיחו כי לפי חישוביהם תהליך ההגירה מהשטחים לא ייפסק. המדיניות הקונסטרוקטיבית נדחתה. הקו המנחה למדיניות האזרחית כונה „מדיניות הקו האדום" ופירושה היה למנוע הידרדרות במצב התעסוקה לרמה שלפני הכיבוש, כדי לא להחריף את המרי, אך להימנע מיצירת מקורות תעסוקה, מן הסיבה שהוסברה לעיל.

טרור כלפי פנים

מבלי לנסות אפילו להקיף ברשימה קצרה את כל הסבך שגרמה מדיניות אי־ההתערבות (שממילא היתה צורה מובהקת של התערבות בדפוס מסוים), יצוין רק שבין הציפיות לבין המציאות נותר פער רב. ההכנסות מעבודה בישראל וממזרח לירדן הביאו לשגשוג, שגשוג, שפרופסור ברונו הגדיר אותו, במאמר שנכתב שנים אחדות לאחר הדו"ח שהגיש, בשם שגשוג ללא פיתוח, כלומר, שגשוג כוזב. שנות הממשל הישראלי לא יצרו תשתית לשיתוף פעולה בעתיד, אלא הרבו מרירות ומרי. שיתוף הפעולה נמנע, אף על פי שרובה של האוכלוסיה הערבית רצה בו. אלא שלפי הנורמות הישראליות, מימין ומשמאל — שיתוף פעולה הוא מעשה בזוי, ונקלים הם הנוטלים בו חלק. מדיניות אי־ההתערבות אישרה טרור כלפי פנים, בצורת בחירות יש ערים. לחולמים על טראנספר באמצעות קטאסטרופה היה עניין בשלטון אש"ף על האוכלוסיה המקומית.

בעשרים שנות המימשל הצבאי הישראלי בשטחים היתה רק תקופה קצרה בה נוהלה מדיניות לפי עקרונות שונים מאלו שקבע דיין, זו היתה התקופה בה עמד פרופסור מנחם מילסון בראש המינהל האזרחי בגדה. בתקופה זו נעשה נסיון לעצב מדיניות כלכלית שתצמיח מנהיגות פוליטית מסוג חדש, ותכשיר את הקרקע להסדר מדיני. יהיו דפוסיו של ההסדר אשר יהיו — שוב לא תהיינה מחיצות בלתי־עבירות בתחומי ארץ־ישראל (כלומר, תישמר האחדות הכלכלית לפי דפוסים של שוק משותף למדינות ריבוניות). אמנם, נוסחה זו נקבעה על־ידי אבא אבן, עוד בהיותו שר החוץ בממשלת אשכול — אולם מילסון, שניסה להגשימה בחלל ריק, נכשל. המחנה היוני ראה בו „קאפו אקדמי", כלשון הזהב של אחד הפובליציסטים, מפני שקיבל את המינוי מאריאל שרון. ואילו שרון הבין רק בצורה מטושטשת ומוגבלת (כלומר, כמידת יכולתו) את האלטרנטיבה שהציע מילסון למדיניות עידוד ההגירה של דיין. הוא נמנע מלתת לו את הגיבוי ההכרחי והתקציבים הדרושים — כאשר חש לאן נושבת הרוח.

פתרון דרמאטי

ברור, איפוא, שכל ממשלות ישראל מקיימות הלכה למעשה את מדיניות הטראנספר במציאות היום־יומית בשטחים. אם הנסיבות הבין־לאומיות היו מתירות זאת, היתה הממשלה עצמה פועלת ביתר מרץ לעידוד ההגירה. אילו הנסיבות הפנימיות היו מתירות זאת היו מצדדי התוכנית האלטרנטיבית לשיקום פליטים ויצירת מקורות תעסוקה בשטחים פועלים בגלוי לייבוש ביצות סוציאליות מן הסוג של דהיישה ומחנות הפליטים האחרים, שעצם קיומם בשנה העשרים לשלטון ישראל — מעיד יותר מכל על אופיו וכוונותיו של שלטון זה.

תמיהה היא, על כן, מה ראה רחבעם זאבי להעלות בפומבי נושא המטופל בצנעה על פי עקרונותיו, ועל פי המסורת של תנועת העבודה? נראה שממריצה אותו כוונתו להשתלב במפלגתה של גאולה כהן, התחייה, המבקשת בעניין זה קיצורי דרך. בדיוק מסיבה זו פרש מהתחייה אחד ממייסדיה, איש מפא"י ורפ"י לשעבר, צבי שילוח. התחייה — טען שילוח במאמר שכתב לפני זמן מה — „עושה רוח" בתביעותיה המאקסימליסטיות „בעוד שעכשיו המדיניות הציונית הנכונה היא שוב זו של תנועת העבודה מלפני קום המדינה. עוד דונם ועוד עז וכשהמאזן הדמוגראפי ישתנה באורח משמעותי, יקרה מה שקרה בשנות הארבעים — — — מלחמה שכפו עלינו הערבים נתנה לנו מדינה יהודית ב־90 אחוז של אוכלוסייתה. יתכן שגם (עתה) השאלה הדמוגראפית תיפתר על־ידי מעשה דרמאטי, פוליטי או צבאי, שהקיצונים הערבים מובילים אליו."

מה ששילוח אינו מגלה בהזדמנות זו, אך עשה זאת בשעות אחרות של גילוי לב, הוא שגם בשנות הארבעים סייעו קיצונים יהודים להתחזקות בני מינם הערבים, ממש כמו שהיום עושים זאת הפרובוקטורים מהתחייה וגוש־אמונים. ממש כאז, סומכים מנהיגי תנועות אלו על הקיצונים הערבים שיגדישו את סאת היסורים בטרור עיוור ויביאו את כלל הציבור היהודי למלחמת אין־ברירה, שסופה טראנספר ערבי בפועל. על־פי תורה שבעל־פה, מסבירים משה לווינגר וחנן פורת שהם הקאטאליזטורים לתהליך זה. רחבעם זאבי התנדב להיות להם לפה.

הקולות אינם מובטחים

לפני כשלושה חודשים הציעו רשות שמורות הטבע ומשרד החקלאות למועצה המקומית בית ג'אן פתרונות לכל הבעיות שהועלו ע"י המועצה. פתרונות אלה כללו הסרת ההגבלות לעיבוד האדמות החקלאיות שבתחום השמורה, הוספת שטח בינוי לכפר, שיאפשר בין השאר בניית שיכון לחיילים משוחררים ובית־ספר, והחלפת קרקעות מרוחקים, דונם תמורת דונם. ההצעות התקבלו תחילה ע"י ראש המועצה ואח"כ נדחו על־ידו, מסיבות שנחשפו בעת השתוללות חלקן מתושבי בית ג'אן בשמורת הר מירון. במהלך ההשתוללות נשמעו קריאות אנטי־יהודיות נוסח „אטבח אל יהוד", גם מפי אנשים שלבשו מדי צה"ל. מאורעות כאלה אירעו בארץ לאחרונה בשנות המרד הערבי (1936־1938) וכך נחשף אופיו הלאומי של המאבק של חלק מתושבי בית ג'אן. למרבה הצער, השלטונות משלים את עצמם שהיריקות בפנים אינן אלא גשם, ללא ספק בגלל הבחירות הקרובות. אוזלת היד של השלטונות ועליבות המשטרה בולטים שבעתיים על רקע המשך הפרת החוק — ההתנחלות הבלתי חוקית הוקמה מחדש והיא גדולה משהיתה, והפגיעות בשמורה נמשכות, לרבות פריצת דרך בתי חלקות וכריתת עצים עתיקים.

כתגמול על ההשתוללות, תקיפת המשטרה והחבלות בשמורה קיבלו הפורעים מסגן ראש הממשלה שמעון פרס את כל מבוקשם: הבטחה שהאדמות הפרטיות בשמורה תוצאנה אל מחוץ לתחום השמורה. להבטחה זו משמעות חמורה, ביותר לגבי שמירת הטבע בישראל, כי בשמורות רבות יש חלקות פרטיות — בשמורת הכרמל, למשל, יש 30,000 דונם אדמות פרטיות, רובן של יהודים. לעומת זאת, תושבי בית ג'אן מעבדים את אדמותיהם כאין מפריע זה שנים.

המסקנות המתבקשות מהתנהגותו של שמעון פרס הן, כי האלימות משתלמת. אם חושב מר פרס כי קולות המתפרעים מובטחים לו, הוא טועה — קולות אלה יימסרו בלאו הכי למפלגות קיצוניות. לעומת זה, הוא יכול להיות בטוח כי קולותיהם של עשרות אלפי חובבי טבע בארץ לא יינתנו למי שתומך במפירי החוק ומוכר את שמורות הטבע בעבור קולות מפוקפקים.

פרופ. ה. מנדלסון, פרופ. אמוץ זהבי,
פרופ. יורם יום־טוב, אוניברסיטת ת"א;
פרופ. י.ל.ורנר, האוניברסיטה העברית;
פרופ. א. נבו, אוניברסיטת חיפה;
פרופ. יאיר אחיטוב,
אוניברסיטת בר־אילן;
ד"ר צ. אברמסקי, אוניברסיטת בן־גוריון

האדמה והמדינה

החדשות בקול ישראל (8.7.87) המחישו את המציאות העגומה והמושגים ההפוכים הובילו אל המציאות הזאת:

— „מאות תושבי בית ג'אן בילו את הלילה בשמורה, פרצו דרך, הובילו לשם אוהלים וגנרטור".

— „עזובה ביישובי הצפון: ישובי העימות מתרוקנים מתושביהם." אינני נכנס לשאלת החוקיות של פעולות אנשי בית־ג'אן. החוק נעשה ע"י בני אדם, לטובת בני אדם, ולא על חשבונם. הם נצמדים לאדמתם — והחוק נגדם. אנשי היישובים עוזבים — כי המדינה הפקירה אותם. הם עדה למודת סבל, אבל למדו להיצמד אל האדמה — המדינה התאמצה להפוך אותם לאוייבי ואולי הצלחנו. אנשי היישובים בצפון, למודי סבל ותלאות, למדו לחיות על האדמה — והמדינה גרמה את עקירתם.

בני אחרי, גבעת עוז

דרך כוכב

עוד על הכתבה של שבע פרידמן וחברותיה.

אכן דרך כוכב בשמי מפ"ם. הצרה היא, שהמטאורים האלה מטבעם דועכים מהר מדי. אינני יודע אם שבע פרידמן קיבלה יפוי כוח מהמזכ"ל אלעזר גרנות לדבר בשם מפ"ם עם אנשי אש"ף, וודאי שלא לפסול את נפתלי פדמשה, שנאבק עשרות שנים בנאמנות ובכבוד כנציג בכיר מטעם מפ"ם במוסדות נבחרים שונים.

מי אתן, שבע פרידמן וחברותיך, כי תטיפו לנו מוסר — האם הזמיתן כבר את מקומכן במפ"ם, האם הוכחת את נאמנותכם בפעילות יום־יומית?

דור טל, מרחביה

תנו למשטרה לעבוד

משטרת ישראל ידעה בשנות קיומה להיות גוף אובייקטיבי וניטרלי, בבואה לקיים את הסדר הציבורי ולאכוף את החוק במדינת ישראל. המשטרה מבוקרת באופן קבוע על־ידי בתי המשפט, מבקר המדינה ושאר כלי הבקרה הנהוגים במדינה והיא מבצעת את תפקידיה בתנאים קשים למדי בכל ימות השנה.

מאחר שאנו עומדים בתקופה רגישה, של תכונה לקראת בחירות אפשריות, מתלוות נעימות צורמות מאישים שונים, הטופלים על המשטרה כולה מעשים שנודף מהם ריח של איפה ואיפה ושל עיוותי דין.

אנו קוראים לכל המפלגות שלא לערב את המשטרה במאבקים פוליטיים ולאפשר לה למלא גם בעתיד את תפקידיה ביושר, באמונה ובהחלטיות למען העם והמדינה, כפי שידעה לעשות בעבר.

המועצה הציבורית לרווחת השוטרים והסוהרים

קרתני ומגוחך

בהקשר לנסיעת משלחת ישראל להונגריה הופיעה ב„על המשמר" (6.7) ידיעה מעניינת. לפיה כפר מסריק גינה בשיחת קיבוץ את נסיעתה של חברת הקיבוץ שלומית מושקוביץ.

נראה שצעדה העצמאי של שלומית עורר בקיבוצה רפלקסים מימים רחוקים, עת ה„קולקטיביות הרעיונית" היתה עדיין מטבע יחודי העובר לסוחר. היום, כידוע, התפלגות הדעות בקיבוצים, גם של הקבה"א, היא רחבה. גינוי „כולל לחברים שדעותיהם ופעילותם הפוליטית חורגות מן הרוב, אבל אינן מכוונות לריקמת הקיבוץ פנימה, הוא כשלעצמו תופעה חריגה.

לא שמעתי, למשל, שלמצביעי „התחייה" בבחירות לכנסת (והיו כאלה בקיבוצים שונים) ערכו משפטים רומים. נוהג כזה, היום, הוא בעיני קרתני ומגוחך.

יוסף שטוקהמר, משמר העמק

מה משותף

שאלה: מה משותף לשר החוץ שמעון פרס ולהבדיל אלף אלפי הבדלות לנשיא אוסטריה, קורט ואלדהיים?

תשובה: האופציה הירדנית והוועידה הבינלאומית...

עוזר ארגמן, חניתה

היה אבוקדו?

ביום רביעי, 10.6, שעה 8.30 בטיסת „אל על" מנתב"ג לליסבון, נחת המטוס במארסיי לשם תידלוק ופריקת מטען — תוצרת חקלאית מישראל. כמקרה הזדמנתי לכבש המטוס והייתי עד ראייה לדבר שקסם אותי: מבטן המטוס הורדו קרטונים של תוצרת. הקרטונים, ברובם, היו פתוחים ובכל קרטון חסרה כמות פרי, כמעט מחצית התכולה. לא יכולתי להבחין בסוג תוצרת, אבל מאחר שזיהיתי את הכתובת „כרמל" אני כמעט בטוח שהיה זה אבוקדו.

האם חקלאי מדינת ישראל ראויים לצורת טיפול כזאת, בתוצרתם — היכן הפיקוח בזמן ההטענה בארץ?

חיים לבנה, מסילות

במקום להרוס — להניח זר

תמהני, כיצד חה"כ גאולה כהן ודב שילנסקי אינם מתביישים לדרוש הריסת המצבה לזכרם של קרבנות סאברה ושאתילה, שהוקמה על הר הבית. בבתי־כנסת רבים הוקמו מצבות לזכרם של יהודים שנרצחו. מדוע, אם כן, אין הערבים זכאים להקים, במקום הקדוש להם, מצבה לאחיהם שנטבחו באכזריות?

בעוד מספר חודשים ימלאו חמש שנים לטבח סאברה ושאתילה. מן הראוי, כי ביום השנה לטבח יתייצב נציג רשמי של ממשלת ישראל ויניח זר פרחים על המצבה. בכך תבוא לידי ביטוי שאיפתם של אזרחי ישראל לשלום בין ישראלים ופלשתינים ולבוא הקץ על שפיכות הדמים.

מיכאל קורש, תל־אביב

עכשיו גם במוצאי־שבת

תהליך ההקצנה הדתית המתרחש לנגד עינינו בנתיבות, אינו מתמיה ואין בו חידוש או שינוי עמדות. להקצנה הדתית יש אך ורק כיוון אחד — קדימה. עוד נגיסה, עוד מלקות, עוד כיבוש. אף פעם לא נסיגה, אף פעם לא ויתור.

עד כה היינו מורגלים ב„קדושת ערב שבת". משראו שאילפו אותנו, החלו להשתלט גם על מוצאי השבת. על מנת למנוע ויכוח מיותר, העלול להרחיק מהם הישגם, מעלים הם הסבר „הגיוני": „אנחנו לא רוצים לגרום לירדנה אריזי לחטוא באמצעות גוף ציבורי". ואנחנו, בולעים את ההסבר כבלוע הדג את הפתיון.

תושבי נתיבות, כמו גם תושבי ישובים אחרים, יאכלו את אשר יזרעו. אם אכן חפצים הם להחטל כל תרבות ביישובם — שיילכו בדרך רבותיהם ושיבושם להם. אולם, אם בתרבות ובנאורות הם חפצים — שיקומו ויקחו זאת בכוח, בשכל, ואל יפחידום איש בחרמות נוסח ימי הביניים.

דורון קפלן, תל אביב

תורכיה גברה על ישראל 68:73 באוניברסיאדה

כווית לא הופיעה — היום נגד אינדונזיה...

שרות „על־המשמר"

זאגרב. — נבחרת הכדורעף של כווית לא התייצבה אתמול נגד ישראל בטורניר האוניברסיאדה, בית 17"25. השופט השבדי והכדורעפנים הישראלים ציפו במגרש אבל הכוויתים לא טרחו כלל להודיע על אי בואם.

היום עומדת ישראל להתמודד עם אינדונזיה. גם לגבי משחק זה קיים ספק גדול, אם־כי אמש נמסר שהאינדונזים בכל זאת ישחקו.

בטורניר הכדורסל (בית 16"9) גברה תורכיה על ישראל — 68:73.

במשחק כדורסל דרמטי גברה ארה"ב על ספרד — 82:83, כשטרדי לואיס ניצל השניות האחרונות שני כדורי־עונשין.

הבלגית למפרד הפתיעה — מדליית זהב רביעית ללונג

השחיינית נעמי לונג מרומניה הוכיחה עליונות מוחלטת במשחה 400 מטר מעורב באוניברסיאדה בזאגרב, בשקבעה זמן של 4:42.86 דקות, והקדימה בשמונה שניות את בת־ארצה אנטה פאטראסקו ובי־10 שניות את האמריקנית ג'ינגלה בום. לונג צברה 4 מדליות־זהב.

הפתעה חוללה הבלגית אינגריד למפרד שניצחה ב־200 חזה — 2:31.09 דק', מנואלה דאלהוואלה מאיטליה — 2:31.75 ולאריסה מורהה מבריה"מ — 2:32.87 דק'.

החיפאני ראייצ'י סוווקי ניצח ב־200 מטר גב, בזמן של 2:02.98 דקות, לפני ההונגרי זולטאן באלאז'טי — 2:03.95 דקות.

אנטה פאטראסקו מרומניה הגיעה ראשונה ב־200 גב — 2:13.06 דק', לפני יולאנדה הה־דובר מהולנד — 2:17.08 וג'ניפר שאון מארה"ב — 2:17.20 דק'.

הרומניה לונג ניצחה גם ב־200 מטר חופשי, בזמן של 2:00.89 דקות, לפני האמריקנית מיצי קרמר — 2:01.84 והאיטלקיה סילביה פרסי — 2:03.68 דקות.

האוסטרלי רוברט וודהאוז הגיע ראשון ב־400 מטר מעורב אישי, בזמן של 4:22.90 דקות, לפני הסובייטי סרגיי מארייניוק — 4:25.77 דקות והאמריקני שאו ראולנר — 4:26.23 דקות.

במשחה שליחים לבנים 100x4 חופשי ניצחה ארה"ב — 3:23.56 דק', לפני הולנד — 3:24.02 ומערב־גרמניה 3:26.008 דק'.

בהתעמלות זכו הסובייטים בשלוש מדליות זהב, לעומת אחת של סין.

בריה"מ לפני רומניה

בריה"מ מוליכה באוניברסיאדה בזאגרב. עד אתמול נטלה 10 מדליות זהב, 9 כסף ו־7 ארד, לפני רומניה 6"5"4, הונגריה 4"2"3, ארה"ב 3"7"6, איטליה 2"4"3, סין 3"2"6, הולנד 2"3"5 ויפאן 1"1"2.

● האלופה ומחזיקת־גביע הנשים בכדורסל, אליצור תל־אביב, התחימה בשורותיה את שחקניות מכבי דרום / רמת־חן, רויטל ביטון וסיגל גורס. לפני מספר שבועות החתימו ראשי הקבוצה את סנא פרח מהפועל גלבוע.

אמריקני ניצח בקטע ה־12

מנצח דייוויס פיני

רוכב האופניים האמריקני, דייוויס פיני, ניצח בקטע ה־12 בטור־דה־פראנס, למרחק 228 ק"מ, בקבעו זמן של חמש שעות ו־46:21 דקות.

כל עשרת הרוכבים הראשונים סיימו באותו זמן.

את „החולצה הצהובה" ממשיך ללבוש הצרפתי מארסיאל גאייאן, עם 22 שניות יתרון על בן־ארצו, שארל מוטה.

שון קלי נפצע ופרש

רוכב האופניים האירי שון קלי פרש מה„טור" לאחר שנפצע בזרועו השמאלית בקטע ה־12, מבריב לבורדו.

קלי הפסיק, לפי עצת הרופא, לאחר שסבל כאבים. ביש־מזל פוקד את הרוכב האירי המצויין. גם אשתקד החמיץ את ה„טור" בגלל בעיות בברכו, והשנה נאלץ לפרוש מה„טור" בספרד, בו הוליך, לאחר שסבל ממיחושים בגבו.

כדורגלנים ממררים בבכי ליוו את אבי רן בדרכו האחרונה

מאת יוסף גלזר

למעלה מרבבה ליוותה אתמול את שוער מכבי חיפה והנבחרת הלאומית בכדורגל, אבי רן, בדרכו האחרונה, הן בעצרת־האבל באיצטדיון העירוני בקרית־אליעזר והן בבית־העלמין בכפר־סמיר.

דומה היה כי כל הכדורגל הישראלי נפרד מהשוער שניספה בשבת בכנרת. היו שם כדורגלנים מכל רחבי הארץ, בהם רבים מחבריו בנבחרת ישראל; כל ראשי ההתאחדות לכדורגל; רבים מבכירי המאמנים והשופטים; אישי ציבור, ובעיקר „עמך", שהעריצו את המנוח.

עצרת־האבל אורגנה למופת. במרכז איצטדיון קרית־אליעזר הוצבה במה עטופת שחורים, ועליה ארונו של השוער, מכוסה בדגל הלאום. שישה מכדורגלני הנוער של מכבי חיפה, בתלבושת ירוקה, היוו משמר כבוד. מצידו האחד של הארון ישבו בני משפחת רן, ומהצד השני — אורחי הכבוד וכדורגלני מכבי חיפה.

האוטובוסים לא הספיקו

רבים מהכדורגלנים התמוטטו במהלך הטקס, בהם זאהי ארמלי, שלום לוי, ציון מרילי וניר קלינגר. גם המאמן שלמה שרף והיו"ר לשעבר, צבי וייצנר, נזקקו לעזרה.

מול יציעים עמוסים ברבבת צופים דוממת והמומה נשאו דברים לזכרו של רן: יו"ר אגודת מכבי חיפה, דניאל אמנין; יו"ר ההתאחדות לכדורגל, שאול סוירין, סגן יו"ר הוועד האולימפי ומכבי ישראל, עזריקם מילצ'ן; ראש העיר אריה גוראל; נציג הכנסת, ח"כ שבח וייס ונציג הכדורגלנים, ציון מרילי, שדבריו לוו בבכי מהיציעים.

כל הדוברים הרגישו לא רק את יכולתו הנפלאה של רן בין הקורות אלא את אישיותו המיוחדת ואופיו החביב שהפכוהו אהוב על כולם.

רבים מהאורחים התקשו לכבוש את בכיים, כמו המאמן הלאומי לשעבר, יוסף מירמוביץ; מאמנים בעבר חיים לוין, יצחק ויסוקר וג'ונו הדרי, וכן גם כדורגלנים כמו אלי דריקס, אלי כהן, משה סיני, אורי מלמיליאן, שלום תקווה ורבים אחרים.

עשרות האוטובוסים שהמתינו למסע ההלויה התקשו לפלס דרכם מאחר שמאות צבאו עליהם והתברר כי מספרם הרב לא ענה על הדרישה. אוהדים ניתלו על חלונות וגגות האוטובוסים כדי להגיע לבית־העלמין. פקקי־תנועה ענקיים נוצרו במבואותיה של חיפה, ומילאו למעשה כל פינה אפשרית בבית־העלמין — חזיון שהמקום לא ידע מעולם.

עשרות זרי־פרחים

לאחר תפילה ואמירת „קדיש" ע"י האב משה רן הונחו עשרות זרי־פרחים, בהם של שר החינוך והתרבות, מנהל רשות הספורט, צה"ל, ההתאחדות לכדורגל, שחקני נבחרת ישראל, מכבי ישראל, עשרות קבוצות כדורגל מכל הליגות, כדורגלנים, מאמנים, חוגי אוהדים מכל הארץ ורבים אחרים.

ברחובי העיר חיפה נראו אלפים ממררים בבכי. כל העתונים נחטפו עם שחר. מקומות הריכוז של האוהדים נסגרו לאות אבל. באחת החנויות הוצבה תמונת ענק צבעונית של אבי רן, ובכל שעות היום התגודדו עוברים ושבים.

מכבי חיפה ביטלה השבוע את כל פעילויותיה.

ישיבת אבל של התאחדות

הנהלת ההתאחדות לכדורגל תקיים היום ב־1.30 בצהריים ישיבת אבל במשרדיה, לזכרו של שוער נבחרת ישראל, אבי רן, בהשתתפות שחקני נבחרת ישראל.

תנחומי ההסתדרות למשפחת רן

מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, שיגר אתמול מברק תנחומים והשתתפות בצער ותנחומים על מותו של אבי רן למשפחתו ולמכבי חיפה.

במברקו של קיסר נאמר [illegible]: „במותו הטראגי של [illegible] היקר אבדנו את אחד מהספורטאים המוכשרים [illegible] מחונן וצעיר מבטיח שנדמו באסון כבד".

בוכום גברה 0:1 על בני־יהודה באינטרטוטו

● כדורגל

שרות „על המשמר"

בוכום — שער שהבקיע הגרמני תומאס האס, בדקה ה־60, זיכה אתמול את בוכום בנצחון ביתי על בני־יהודה ת"א — 0:1, במשחק במסגרת האינטרטוטו שלא התעלה.

כדורגלני בני־יהודה היו יריב שקול ואף ניתנו להם הזדמנויות הבקעה בשתי המחציות שלא נוצלו.

הגרמנים לא הרשימו. הם התנהלו בעצלתיים והגנת בני־יהודה, בראשות החבלם אושר בן־טובים, הדפה את התקפות בוכום.

בשורות בני־יהודה ערך הופעת בכורה ברוך ממן, שעבר לקבוצה ממכבי חיפה.

כדורגלני בני־יהודה ענדו סרטים שחורים לאות אבל על מותו הטראגי של השוער אבי רן. במחצית הראשונה הפסיק השופט הגרמני את המשחק לעמידת־אבל.

טבלת הבית

.1	ברונדבי	8	1"10	6
.2	בית"ר ים	5	7"3	5
.3	בוכום	3	2"3	4
.4	בני־יהודה	5	9"3	1

מאמן בני־יהודה ת"א, דוד שוויצר, אמר בסיום המשחק: „אני מרוצה מיכולת השחקנים אך מאוכזב מההחמצות הרבות".

בבני־יהודה הופיעה בהרכב: אסייג, סלמן (מנצור), בן־טובים, פרי, עלו, מלחי, רמי לוי, אייל חיים, ממן, אייזנברג, גורדנה (שירזי).

רלף קליין נשאר באונייה...

מאמנה של קבוצת מכבי ת"א בכדורסל בעונה הבאה, רלף קליין, שהגיע אתמול לנמל אשדוד, נשאר באונייה בגלל השביתה.

רק לאחר מאמצים הצליחו רעייתו ובתו לרדת, בעוד שהמאמן נשאר לשמור על האוטו שהביא מגרמניה.

שחייני ישראל הוסיפו שמונה מדליות בדארמשטאדט

שרות „על־המשמר"

שחייני ישראל הוסיפו אתמול, ביום השלישי בתחרויות הבין־לאומיות בעיר הגרמנית דארמשטאדט מדליות זהב, ארבע כסף ושלוש ארד. בסיכום הנקודות לשחיינים בגילאי 17, בנים ובנות, זכו הישראלים במקום הראשון, לפני קנדה ודרום־מערב אוסטרליה.

אליאב טל זכה אתמול במדליית זהב, בגילאי 15, כשניצח ב־100 גב — 1:03.11 דק'.

במדליות כסף זכו זוהר גלילי בבוגרים, ב־100 גב — 1:01.14 דק';

● שחייה

ערן דורון ב־200 חזה, גילאי 15 — 2:37.30 דק'; יואב בזיק ב־50 חופשי, גילאי 16 — 26.41; ואורית קומן ב־100 פרפר, גילאי 16 — 1:07.33 דק'.

במדליות ארד זכו גלעד [illegible] ב־200 חזה, גילאי 16 — 2:35.63; שגיא שטיינמן ב־200 חזה — 2:29.18 דק' ורמי [illegible] חופשי, גילאי 13 — 2:02.56.

שגב פורת היה שישי ב־[illegible] חופשי — 53.48 שנ'. [illegible] קבע במוקדמות ב־200 פרפר — 2:10.11 דק' (לא שהה בגמר) [illegible] לויט הציבה ב־50 חופשי — 26.62 שנ'.

בסיכום שלושת הימים צברו הישראלים 8 מדליות־זהב, 16 כסף ו־6 ארד.

● בגמר טורניר נשים [illegible], גברה קיטלין [illegible] מארה"ב על בטינה בונגה [illegible] — 6:1, 7:6.

חולון מועמדת להחליף את הפועל חיפה בגביע־קוראץ'

סיכוייה של הפועל חולון להחליף את הפועל חיפה בגביע־קוראץ' בכדורסל גברו אתמול

● כדורסל

לאחר שהתברר שהפועל חיפה מתקשה להשתתף.

איתן חפר, רכז הכדורסל במרכז הפועל, שהה אתמול בחיפה. הוא קיים ישיבות מרתוניות עם כל הגורמים, אך הסתבר שבינתיים אין לקבוצה תקציב.

רק הבוקר יסתבר אם חברה מסחרית תאמץ את הקבוצה החיפנית.

נרמז גם שג'ונתן רלזה, הכדורסלן החיפני המצטיין, יועבר השבוע להפועל ת"א.

איימוס — במו"מ עם הפועל ת"א

קארל איימוס, מי ששיחק בעבר במכבי רמת־גן, נמצא במו"מ מתקדם עם הפועל ת"א. הכדורסלן, השוהה בארץ, ערך אתמול משחק־אימון באולם אוניברסיטת ת"א. הוא גילה יכולת סבירה ואפשר שהחוזה עמו ייחתם עד סוף השבוע.

● ליגה אזורית

בקת־אל־גרבייה — אלופה בקט־רגל

קבוצת בקת־אל־גרבייה זכתה באליפות הקט־רגל [illegible] האזורית במנשה, לפני מאור. בליגה בקט־רגל לבוגרים [illegible] בניצחון מעניה, לפני [illegible] קוטוף ב'.

שאר האלופות: [illegible] להבות־חביבה 2, עין־שמר [illegible] רגל, נערים: 1. ארזים 2. [illegible] קט־רגל, ילדים: 1. עין־שמר [illegible] 2. מעניה, קט־רגל, ותיקים: 1. [illegible] 2. מיסר, קט־רגל, אל־גרבייה: 2. מאור.

נערכו גם משחקים בגביע [illegible]. המנצחות היו: [illegible] עין־שמר [illegible] — להבות־חביבה, נערים [illegible] ילדים — עין־שמר.

אורוגוואי ניצחה 0:1 את צ'ילה בגמר בדרום־אמריקה

קפטן אורוגוואי כבש, הורחק — והניף הגביע

שרות „על המשמר"

קפטן נבחרת הכדורגל של אורוגוואי, בונגורצ'ק, ניצב אמש בבואנוס־איירס במרכז העניינים בגמר אליפות דרום־אמריקה בכדורגל, בה זכתה נבחרת אורוגוואי, לאחר נצחון 0:1 על צ'ילה.

בונגורצ'ק כבש בדקה ה־57 את שער־הנצחון לאורוגוואי; בדקה ה־90 הורחק ע"י השופט, וכעבור כמה דקות נקרא שוב למגרש, הפעם כדי להניף את הגביע הענק ולשכוח מצרות ההרחקה.

נבחרות אורוגוואי וצ'ילה, שבדרך לגמר סילקו את ארגנטינה וברזיל, לא גילו אמש משחק ברמה גבוהה. הדגש הושם על כוח. כשלעתים חרג המשחק מגבולות הטעם הטוב והפך להיות גס.

אורוגוואי, שבעבר זכתה באליפות העולם ובשנים האחרונות לא הרשימה, שיחקה החל מהדקה ה־10 בעשרה שחקנים לאחר הרחקת קשרה. עובדה זו לא הפריעה לה להכתיב את הקצב עד לכיבוש שער הנצחון בדקה ה־57.

השער נכבש לאחר בעיטת־קרן. הדיפה בלתי־מוצלחת של שוער צ'ילה, ובעיטה מדוייקת של בונגורצ'ק.

ממש לפני שריקת־הסיום כשצ'ילה ניסתה להשיג שער שוויון הורחקו עוד שני שחקנים, אחד מכל נבחרת.

מצרים — קניה 1:3

נבחרת הכדורגל של מצרים ניצחה בניירובי את קניה — 1:3 (0:2), בטורניר הקדם־אולימפי באיזור האפריקני.

שאוקי גאריב כבש שני שערים בדקות 5 ו־36.

מצרים העפילה לסיבוב הבא, לאחר שהכניסה גם במשחק הראשון בקהיר 0:4. היא תתמודד עם תוניסיה.

* גורדון מילן, מאמנה החדש של קבוצת בשיקטאש איסטנבול, הגיע לתורכיה והצהיר כי אינו מבטיח שקבוצתו תזכה בתואר האליפות. מילן ניהל בעבר את הקבוצות האנגליות, קובנטרי ולסטר, ושיחק בשורות ליברפול ובנבחרת אנגליה.

● קבוצת הכדורגל צ'סנה היתה לקבוצה השלישית, שעלתה לליגה הראשונה באיטליה, לאחר שניצחה את לצ'ה, במשחק הקובע — 1:2, קרמונה לחצו פיזה ופסקרה.

● טניס

הישג מצויין לטניסאי ויינברג

מאת יצחק אשל

הטניסאי הצעיר אוהד ויינברג זכה אתמול בהישג מצויין כשניצח בגמר הטורניר הבין־לאומי לנוער בטנים בהולנד את השבדי יוהאנסון — 0:6, 6:3, 6:3.

בתחרות השתתפו 64 טניסאים מ־18 מדינות.

היה זה אחד ההישגים הטובים של טניסאי הנוער מישראל.

כתבנו מוסיף שהישגו זה של ויינברג יקדם אותו משמעותית בדירוג העולמי לנוער.

● הטניסאי השבדי קנט קרלסון חולל הפתעה בטורניר בבוסטון כשגבר בחצי־הגמר על אנדרס גומז מאקוודור — 5:7, 6:4, 5:7. קרלסון, המדורג 11 בעולם יתמודד בגמר עם בן־ארצו מאטס וילאנדר, שניצח את מרטין הייטה מארגנטינה — 6:0, 5:7, 6:0.

● הטניסאי הספרדי אמיליו סאנצ'ס, המדורג 16 בעולם, זכה בטורניר בגסטאד, שוייץ, בנצחו במשחק־הגמר את רונאלד אג'נור מהאיטי — 6:2, 6:3, 7:6. לסאנצ'ס הוענק פרס כספי בסך 40 אלף דולאר.

קדמן, מאור, שטרייכמן והנפלד הצטיינו בליגת־הקייץ

מאת אריה גיטלין

קבוצות ספולדינג ופוינט־9 עלו למשחקי־הגמר בטורניר־הקייץ בכדורסל, במחזור שני, שנערך אמש במרכז השרון. בטורניר התגלו כמה שחקנים צעירים ומצטיינים.

במשחק הראשון נזקקה ספולדינג להארכה כדי לגבור על תייטק — 100:108, לאחר 96:96. יואב קדמן, שטרם נרכש ע"י קבוצה כלשהי, קלע 38 נקודות. את שאר הנקודות לספולדינג קלעו: אייל רוזנברג 20; יצחק כהן 13; איתי פייגלין 12; אבנר שם־טוב 9; עידו אשר 8 ואבי וילברמן 8. לתייטק קלעו: אבי מאור 24; הילי זמורה 20; אבי שילר 16; דני וינברג 16; רותם ארליך 8; עדי גורדון 6; משה אברמוב 4; שאול שטיין 4 ושרון דרוקר 2.

במשחק השני גברה פוינט־9 על אמ.פי.ס. — 82:93, לאחר 40:47 במחצית. גדי הנפלד קלע 26 נקודות למנצחים. את השאר השיגו: ניב בוגין 19; יהודה לוי 11; רונן גינזבורג 8; ישראל אלימלך 6; דרור ברדיצ'ב 7; גל קנו 6; אסף כהן 4 ורועי שילצקי 4. לאמ.פי.ס.: רון שטרייכמן 24; חיים ולוטיקמן 16; אחיה מולכו 15; אלון שמר 11; אורן שמר 8; סטיב קפלן 8 וגרי ולובלסקי 2.

משחקי־הגמר בשלב השני יהיו מחרתיים.

המתעמל הסובייטי יורי קורולב מפגין את יכולתו הרבה בתרגילי הטבעות באוניברסיאדה בזאגרב. הוא היה למתעמל הראשון שנטל שלוש מדליות זהב על שלושה מכשירים. תצלום: איי.פי.

● מרכז „הפועל" יערוך במצפה רמון את צעדת „בעקבות הנמר", באיזור בו נראה בשנה האחרונה נמר, שערך גם „ביקורים" אחרים בעיירה, ובתוך כך טרף את דיירי פינת החי בישוב.

תיקון טעות

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא, הופקד שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית מפורטת ומתאר מקומית מס' כס/37/3/ב' 1 ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: תיקון לתכנית כס/37/3 ב' בחלקות: הנ"ל בנושא גודל ומידות, ש.ב.ב. וזכויות בנייה, והמשכה של הודעה מתאריך 24.6.87 הוא כשורה.

עיריית עפולה
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה בקשה להיתר הקלה על־ידי קו בנין צדדי 3.60 מ' במקום 4.0 מ' במקום הבניה: תוספת מגורים בגוש 17768 חלקה 23 [illegible] עפולה.

את ההנמקות להתרה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית, משרד מהנדס העיריה, רחוב יהושע עפולה בשעות קבלת קהל.

אם לא תתקבל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לדיון בועדה מקומית לתכנון ולבניה עפולה והיא תחליט כנדרש.

מ. אפימוור, מ.מ. ראש העיר
יו"ר ועדת משנה של הועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה

עיריית חיפה
משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה, טל. מס' 04"640775 פר—381

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: [illegible] לאשר בנית בנין ברח' הרופא מס' 62 חלקה 3 בגוש 10718 הר־הכרמל.

הבקשה כוללת בקשת שטח בניה למספר מעל למותר.

זכאי לעיין בבקשה כאמור לפיקוח ורישוי על הבניה, בנין העיריה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים: א, ג, ה, בין השעות: 08.00—11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, יכול להגישה בכתב למשרדי הועדה המקומית [illegible] מיום פרסום הבקשה.

[illegible]

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
„שרונים"
רחוב שטמפר 5, נתניה,
טל. 053"336576

הודעה

נמסרת בזה הודעה לציבור בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הוגשה לועדתנו בקשה להרשאת בנית בית מגורים במבנה דו־משפחתי גוש 8014 חלקות 82, 83 מגרש 2003 באבן יהודה בהקלה של עד 3%.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יגיש התנגדותו המנומקת בכתב, לועדה המקומית, לפי הכתובת הנקובה לעיל תוך 14 יום מפרסום הודעה זו.

צבי חרות,
יו"ר הועדה „שרונים"

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
רעננה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית [illegible]

[illegible]

ד. שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז
30.6.1987

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
אופקים
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה אופקים הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 91 לתכנית מפורטת 102/03/23, ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: שינוי יעוד מאזור מגורים א' לאזור מגורים עם חזית מסחרית.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 0155 דונם. גוש: 39566, חלקה 50.

כל המעוניין בקרקע, בבניין או בכל עניין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על־ידי שינוי התכנית וכן הזכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה. התנגדות תוגש בכתב בפירוט והנמקות בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מתמכת ההתנגדות.

שלום רוניג — יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
קריות

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה להקמת מבנה בן שני אגפים מחוברים ביניהם ברח' ברק 35 קרית מוצקין גוש 11562 חלקה 33.

מהות הסטיה: הקלה בגובה יציאות לגג.

כל המעוניין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית שד' ויצמן 5 קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

ע. לוי.
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — קריות

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
„הדרים"
הוד־השרון, דרך השרון, טלפון: 052"41178

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לדיון בקשה לבנית מבנה מגורים דו־משפחתי (קוטג') ובריכת שחיה פרטית ליחידת דיור אחת ברח' אסף הרופא בהוד השרון, בגוש 6449, חלקה 111, על־ידי ששון וגלילה שמש, מרח' ישורון 36, הוד השרון, והמהות החריגה, היינו: 1) הגדלת שטחי הבניה מעבר ל־15% המותרים עפ"י תכנית R/6 עד ל־50% משטח החלקה לפי סעיף 97א' לחוק. 2) הקמת בריכת שחיה פרטית באזור ה' מסוג כאזור „פיתוח".

כל מעוניין, עם כבעל ואם מבחינה אחרת, בקרקע, בבניינים או בנכסים אחרים שהתכנית משפיעה עליהם, יוכל לעיין בהעתקי התכנית במשרדי הוועדה המקומית, בשעות הקבלה הרגילות, ולהגיש התנגדויות מנומקות בכתב להתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

א. שמעוני — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה „הדרים"
תאריך: 13.7.87

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
רעננה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' רע/1/171/ר'". ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6581 חלקות 229"233, רחוב רבוצקי.

עיקרי הוראות לשינוי התכנית: איחוד וחלוקה מחדש עפ"י סימן ז' לחוק, קביעת שטח בנייני ציבור, קביעת אזור מגורים א' וביטול, התוויית דרך והרחבתה.

הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' „התשמ"ה" עמ' 3315 ובעיתון בוקר „דבר" מתאריך: 20.8.85 ובעיתון ערב „חדשות" מתאריך 20.8.85 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף „הצופה" 13.8.85.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז
תאריך 1.7.1987

תן טרמפ לחייל

טלוויזיה

09.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות. 09.05 שעת כושר. 09.15 טוב טוב הגמר — פרק 2. 09.40 הלב — פרק 11: מרקו עוזר לפיורינה. 10.05 הרפתקאות באי הבזים — פרק ט'. 10.30 ג'ון האליאקאס. ג'נטלמן. 11.20 תיאטרון המחול האוסטרלי — בלט המורכב משלושה קטעים: „ראש שבור", „דומם": „משירתה של בילי הולידיי". 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות. 14.05 חובב הטבע — פרק ב'. 14.30 קסם קסם — חורים וחירורים. 15.00 קשר משפחתי. 15.40 מאתיים שניות למועצת הידקות. 15.45 שעת כושר. 16.00 זהו־זה — בשידור חי. 17.00 ערב חדש — מנחה: רפי רשף. 17.30 רובי־כפת לי" — הפרק התשיעי: „עמטני חתונה" פרופ' לב־קר מעמיד פנים שהוא רוצה להתחתן עם דורה כמה. רובי־כפת לי מזמין את הוג לערוך את החתונה בארץ איכטפות. 17.55 „הילדים מרחוב דגרסי" — הפרק האחד־עשר: „ליסה מקבלת את התמונה" כשקייטי מעלה את הרעיון לצייר קריקטורות של כולם, ליסה חוששת כי שהוא מקנא, משום שהיא עוזרת בציור קריקטורות. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 סקירת תכניות (ערבית). 18.35 ספורט (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 המצודה — הפרק השביעי: הטיפול בכתו של אדם עשיר פותח את שערי החברה הגבוהה לפני אנדרו. אט אט מתרחש באישיותו השינוי שעליו התריעה אשתו. אנדרו קונה מעמד ונכסים, והסכסוכים עם אשתו על רקע זה גוברים והולכים. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.35 קשרי משפחה — סדרה אמריקנית משעשעת בת 13 פרקים. 22.00 זה הזמן — תכנית אירוח שבועית מנחה: רם עברון. 22.50 „מיאמי — מחלק מוסר" — שם הפרק: „משולש הזהב" — חלק א' קרוקט וטאבס מתחזים לאנשי ביטחון במלון מפואר. משימתם: ללכוד חבורה של אנשי העולם התחתון. המתחזים לבלשים פרטיים. 23.35 סופו של יום. חדשות הלילה. ערוץ 2 19.00 עד סוף — סטיבי וונדר (ערוץ 2). 19.45 „האיש שפרם סם סם" — סרטו של דני וולמן (ערוץ 2). 20.15 אלגרו (ערוץ 2). 21.00 סוף 2 (ערוץ 2).

רדיו

קול המוסיקה

06.01 צלילי בוקר. 07.09 בהאונה נינוחה. 09.00 קונצרט בוקר. 11.57 פינת השיר — משירי מנחם שרה. 12.00 מן הרפרטואר — ברטוק: 3 בורלסקות אופ. 8 ג' — לפסנתר. בטהובן: סונטה מס' 1 בפה מג'ור לצ'לו ופסנתר. ברטוק: 16 פרקים מתוך לילדים — לפסנתר. ברטוק: סוויטה אופ. 14 — לפסנתר. 13.05 בהאונה נינוחה — מיצירות באך טוקטה ופוגה ברה מינור קונצ'רטו ברנדנבורגי קנטטת הקפה קונצ'רטו כמי מזמור לכנור ולחצוצרה, סוויטה תזמורתית. 15.00 הסברה מוסיקלית — הנחיות הרגש — תכנית ראשונה. 16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם מפסטיבל למוסיקת קודש בפריבור (שוויץ) ארטן בריאה — עוגב. להקת קלמן לתקן מיצירותיו: זה פרמור, קריירה, קוויה, פלסטרינה, רודפה תימנה, קמוו, ההלדיר ועוד. 18.00 רגש על הביצוע — על אחת כמה וכמה. 19.00 בין הברים — מעולם מטעמי המוסיקה מגישה רס תרמוד גלינגה: צליל מראצ'י. שנכרגו ליל הור . קופלנד וריאציות על נעימת שייק הימנס: שלושה מכתבים ממקסיקו. 20.05 אינטרלוד — רצף מוסיקלי. 20.27 פינת השירה. 20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם התזמורת הסימפונית של רדיו ברלין — אליהו ענבל. ולפגנג רים: המוסיקה חוצה את השמים ל"ג מסתרים ותזמורת. ברוקנר: סימפוניה מס' 3. 22.30 פעם ועוד ועוד ולאדימיר סוגל — סונאטים לחמישיית כלי נשיפה ורביעיית כלי קשת. 23.00 מחוזי יצירות.

רשת א'

07.30 רדיו קל. 08.05 חוגה — עם בני הגול. 09.05 טלרדיו — שירות מידע למאזינים. 10.05 שירקור — מחולות ושירים משלנו. 11.05 פגיני בוקר. 12.05 מעורב ים־תיכוני — עם העמרנים. 13.00 חדשות ותכנית באנגלית. 13.30 חדשות ותכנית בצרפתית. 14.05 בראש צעיר מגוון יומי לילדים ולבני נוער. 15.09 צבעי הקשת. 15.30 האוניברסיטה הפתוחה. 16.05 גיל הביניים. 17.10 שירי עמים. 18.05 מינות ערב — משדר יומי להווי דתי ומסורת. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 לכל אדם כוכב — עם האסטרולוג אילן פקר.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 בראש צעיר — תכנית לילדים בחופשה. 09.05 כוכבת הבוקר עם ריאצה שיר. 10.05 כל צבעי הרשת — מגוון יומי. 12.10 אלף אלף בכית — עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום — חדשות ופזמונים. 14.05 לראות או לא לראות — יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק — הוי והומור. 15.05 רגעי קסם. 16.05 תוצרת הארץ — תכנית בבקשתך לשירים עבריים. 16.55 קראתי ספר — קוראים ממליצים. 17.05 יומן בכלכלה. 17.30 על מספרים ואנשים — מגוון המשק והחברה. 18.05 מפלק ורי — עם רליה אורליאן (ש"ח). 18.45 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 19.35 דין ודברים — מגוון לעניני חוק ומשפט. 20.05 סולם המזרחית — מצעד הפזמונים המסורתיים. 22.05 קפוץ ראשו — חידונים מגוונים בהשתתפות המאזינים עם שמוליק רוזן. 00.15 לאו ועוד — עם לאה ליאור.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת — מדרש האגדה — בראשית רב"א — מדרש האגדה הקלאסי. מרצה: ד"ר חננאל מאק. 06.30 פוקחים עין. 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 פתוח — אורלי יניב ודוני לבץ מארחים. 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף. 13.05 אחד אחד — להיטים עבריים. 14.05 יום יום רג — עם אלי ישראלי וארז טל. 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 ראיון מיוחד עם אלוף פיקוד צפון האלוף יוסי פלד. מראיין: נחמן ש"י. 18.45 משולש — עימות יומי בעניני השעה. מנחה: יוסי עוורה. 18.57 הודעות לחיילים. 19.00 מבזק ידיעות. 19.05 לקראת גיוס — שאלות ותשובות בשידור חי למתגייסים לצה"ל. תכנית שנייה בסדרה שתעסוק בתפקידי חבנות בצה"ל. 20.05 קלאסי כאן — מגאזין גלי צה"ל על הנעשה בארץ במוסיקה קלאסית (ש"ח). 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת — מדרש האגדה (ש"ח). 22.05 על הדבש ועל העוקץ. 23.05 עשרים וארבע היום שהיה — עם ירדן וילנסקי. 23.55 שיחת חצות עם ציונה פסל — סגנית ראש העיר הרצליה. 00.05 ציפורי לילה — עם יאיר לפיד. תוכנית מוסיקלית בנימה אישית. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו — עם יואב קוטנר. 20.05 סבבבסיס — מידע, ד"שים, משחקי רדיו ומוסיקה. 22.05 מסע הקסם המסתורי. 23.05 קול הג'אז הוא.

רשת ג'

06.04 בחזרה לאושר — להיטים וותיקים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר — שירים עבריים. 09.05 בא לי — עם מנחם פרי. 10.05 שיזיה — שעה של ביטלס. 11.05 ..30 כצלי — עם יקיר אביב — שידור חי מתוך צמח. 13.05 כל טוב — פזמונים ומערכונים. 14.05 בטרגב — עם שרש עטרי. 16.05 מוסיקה לעניין. 17.05 משקפיים — עם מיכל שמואלי. 18.05 היה היו... מצעד פזמוני העבר — עם קובי ברקאי. 20.05 לי ולך — שיר וברכות. 21.05 קצת אחרת — סוף מתקרם — עם אורלי מורג. 23.05 מסביב לחצות — עם יוסי סיאם.

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30

אסתר: נשק קטלני 9.40 ,7.15 ,5
אורלי: ילדים חורגים לאלוהים 9.30 ,7.15 ,3
ביירודה: אהבה במלון ראווה 9.30 ,7.15 ,5
גת: בלוז לחופש הגדול 9.15 ,6.15 ,3.15
גורדון: זהב רטוב 9.30 ,7.00
דקל: קרוקודיל דנדי 9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין:
פיכל החלום האמריקאי 8.00
אהבה צעירה 10.00
ורד: המובטל בטיטו 9.30 ,7.15 ,5
לימור חדש: פלאטון 9.30 ,7.15 ,4.30
מוזיאון ת"א: מותו של סוכן 9.30 ,7.30
סינמה 1: אסקימו לימון — אהבה צעירה 9.30 ,7.15 ,5
סינמה 2: מעבר לשיא 9.30 ,7.15 ,5
פאר: לא שם זין 9.30 ,7.30 ,5
פריס: בטי בלו 9.30 ,7.15 ,2 ,12
בראיין כוכב עליון 23.00
רב־חן:
חן 1: בי"ס למשמר אזרחי 9.50 ,7.30 ,5
חן 2: חנות קטנה ומטריפה 9.45 ,7.25 ,5
חן 3: אני והחברה 9.45 ,7.40 ,5
חן 4: סיפור מהחיים 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: אל תקרא לי לבן 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
שחף: ימי הרדיו 9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: 007 באזור המסוכן 9.30 ,7.15 ,5
תכלת: החנות מעבר לפינה 9.35 ,7.00 ,4.30

רמת־גן

ארמון: נשק קטלני 9.30 ,6.40 ,4
לילי: לא שם זין 9.30 ,7.15
ארמון: בי"ס למשמר אזרחי 9.45 ,7.30 ,5
רב־גן:
גן 1: קרוקודיל דנדי 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: משהו פראי 9.40 ,7.20 ,5
גן 3: אני והחברה 9.40 ,7.30 ,5
גן 4: ימי הרדיו 9.15 ,6.15

ירושלים

אוריון: אסקימו לימון — אהבה צעירה 9.30 ,7.15 ,4.30
אורנע: נשק קטלני 9.15 ,4.30
בית אגרון:
מהרהבים באהבה 16.30
הרומן של אתמול בלילה 18.15
חבורת הלוחמים 20.15
בלייד ראנר 22.00
מאהבה של ליידי צ'טרלי 24.00
כפיר: שם הורד 9.30 ,7.00 ,4.00
אורגיל: תרגיל לרוצחים מתחילים 9.15 ,7 ,4.30
מיטשל: לא שם זין 9.00 ,7.00
סמדר: קריאת הערב 9.30 ,7.00
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
אוריין:
אור 1: לוי וגולית 9 ,6.30 ,4
אור 2: נרדפי החוק 9.00 ,7.00 ,4.30
אור 4: בטי בלו 9.00 ,6.30
אור 5: 8 מיליון דרכים למות 9.00 ,7.00 ,4.30
עדן: המובטל בטיטו 9.00 ,7.00 ,4.30
תיאטרון ירושלים: מלו 21.45 ,18.45

חיפה

אורה: אסקימו לימון — אהבה צעירה 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: בי"ס למשמר אזרחי 9.00 ,6.45 ,4.30
עצמון 1: ימי הרדיו 9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 2: המובטל בטיטו 9.30 ,7.15 ,6.45
עצמון 3: ילדים חורגים לאלוהים 9.15 ,7.00 ,4.30
פאר: נשק קטלני 9.15 ,7.00 ,4.30
רון: 007 באזור המסוכן 9.00 ,6.30 ,4
אמפי: הפטריוט 9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: שם הורד 9.15 ,6.45
קרן אור המשודרש: לא שם זין 9.15 ,7.00

נתניה

שרון: נשק קטלני 9.15 ,7 ,5
סטודיו: בלוז לחופש הגדול 9.15 ,7 ,5

חולון

סביון: אסקימו לימון — אהבה צעירה 9.30 ,7.15 ,5
מגדל: חנות קטנה ומטריפה 9.00 ,6.00
ארמון: לא שם זין 9.30 ,7.30 ,5

בת־ים

עצמאות: אסקימו לימון — אהבה צעירה 9.30 ,7.15 ,5

הרצליה

היכל: אסקימו לימון — אהבה צעירה 9.30 ,7.15 ,5.00
מלון דניאל — האודיטוריום: פושע מובטל וילדה קטנה 21.30 ,19.15 ,17.00

באר־שבע

דקל: אסקימו לימון — אהבה צעירה 9.30 ,7.30 ,4.30

פתח־תקוה

היכל 1: אסקימו לימון — אהבה צעירה 9.30 ,7.15 ,5
היכל 2: המובטל בטיטו 9.30 ,7.15 ,5
היכל 3: 007 באזור המסוכן 9.30 ,7.15 ,5

עפולה

מפתרון: המובטל בטיטו 8.30

רעננה

אורות: ג'ישוע היום האתמול 9.00 ,7 ,4.30

גבעתיים

חורי: אסקימו לימון — אהבה צעירה 9.30 ,7.15 ,4.30

ראשון־לציון

רון 1: אסקימו לימון — אהבה צעירה 9.30 ,7.15 ,4.30
רון 2: המובטל בטיטו 9.30 ,7.15 ,4.30

כפר־סבא

בית ברל: ימי הרדיו 10.00 ,8.00

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום ב', 13.7
בדרך לברודווי: 20.30
תחוות: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ב' 13.7 בשעה 20.30
„סולה"

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים — גני בת־ים – הנביאים 3

חולון — אהרון – הופיין 52

ירושלים — קופ"ח – מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28

נתניה — קופ"ח לאומית – סמילנסקי 9

פתח־תקוה — כפר גנים – לוחמי הגיטו 6

רמת־גן — חן – ז'בוטינסקי 99

תל־אביב — הבימה – דיזנגוף 17; קופ"ח כללית – אמסטרדם 7

חיפה — יבנה – אבן סינא 7

רחובות — כללית – בני משה

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'–ה': 16.00; בימי ו' וערבי חג: 11.30.

מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'–ו': 7.00.

מתל־אביב לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00; בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00; בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30; בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38; בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

* הרכבת תופעל בימי א' משבוע ויום אחרי חג בלבד.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

שערי צדק – עיניים
ביקור חולים – ילדים
הדסה ע"כ – פנימית, כירורגית, אורטופדית, א.א.ג.
משגב לדך – נשים

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' ב־20.00—08.00; בימי ו' 15.00—08.00. טלפונים: 03"433300 ,03"433500.

יד ביד — אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה: ירושלים – 02"243358; ת"א – 226027 (24 שעות); חיפה – 04"229488 (11.00—20.00); גליל מערבי – 04"922232.

קו פתוח לחיים במצוקה — בימי ב' ו־ד' - טל. 222732.

„קו פתוח" — אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03"221680 (24 שעות)

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 1781111. ראשון־לציון — 101. רחובות — 101, טל' 08"221822; עפולה — טלפון 065"93334. טבעון — 101. טלמון 1401. 04"931401. נהריה — טל' 04"823333. בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057"74767.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד החמ"ר לרפואת שיניים בישראל. בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 24.00—18.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.

הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.

בחיפה: רחוב הנמר 26, שער ג', טל' 525566.

פתוחה כל יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 294869, 03"285822.

מרכז מידע לקורבנות אונס

לרעננה והאזור השרון, טל' 052"32432 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02"227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03"5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03"261115
ער"ן חיפה — טל' 04"672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057"418111
ער"ן נתניה — טל' 053"35316

סילוק מטורדים

מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

טלקס

● הסתיים סכסוך העבודה בעיריית חיפה

סכסוך העבודה עליו הכריז לפני כחודש ימים ארגון עובדי עיריית חיפה הסתיים אתמול עם חתימת זכרון דברים בין ראש העיר, אריה גוריאל, לבין מרכז הסתדרות הפקידים במועצת פועלי חיפה, משה גור, ויו"ר ארגון העובדים בעיריה, משה שרוני.

הסכסוך הסתיים בתום מו"מ רצוף שבו הושגו מרבית תביעות העובדים להשוות את תנאי שכרם לעובדי עיריות ירושלים ות"א בתפקידים ועיסוקים יחודיים.

ארגון עובדי העיריה מצדו הסכים להמשיך ולתרום את חלקו בביצוע ההתייעלות בעיריה, וזאת ע"י צמצום כוח־אדם וספיגת מטלות מחלקתיות ע"י צוות עובדים מוקטן. **קובי מנדל**

● 4 אנשים ניספו בשיט אבובים בחודשים האחרונים

4 אנשים שעסקו בשיט אבובים לאורך הירדן ניספו בחודשים האחרונים ו־34 אחרים נפצעו, חלקם באורח קשה.

מנתונים של מד"א מתברר, שלפני כמה ימים טבע נער בן 15 מארה"ב שעסק גם הוא בשיט אבובים באותו איזור.

ממגן־דוד־אדום נמסר, כי כי האנשים העוסקים בשיט אבובים אינם מודעים לסכנות הכרוכות בעיסוק זה, כגון זרמים פתאומיים, אבנים ומכשולים אחרים, וכ־תוצאה מכך נגרמות תאונות רבות. **יהודה צור**

● עובדות מט"ב דחו שביתתן

ההסתדרות נענתה לבקשת עו"ד בן־דור, סגן הממונה הארצי על יחסי העבודה, והחליטה לדחות ב־48 שעות את השביתה המתוכננת של עובדות מט"ב (מטפלות סעו־דיות בחולים וקשישים) שהיתה אמורה להיפתח היום.

על כך מסרה רחל עוזיאל, מרכזת אגודת השירותים וחברת מזכירות מועצת פועלי ת"א־יפו, בתום ישיבה עם עו"ד בן־דור שארכה כ־3 שעות, בה נטלו חלק נציגי ההסתדרות ומנכ"ל מט"ב.

עובדות מט"ב הכריזו כבר לפני שבועיים סכסוך עבודה באישור ההסתדרות על רקע סרוב ההנהלה להענות לתביעותיהן. לדברי רחל עוזיאל, השביתה נדחתה בעקבות הבטחה שניתנה אתמול להסתדרות, לפיה יובאו תוך יומיים הצעות קונקרטיות לפתרון המשבר. (שע"ה)

● הגיע שר־החוץ של איי מארשל

שר־החוץ של איי מארשל, צ'ארלס דומניק, הגיע אמש לישראל לביקור של חמישה ימים ונתקבל על־ידי מנכ"ל משרד־החוץ, אברשה טמיר. הוא ייוועד עם ראש הממשלה יצחק שמיר ושר־החוץ שמעון פרס, יסייר במפעלי תעשייה, מכוני פיתוח ומחקר, הן בתחום הבטחוני והן בתחום התעשייתי־חקלאי, ויבקר במקו־מות הקדושים לנצרות.

האורח, שיתקבל גם על־ידי נשיא המדינה, חיים הרצוג, מלווה על־ידי שר לענייני פיתוח ומוש־אבים בארצו. (עתי"ם)

● חברה מציעה שירותים חקלאיים למושבי הגליל

ח"כ לשעבר רענן נעים, תושב רמות נפתלי, הודיע על הקמת חברה לשירותים חקלאיים למושבי הגליל שאמורה להחליף את ארגוני הקניות הנמצאים בקפאון עמוק, עקב גרעונותיהם הכבדים.

לפני שבוע נערך כנס יסוד של החברה, בהשתתפות כ־15 ראשי מושבים. רענן נעים סבור, כי השעה דוחקת ועל המושבים „לקחת עצמם בידיים" ולא להמתין למימוש ההבטחות, לכיסוי גרעונותיהם ולמסקנות „ועדת רביד", שכן אחרת הם יתפרקו לרסיסים ולא יהיה לממשלה למי לסייע. (עתי"ם)

קציני הים ימנעו מאוניות „האחים נקש" לעגון בחיפה

אם יתברר שאינן מעסיקות צוותים ישראליים

מאת קובי מנדל,
כתב „על המשמר"

ארגון קציני הים מאיים שלא לאפשר לאוניות חברת הספנות של האחים נקש, אשר זכתה במכרז להובלת 180 אלף טונות גרעינים ארצה, לעגון בנמל חיפה, אם יתברר שהאוניות אינן מצוותות בצוותים יש־ראליים.

הדבר נדרש מחברת הספנות של האחים נקש על־פי התקנות הממשלתיות הקשורות בהובלת גרעינים.

מ"מ מזכיר מועצת פועלי חיפה, יהודה ברנון, שהתערב אתמול בעניין, פנה לשרים שרון וקורפו ותבע מהם להקפיד על מילוי התקנות, כשם שהדבר נדרש מחברות הספנות של „צים" ו„אל־ים", המובילות אף הן גרעינים לישראל. ברנון התערב בפרשה זו בשל העובדה שכ־70 אחוז מאנשי צי הסוחר הישראלי הם תושבי חיפה והקריות.

יהודה ברנון ציין בפנייתו, כי „במסירת המכרז לאחים נקש אנו רואים תקדים מסוכן ותחרות שאינה הוגנת לחברות הספנות הישראליות, המקפידות על־פי דרישת משרד־התחבורה להעסיק ימאים ישרא־ליים. מפליא הדבר שהובלה זו נמסרה דווקא לישראליים לשעבר אשר מרכזם כיום בארה"ב".

מ"מ מזכיר מועצת פועלי חיפה פנה בעניין זה גם למזכ"ל ההסתדרות ותבע ממנו להעלות את הנושא באחת מישיבותיה של הוועדה המרכזת, וזאת נוכח האבטלה השוררת בסקטור זה.

רס"ר בצה"ל ו־2 נשים — בין החשודים בשוד הבנק בטירה

רס"ר בצה"ל, שתי נשים ושני גברים אחרים נעצרו אתמול בבית־משפט השלום בכפר־סבא למשך 48 שעות, כחשודים בשוד המזוין בסניף בנק לאומי בטירה שהיה בסוף השבוע.

העצורים הם: רס"ר בצבא הקבע יצחק דניאל מירושלים, עפרה עמר (22) מת"א, שולמית דריי (26) ממגדיאל ואורי מגידיש ועמוס חג'ג' מבנימינה.

השוד בסניף בנק לאומי בטירה בוצע ביום ו' בשעה 8.45 בבוקר, כשבמהלכו נורתה ירייה. אחד השודדים גזל 3,000 ש"ח והם נמלטו במכונית סובארו. המכונית נמצאה כמה שעות לאחר מכן בכפר הס וכסמוך לה נעצרו שלושת הגברים ואשה אחת.

בבית־המשפט אמרה עפרה עמר: „אני הייתי טרמפיסטית, לא ידעתי על השוד. אני חיה בתל־אביב ויש לי תינוק בן 3 חודשים".

שולמית דריי טענה בבית־המשפט, כי היתה לברה בטירה ולא היתה שותפה לשוד.

עמוס חג'ג' טען בבית־המשפט, כי הוא נרקומן וחשש לספר במשטרה, בעת חקירתו, כי בשעה שבה בוצע השוד — הוא צרך סמים.

דניאל יצחק אמר בבית־המשפט: „באתי לעשות שבת. אני רס"ר בצבא הקבע ומוכן לעמוד למסדר זיהוי". גם אורי מגידיש הסכים בבית־המשפט להשתתף במסדר זהוי והכחיש כל קשר למעשה.

השופט האריך את מעצרם ב־48 שעות. (עתי"ם)

2 הנאשמים בתקיפת ערבים ברמת־עמידר שוחררו בערבות

שני הנאשמים בהתפרעויות ובתקיפת ערבים ברמת־עמידר, יעקב עיני (27) מפתח־תקווה ויעקב ציפורי (25) מרמת־עמי־דר, שוחררו אתמול בערבות בהוראת השופט המחוזי איתמר פלפל, בעקבות ערר שהגישו על החלטת שופטת השלום חיה חסין לעצרם עד תום ההליכים המשפטיים נגדם.

בערר שהגישו השניים באמצעות עו"ד ערנה קפלן הם טענו שבית־המשפט טעה בהחלטתו לעצרם עד תום ההליכים. עורכת־הדין קפלן הדגישה, שאין בראיות כשלעצמן כדי להצביע על זהותם כמבצעי העבירות המיוחסות להם.

השופט פלפל כתב בהחלטתו, כי גם אם האירועים החלו כסכסוך רגיל בין שכנים," המשכם הוא ללא ספק, על־פי חומר הראיות לכאורה, התפרצות של שינאה ואלימות ממניעים לאומניים נגד המתלוננים והלאום שאליו הם משתייכים".

לכן נראה לשופט, שעקרונית יש לעצרם עד תום ההליכים, במיוחד שמדובר בבעלי הרשעות קודמות בעבירות של אלימות.

אולם חומר הראיות לכאורה הקיים נגד הנאשמים מותיר ספק לא מבוטל לגבי זיהויים הנכון כמעורבים במעשה העבירה, קבע השופט. על כן הוא החליט לקבל את הערר ולשחררם בערבות של הפקדת ערבות של 7500 ש"ח במזומן ומתן ערבות נוספת של 1500 ש"ח על־ידי צד ג'. כן אסר עליהם להיכנס לתחום שכונת עמידר ולצאת מישראל והורה להפקיד את דרכוניהם במשטרה.

השופט המחוזי אברהם מישר השמיע את החלטת הערר, מאחר שהשופט פלפל חלה והיה מרותק למיטתו. (עתי"ם)

ביוכימאית תובעת פיצויים מהטכניון:

לקיתי במחלת פרקינסון לאחר חשיפה לחומרים רדיואקטיביים

ביוכימאית בבית־הספר של־יד הטכניון בחיפה טוענת, כי לקתה במחלת פרקינסון לאחר שהיתה חשופה לחומרים רדיו־אקטיביים וגזים רעילים במע־בדות בית־הספר. היא תובעת, לפיכך, פיצויים מן הטכניון בתביעתה שהוגשה לבית־המשפט המחוזי בחיפה.

טרם הוגש כתב־הגנה על תביעה זו.

התובעת הועסקה מאז 75 כביו־כימאית בבית־הספר לרפואה, במע־בדה לאנטומיה. לטענתה, משנת 80 החלה לחוש רעד בשרירי הגפיים, מלווה בנוקשות בשרירי הצוואר. התובעת המציינת בכתב התביעה, כי הרופאים מצאו קשר בין תופעות אלה לבין הרעלים מהחומרים הר־דיואקטיביים בהם עבדה במעבדה. בשנת 1980, בהמלצת רופאיה, הפסיקה הביוכימאית את העבודה במעבדה, לאחר שאובחן שהיא סובלת מתיסמונת פרקינסון. הביו־כימאית טוענת, כי מחלתה נגרמה כתוצאה ישירה מחומרים רדיואק־טיבים וחומרים ביוכימיים וכימיים שונים, לרבות חומרים רעילים שהיו במעבדה שנספגו, לטענתה, במער־כת הדם בגופה.

התובעת צירפה לתביעתה נגד הטכניון חוות דעת של מומחה לנוירולוגיה שקבע, כי נכותה מס־תכמת בשעור של 49 אחוז. המומחה קבע עוד בחוות דעתו, כי קיים קשר בין חשיפתה של הביוכימאית לחו־מרים הרדיואקטיביים והרעילים לבין מחלת הפרקינסון שבה לקתה.

היא טוענת, לפיכך, שהטכניון חייב לפצותה מחמת התרשלות, כיוון שחדרי המעבדה לא היו, בתקופה הרלוונטית, מוגנים ומ־אוורדים. לטענתה, היו במעבדה סדרי בטיחות לקויים ולא היו סדרי בטיחות נאותים לסילוק פסולת רעילה. התובעת טוענת עוד, כי קודם לתאונה היתה בריאה ברוחה ובנפשה ועתה משחלתה נגרמו לה מגבלות פיזיות חמורות. (עתי"ם)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 10.7.87

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.6600	1.6808	1.6712
דולר אמריקני	1	1.56	1.63	1.5955	1.6155	1.6055
מרק גרמני	1	0.85	0.89	0.8643	0.8751	0.8711
לירה שטרלינג	1	2.52	2.64	2.5688	2.6009	2.5881
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2597	0.2629	0.2613
ין יפני	100	1.04	1.09	1.0573	1.0705	1.0638
גילדן הולנדי	1	0.75	0.79	0.7688	0.7784	0.7734
פרנק שווייצרי	1	1.02	1.07	1.0369	1.0498	1.0424
כתר שבדי	1	0.24	0.26	0.2483	0.2514	0.2500
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2367	0.2396	0.2382
כתר דני	1	0.22	0.23	0.2279	0.2307	0.2295
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3566	0.3611	0.3589
דולר קנדי	1	1.19	1.24	1.2083	1.2234	1.2147
דולר אוסטרלי	1	1.09	1.17	1.1277	1.1418	1.1357
ראנד דר' אפריקני	1	0.47	0.79	0.7776	0.7873	0.7824
פרנק בלגי	10	0.41	0.43	0.4167	0.4219	0.4198
שילינג אוסטרי	10	1.21	1.27	1.2314	1.2467	1.2390
לירה איטלקית	1,000	1.17	1.24	1.1938	1.2086	1.2031

בפלילים

ה„חגיגה" הסתיימה והאסיר הוחזר לכלא

מאת כתבת „על המשמר"

אסיר נמלט מכלא כפר יונה נעצר בשבת על־ידי בלשי מחוז הירקון, לאחר שיצא מאחד מבתי־המלון בתל־אביב כשהוא צבוע שיער ועטור זקן.

במשך תקופה ארוכה מתחקים בלשי משטרת מרחב הירקון אחר האסיר הנמלט אלברט קלצ'ינסקי בן 32, שיצא מן הכלא לחופשה בחודש אפריל השנה ולא שב. האסיר שפוט ל־9 שנות מאסר על עבירות רכוש, התפרצויות וזיוף. מתוכן ריצה 4 שנות מאסר.

אתמול הבחינו בו הבלשים כשהוא יוצא ממלון בתל־אביב ושב לבית דירות. הם זיהו אותו למרות ששינה את חזותו על־ידי צביעת שערו וגידול זקן ועצרו אותו.

ברשותו נמצאו אקדח אף. אן. גנוב, תעודת קצין משוחרר מצה"ל, תעודת זהות מזויפת וכרטיסי אשראי גנובים. המשטרה סבורה כי האסיר גנב את הנשק והתעודות בהתפרצויות לכלי־רכב ודירות. לדבריה החשוד הוא מכר לעוברים ושבים ברחוב חלק מהרכוש שגנב בהתפרצויות אלה. באמצעות כרטיסי האשראי הגנובים הוא התגורר בבתי־מלון ובמסעדות.

בשבת, כאמור, הסתיימה החגיגה והאסיר הוחזר לכלא.

תושב עזה נשדד במהלך „חיפוש בטחוני"

מאת אשר שילוני, כתבנו בחולון

סייד אבו עמאר, תושב עזה בן 35, נשדד ביום ו' בצהריים על־ידי שני צעירים שהתחזו לשוטרים וערכו אצלו חיפוש בטחוני בשעה שהמתין לאוטובוס ביציאה מחולון.

לדברי המתלונן ניגש אליו צעיר שהציג עצמו כשוטר וביקש לבדוק את תעודת הזהות שלו. הוא הגיש לו את התעודה ובה היו 100 ש"ח ו־20 דינר.

לפתע הופיע צעיר נוסף והשניים הובילו את קרבנם לבניין נטוש במפרץ שלמה בחולון. הם הותירו אותו שם בתואנה שהם הולכים להזמין ניידת ונעלמו עם כספו ותעודת הזהות שלו.

המשטרה פתחה בחקירה.

חשודים נוספים בפרשת זיופי בחינות הנהיגה

בית־משפט השלום בכפר־סבא הורה אתמול לעצור 3 חשודים נוספים בפרשת זיופי בחינות התיאוריה בנהיגה. שלושת החשודים תושבי המשולש. נעצרו ל־48 שעות בפקודת השופט יהודה פרס.

נציגת המשטרה ציפי קלצרמן טענה בבית־המשפט, כי מדובר באנשים שנהגו לזייף בחינות תאוריה באזורים שונים בארץ, במשך שנתיים תמימות. המשטרה ביקשה להאריך את מעצרם בשבעה ימים בטענה, כי מדובר בפרשה מסועפת וקשה, אך השופט, בהסתמכו על חומר החקירה, החליט להאריך את מעצרם ב־48 שעות בלבד.

העצורים הם סלאמה מחמוד תושב קלנסואה, שלו מייחסת המשטרה זיופי בחינות תיאוריה. נאטור המאר תושב קלנסואה, החשוד בהעברת מסמכי התיאוריה ואת תעודת הזהוי שלו לאחרים, כדי שיעברו במקומו את הבחינה, ואיברהים חאג' יחיא (34) מטייבה, החשוד שעבר את מבחני התאוריה תוך־כדי זיופי תעודות זהוי. (עתי"ם)

למשפחת טחנאי
ולקיבוץ מעברות
אתכם באבלכם הכבד
במותה של
מרים טחנאי
המדור לגיל הרך
ומחלקת החינוך

לחברת קיבוצנו הלה אמיתי ולמשפחה
אנו משתתפים באבלכם במות הגיסה
שרה שחורי ז"ל
קיבוץ המעפיל

לאריה ושלומית שיוף
וכל המשפחה
משתתפים בצערכם
במות
האחות
בית עין השופט

לקיבוץ מעברות ולמשפחה
משתתפים בצערכם
על מות
מרים טחנאי
עובדי החינוך
קיבוץ מענית

„אל תחשבו שזה יילך צ'יק־צ'ק ויהודי בריה"מ יבואו בהמוניהם"

אמר יולי אדלשטיין בעברית „צברית" בהגיעו לארץ עם משפחתו

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

„אני מאושר להיות יחד עם משפחתי כאן ביניכם. אני מרגיש שהגעתי הביתה. שמח להיפגש עם חברים וידידים שלא ראיתים 15 שנה. עם זאת יש לי הרגשת אשמה שאני כבר כאן ורבים מפעילי העליה ומסורביה נשארו שם. יוסף בגון ביקש ממני לבקר בקיבוץ מעגן מיכאל ולמסור להם תודה ושהוא מקוה להיות בקרוב ביניהם" — אמר יולי (יואל) אדלשטיין בעברית רהוטה בקבלת פנים שנערכה לו בהגיעו אתמול עם אשתו ובתו מווינה לנמל התעופה בן־גוריון.

עשרות רבות של ידידים, ביניהם שצ'רנסקי, ופעילים למען יהודי בריה"מ מכל הזרמים, והגוונים הקבילו את הבאים בקריאות שמחה „יולי, יולי" ושירה ספונטאנית של „וקרב פזורינו מירכתי ארץ" ו„הבאנו שלום עליכם" גרפה והציפה את הקהל הנרגש.

כששרה'לה שרון פתחה בשיר לקבלת פניו הצטרף אליה ללא היסוס וכך גם רעייתו טניה והבת יוליה. לאחר מכן התחבק בחום עם שרה'לה שרון, עימה נפגש במוסקבה לפני כ־7 שנים.

שר־הקליטה, יעקב צור, העניק ליולי ובני משפחתו תעודות עולה והשר בלי תיק יוסק'ה שפירא קיבל אותם בשירה.

מנכ"ל המועצה למען יהודי בריה"מ, צבי צסלר, נתן ליולי את תמונתו, שהיתה תלויה יחד עם תמונותיהם של אסירי ציון האחרים במשרדי המועצה.

טיפה בים

יולי אדלשטיין אמר שהשמחה הרבה מהולה בעצב. „ואולי אפילו בהרגשה של אשמה כלפי אלה שנותרו בבריה"מ, כאלה שמגיע להם הרבה יותר ממני להיות פה הערב." הוא הזהיר בפני ההרגשה שכעת „כבר הכל בסדר" ושמעכשיו זה ילך „צ'יק־צ'ק ויבואו בהמוניהם".

„מה שיוצא כעת זה רק טיפה בים, ובקשתי האישית היא, לעשות כל שאפשר למען כל אחד ואחד מאלה שנשארו. כדי שגם הם יגיעו לרגע נפלא זה". אמר יולי והודה לכל אלה שסייעו לו במאבק — אלה שפעלו באופן רשמי ואלה שעשו זאת באופן בלתי רשמי. „אני מבין ומרגיש שבלעדיכם לא היינו מגיעים לכאן היום ואני אפילו לא בטוח אם הייתי נשאר בחיים. לא ארגיש שקט בנפשי עד שאחרון אסירי־ציון לא יבוא לכאן".

ברכו עוד חיים אהרון, מנהל מחלקת העלייה והקליטה של הסוכנות, הרב ח"כ מנחם הכהן, ח"כ הרב ולדמן והחנן פורת בשם אלון שבות בגוש עציון, שחיכינו בית ליולי שאומץ על־ידם ומשפחתו.

אסיר ציון יולי אדלשטיין עם אשתו ובתו בנמל התעופה בן־גוריון
(צילום: אנדרה ברוטמן)

פרס: ביקור שר־החוץ המצרי בשבוע הבא יתואם עם שמיר

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

סגן ראש הממשלה ושר החוץ המצרי, ד"ר איסמת עבד אל־מגיד, יבוא לישראל כנראה כבר בשבוע הבא.

אמש יצא מנכ"ל משרד החוץ, אברהם טמיר, לקאהיר, כדי להפגש עם ד"ר עבד אל־מגיד ולסכם איתו את פרטי ביקורו. טמיר ישוב ממצרים הערב.

לטמיר לא נקבעה כל פגישה עם הנשיא מובארק, אך ייתכן שפגישה כזו תוסדר בעת היותו במצרים.

נושאים רבים לדיון

בביקור שר החוץ המצרי בישראל תידון שורה שלימה של נושאים: תהליך השלום, ועידה בינ־לאומית, הנורמליזציה, קיום ההסכ־מים השונים בין ישראל למצרים, נושא טאבה, שיתוף־הפעולה בין ישראל למצרים בנושאים שונים, ובמיוחד בנושא האנרגיה הסולארית.

מובארק מאושש

שר החוץ שמעון פרס דיווח אתמול בישיבת הממשלה על פגישתו בשבוע שעבר בז'נווה עם נשיא מצרים, חוסני מובארק. פרס אמר, כי הנשיא מובארק חש עצמו עתה בטוח ומבוסס, אחרי שנבחר לתקופת כהונה שנייה על־ידי הפרלמנט, כאשר גם במפלגת הוואפד האופוזיציונית הצביעו נגדו רק מחצית הצירים. כן חש הנשיא מובארק, כי התגבר במידה רבה על בעיות הכלכלה המעיקות של מצרים.

לדברי פרס, מודאג מובארק מפעילות החיזבאללה.

תיאום עם שמיר

על ביקורו הקרוב של שר החוץ המצרי בישראל אמר פרס, כי הביקור יתואם עם ראש הממשלה יצחק שמיר. פרס אמר עוד, כי הנשיא מובארק סבור, שאפשר להגיע למו"מ והוא תומך בכך. לדעת מובארק לא תבוא סוריה למו"מ. אך בריה"מ תרצה להשתתף בו.

שדר לחסן

השר אריאל שרון שאל, אם נכון שפרס העביר שדר לחסן השני מלך מארוקו, באמצעות ח"כ רפי אדרי. פרס אישר את הדבר והוסיף, כי בשדר לא כלול תוכן מיוחד, מעבר למה שכבר פורסם בכלי־התקשורת.

„הייתי מעריצו של אבי רן" — אומר החשוד בגרימת מותו

מאת שלמה גלזר
וכתבתנו לענייני פלילים

החשוד, בגרימת מותו של שוער נבחרת ישראל אבי רן, יובא מחר לבית־משפט השלום בטבריה להארכת מעצרו.

החשוד, אברהם דנינו בן 20, רווק בעל חנות נעליים מפתח־תקווה, נפגש אתמול עם פרקליטו עורך־הדין צבי לידסקי בבית המעצר בתחנת המשטרה בטבריה.

„הייתי מעריץ גדול של אבי רן. אני רואה בזה טרגדיה. אני כואב את כאב המשפחה, הקבוצה וכאבה של נבחרת ישראל. עם זאת זוהי תאונה מצערת שאני לא אשם בה. כך קורה גם בכבי־שים ולא בהכרח הנהג תמיד אשם", אמר החשוד.

פרקליטו, עו"ד צבי לידסקי, אמר אמש, כי גירסתו של החשוד עדיין חסויה והיא תובא מחר לבית־המשפט. אנשים נוספים שהיו אתו בסירה מסרו עדות במשטרה.

אברהם דנינו סיפר עוד, כי הוא לא ידע במי פגע כשהיה בשבת בכינרת ורק לאחר מכן סיפרו לו.

מפקד מחוז העמקים של המשטרה, סגן ניצב דני טביב, מסר, כי בידי המשטרה שני כלי השיט, האופנוע, אופנועי־ים אדום וסירת המירוץ הירוקה שהיו מעורבים בתאונה הקטלנית.

מפקד מרחב העמקים, ניצב משנה יוסי כהן, אמר, כי לפי הידוע לו זוהי התאונה הראשונה בין שני כלי שיט בכינרת והדגיש, כי המשטרה הגבירה את הסיורים והפעילות בכינרת כדי למנוע הישנות מקרים דומים בעתיד.

ראש עיריית טבריה, יגאל ביבי, ראש המועצה האזורית עמק הירדן, זאב שור, ואישי ציבור נוספים קראו לגורמים האחראיים לאגם הכינרת להקים בדחיפות גוף מרכזי שיטפל בכל ההיב־טים הקשורים לאגם. בהם גם בטחון המתרח־צים.

„אי־אפשר בלי טל" — קונן אברהם מוזס באזכרה לבנו

עשרות אנשים בני־משפחה וחברי הישוב אלפי־מנשה, השתתפו אתמול באזכרה לטל מוזס ז"ל, קורבן הפיגוע החבלני באלפי־מנשה.

עדי, בת 8, אחותו של טל, לא הגיעה לבית־הקברות סגולה בפתח־תקווה. האב, אברהם מוזס, הגיע לחלקת־הקבר כשהוא נתמך בידי שמחה הולצברג וחברים. ניר, בן 13, חבש כובע רחב־שוליים לכיסוי הכוויות בפניו. מטריה לבנה סוככה על פניהם של בני־המשפחה.

„תשמע טל," מילמל האב, „אני לא יודע אם אתה יודע, אבל כשאתה הלכת, סגרו את המחלקה בבית־החולים. אי־אפשר בלי טל. החולים פוזרו, אין רופא, אין אחות, אי־אפשר בלי טל. שבוע ימים אתה כאן. רק לפני שבועיים עוד הספקת לומר למרדים, כמה דקות לפני הניתוח, „אל תהרוג אותי". כל־כך רצית לחיות וכל־כך סבלת, אך לא עמד לך הכוח. אני מקווה לפחות שאתה כעת, בגן־עדן, נפגש עם אמא, כמו ששמעון חלם".

גם הסבתא מתכופפת, רוכנת אל הקבר ופורצת ביריאות שבר.

הפרחים שנערמו על חלקת הקבר לפני שבעה ימים — קמלו. עבר שבוע, ומשפחת מוזס השסועה נאספת בשארית כוחותיה ועוזבת את חלקת־הקבר, שבה קבורים האם עפרה מוזס ובנה: טל, בן ה־5. (עתי"ם)

פרס: לא נישאר בממשלה ללא סיוע לקיבוצים ולמושבים

„אם בעיית הסיוע למושבים ולקיבוצים לא תבוא על פתרונה בתוך שבוע־שבועיים, אינני רואה איך אוכל להמשיך לשבת בממשלה עם הליכוד" — אמר מ"מ רה"מ ושר החוץ שמעון פרס, בכנס של פעילי מפלגת העבודה, שהתקיים אתמול ב„אולם מיצ"ל" בירושלים.

בכנס נשאו דברים גם ח"כ עוזי ברעם, מזכ"ל מפלגת העבודה, ועמנואל זיסמן, מזכיר המפלגה בירושלים. שקרא למפלגה להניף מחדש את הדגל ההסברתי ולראות במאבק השכירים. הגימלאים ואנשי ההתיישבות העובדת קו אדום מבחינת המשך הישיבה בממשלה.

פרס האשים את הליכוד בהרס החקלאות הישראלית ובסיכון קיומה. „האדמה נשמטת מתחת לרגלינו, כי אין להעלות על הדעת ארץ־ישראל ללא חקלאות, ללא מושבים וקיבוצים," אמר פרס.

בהזכירו את שביתת המיגזר הציבורי עקב הניתוק בין ציבור העובדים במדינה לבין הממשלה, הזכיר פרס, כי לפני שנתיים, יצאה המדינה ממשבר כלכלי חמור ומאינפלציה גבוהה מאוד הודות להידברות שהתקיימה בין הממשלה בראשותו לבין העובדים והמעסיקים.

„יש להגיע להסכם בין הממשלה, הסתדרות העובדים והמעסיקים על תוכנית צמיחה לאומית" — אמר פרס. עם זאת ציין, כי „ספק אם הממשלה הנוכחית תוכל לעשות זאת, נוכח ההרגשה, שכבר החלה מערכת הבחירות, המושכת את כל תשומת־הלב".

כופרים בפיגוע ובמזימה לרצוח את חנא סניורה

שני מחבלים, המשתייכים ל„חזית הדמוקרטית", כפרו אתמול בהאשמות על מעשי פיגוע, שהועלו נגדם בבית־המשפט הצבאי בלוד, ובין היתר, במזימה להתנקש בחייו של חנא סניורה, עורך „אל פאג'ר" בירושלים.

מחמוד אחמד יוסף, בן 26, וצאדיק אחמד סאלח נאזל, בן 24, שניהם מקלקיליה, נלכדו זמן קצר לאחר שחבר שלישי בכנופיה, טאבת אמין, רוקח מקלקיליה, נהרג בהתפוצצות מטען־נפץ שהכין. השניים, שהיו איתו ברכב בהתפוצץ ליד בית־החולים „מאיר" בכפר־סבא, ב־15 בפברואר, נמלטו, אך נעצרו לאחר מכן.

בכתב האישום, שהגיש נגדם התובע הצבאי ראובן וולף, נאמר, בין היתר, כי נוסף להשתייכותם לארגון הטרור ולקשירת הקשר נגד סניורה, הם נאשמים גם בזריקת רימון על רכב ישראלי בקלקיליה, בהחזקת אקדח ובנשיאת חומרי־נפץ.

עו"ד לאה צמל, המייצגת את השניים, כפרה בשמם באשמה. טרם נקבע מועד לפתיחת המשפט. (עתי"ם)

חוטפי הפעוט מעזה התכוונו לילד ממשפחה אמידה יותר

למן תחילת השבוע, מכינים חוקרי משטרת עזה חומר חקירה לקראת העברתו לפרקליטות, שתאשים שישה מתושבי קלקיליה ועזה בחטיפת הילד מחמוד רבאח אל נאג'ר, בן 3, מעזה.

אחרי שבוע של חיפושים, נמצא הילד כשהוא בריא ושלם, לאחר שכמה מחוטפיו נעצרו על־ידי המשטרה והודו בחטיפה.

במשך שבוע החזיקו החוטפים בילד בפרדס ליד ג'בליה, ברצועת־עזה, ותבעו מאביו כופר של 50 אלף דינאר ירדניים (כרבע מיליון ש"ח). באמצע השבוע שעבר, לכדה המשטרה שלושה מהחוטפים, שהובילו את השוטרים אל הילד. חקירת השלושה הביאה לגילוי מכונית החטיפה ולמעצרם של עוד שלושה מכנופיית החוטפים.

הוברר, שראש הכנופיה היה תושב קלקיליה ויתר חברי הכנופיה היו תושבי רצועת־עזה.

מן המשטרה נמסר, שכל השישה הודו בביצוע החטיפה ואחדים מהם כבר הספיקו לשחזר את החטיפה ואת תנועותיהם בשבוע שלאחריה.

עוד הוברר בחקירה, שככל הנראה התכוונו החוטפים לילד של אדם אמיד יותר, ובטעות חטפו את בנו של רופא השיניים. (עתי"ם)

רס"ר המשטרה תובע את „חדשות" על לשון־הרע

רס"ר מוריס בניסתי, המשרת במשטרת מרחב חיפה, טוען בתביעת נזיקין שהגיש לבית־המשפט, כי שמו שורבב כמפעיל תחנה פיראטית בשידור בכבלים, בכתבה שפורסמה בעתון „חדשות".

בתביעת הנזיקין בגין לשון־הרע, שהוגשה לבית־משפט השלום בחיפה על־ידי עו"ד אבי תגר, נאמר, כי באוקטובר אשתקד, פורסמה בעתון „חדשות" כתבה על תחנות טלוויזיה בכבלים. הפועלות ללא רשיון ונשלטות בידי העולם התחתון בחיפה. שמו של התובע הוזכר ברשימה, המתיימרת להציג את שמותיהם של מפעילי התחנות הפיראטיות לשידור בכבלים. לטענתו, לא היתה לרס"ר בניסתי או למישהו מטעמו כל שליטה על תחנת טלוויזיה מסוג זה.

בהיותו איש משטרה זה 12 שנה, נאמר בכתב־התביעה, בהיותו נשוי ואב לילדים, גרמה הכתבה בעתון להשפלתו בעיני מכריו וחבריו, לרבות הממונים עליו במשטרה.

טרם הוגש כתב הגנה. (עתי"ם)

נחמקין: פרס לא חידש דבר בהצעותיו לדרוזים בבית־ג'אן

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

שר החקלאות אריה נחמקין אמר אתמול בישיבת הממשלה, בתשובה לשאלתו של שר התעשייה והמסחר אריאל שרון, כי בפגישת מ"מ ראש הממשלה ושר־החוץ שמעון פרס עם ראשי העדה הדרוזית, אחרי ארוע בית ג'אן הבטיח להם עתה מה שהוצע להם בעבר, אלא שהפעם הוחליטו לקבל זאת.

נחמקין העריך, כי ראשי העדה הדרוזית פעלו כן מאחר שפרס הבטיח להם לפעול לשינוי החוק לגבי אדמות בית ג'אן.

מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס אמר, כי יגיש את הצעת החוק כפי שהבטיח. הצעת החוק תוגש לממשלה וייערך עליה דיון, לשם הגשה לכנסת.